

Hiigsiga Waxbarashada Shucuurta Bulshada

Washington Office of Superintendent of
PUBLIC INSTRUCTION

Jadwalka Mawduucyada

<u>Toc84437910Jadwalka Mawduucyada</u>	2		
Xog aasaasiga ah	3	Heerka 4 aad: Tilmaamaha Wacyigelinta Bulshada	74
<i>Maxay tahay sababta aan u aburnay Dukumiintigaan</i>	3		
<i>Maxay tahay sababta waxbarashada shucuurta (SEL) muhiimka u tahay</i>	4		
<i>Mabaadii'da Hagidda ee Dukumiintigaan</i>	6		
Tilmaamaha La isticmaalo	13	Heerka 5 aad: Maamulka Bulshada	90
<i>Tixraaca Qaabka Shaqada</i>	13	<i>Qaababka loo Caawiyo</i>	91
<i>Sida la isku duway dukumiintigaan</i>	14	<i>Milicsiga iyo Hannaanka</i>	91
<i>Yaa isticmaali kara Dukumiintigaan</i>	16	Heerka 5 aad: Tilmaamaha Maamulka Bulshada	92
Heerka 1 aad: Is Baraaruujinta	19	Heerka 6 aad: Ka qaybgalka Bulshada	108
<i>Qaababka loo Caawiyo</i>	20	<i>Qaababka loo Caawiyo</i>	109
<i>Milicsiga iyo Nidaamka</i>	20	<i>Milicsiga iyo Hannaanka</i>	109
Heerka 1 aad: Tilmaamaha Isbaraaruujinta	21	Heerka 6 aad: Tilmaamaha Ka qaybgalka Bulshada	110
Heerka 2 aad: Is Maareynta	35	Xog Dheeraad ah A: 10 Ka Astaamood ee ugu sarreeya	
<i>Qaababka loo Caawiyo</i>	36	Dugsiga Sare ee SEL	125
<i>Milicsiga iyo Hannaanka</i>	36	Xog Dheeraad ah B: Milicsiga SEL ee Gaarka ah	127
Heerka 2 aad: Tilmaamaha Is Maareynta	37	Xog Dheeraad ah C: Isku Qiimeynta Fasalka ee Taageerada	
		SEL	132
HEERARKA 3: Is-aaminaada	49	Erayada Luuqada	137
<i>Qaababka loo Caawiyo</i>	50	Ogeysiiska Sharciga	140
<i>Milicsiga iyo Hannaanka</i>	50		
HEERARKA 3: Tilmaamaha Is-aaminaada	51		
Heerka 4 aad: Wacyigelinta Bulshada	72		
<i>Qaababka loo Caawiyo</i>	73		
<i>Milicsiga iyo Hannaanka</i>	73		

Xog aasaasiga ah

Maxay tahay sababta aan u abuurnay Dukumiintigaan

Hindise Sharciyeedka Labaad ee Badelka 5082, oo la ansixiyay 2019, ayaa ku baaqay in la sameeyo gudi SEL oo gobolka oo dhan ah si loo abuuro jaangooyinka K-12 SEL. Habkaan jaangooyinka ah waxaa loola jeeday in:

- Lagu aqoonsado Dhaqamada ugu fiican iyo/ama tilmaamaha dugsiyada dadwaynaha
- Lagu aqoonsado fursadaha xirfadaha hormarka
- Lagu aqoonsado istaraatijiyadaha isku xirka u dhaxeeya iyo kuwa guud, gaar ahaan inta lagu jiro kala guurka muhiimka ah

Sharcigu waxa uu sidoo kale ku baaqay in la sameeyo dukumiintiga xogta, oo ay ku jiraan heerarka OSPI SEL iyo Tilmaamaha Waxbarashada Dhallaanka iyo Hormarinta ee Gobolka Washington (ELDGs). ELDGs waxay sharaxaan dabeecadaha iyo xirfadaha carruurta laga bilaabo marka ay dhashaan ilaa fasalka 3 aad waxaana lagu talinayaan inay noqdaan aalad bixiyeyaasha xanaanada ilmaha, macallimiinta iyo qoysaska si ay u fahmaan una taageeraan waxbarashada gaar ahaan hab hormar ku habboon.

Heerarka SEL iyo halbeegyada ay weheliyaan mabaadii'da hagitaanku waxay bixiyaan aasaaska iyo nidaamka hirgelinta SEL ee waxtarka leh. Qaab dhismeedkaan waxa uu sharaxayaa xirfadaha SEL ee muhiimka ah wuxuuna qeexayaa SEL inay tahay geeddi socod ay shaqsiyadu ku dhisaan wacyiga iyo xirfadaha maareynta shucuurta, dejinta yoolalka, sameynta xiriyo, iyo sameynta go'aano mas'uuliyadeed oo taageera guusha dugsiga iyo nolosha. Heerarka SEL ee gobolka Washington iyo halbeegyada waxaa soo saaray koox ka kooban dhakhaatiir iyo khubaro kale oo la shaqeeya dhallinyarada iyo qoysaska ku sugar goobaha waxbarashada, iyo aqoonta mawduucyada la xiriira SEL. Hormarinta qaab dhismeedka SEL waxa uu ka tarjumayaan talooyin, fikrado iyo aragtiyo laga helay daneeyayaasha gobolka oo dhan oo laga soo uruuriyey kooxaha diiradda la saaray, golayaasha bulshada, iyo xog aruuriinada interneetka.

Oggolaanshaha Istaraatijiyada Waxbarida, LLC, waxaan sidoo kale ku darnay qaybo kamid ah Ujeeddooyinka GOLD® ee la xariira Hormarinta & Waxbarashada, Dhalashada ilaa Fasalka Saddexaad ee isgoyskaan si loo siiyo qoysaska iyo daryeelka carruurta/adeeg bixiyayaasha xanaanada illaa da'da fasalka saddexaad. Qiimayntaan waa agab waxaana caadi ahaan loo adeegsadaa barnaamijyada waxbarashada dhallaanka waana saldhigga qiimeynata WaKIDS ee laga isticmaalo dugsiyada dadwaynaha ee Washington. Si aad u hesho macluumaad dheeeraad ah oo ku saabsan qiimeynata agabkaan, waxaad booqan kartaa webseedka [GOLD® website](#). Waaad xog badan oo ku saabsan WaKIDS ka badan kartaa adoo [booqanaaya webseedka OSPI](#).

Maxay tahay sababta waxbarashada shucuurta (SEL) muhiimka u tahay

Baaritaan ay dhowaan sameeyeen macallimiinta xanaanada ee Maraykanka¹, qaar badan oo k timid ah waxay sheegeen in ardaydoodu aanay diyaar u ahayn xanaanada markay yimaadeen. Si xad dhaaf ah, macallimiintaan waxay mudnaanta siiyeyen waxbarashada shucuurta bulshada ee ka sarraya tacliinta marka la eego waxa carruurtu baahan yihin in loo tixgeliyo inay diyaar u yihin dugsiga. Xaqiqdii, xirfadaha hoos yimaada Waxbarashada shucuurta ee Bulshadu waxay ka kooban yihin xirfadaha carruurtu u baahan yihin si ay u noqdaan arday muddo dheer wax barta, xubin wanaagsan oo bulshada k timid ah, iyo maalin uun, qof wayn oo guulaysta oo iskaashi sameyn kara, xallina kara mushkiladda oo ka shaqayn kara khilaafka asxaabta iyo asxaabta adduunka. Xirfadaha shucuurta bulshada waxaa, la dhihi karaa, waa xirfadaha ugu muhiimsan ee ilmuu waligiis u baahan doono.

Mid k timid ah daraasadaha, Ururka Qaranka ee Kuleejyada iyo Shirkadaha (NACE) waxay maamulayaasha shaqaaleysiinta waydiyyeen inay magacaabaan tobanka xirfadood ee ugu muhiimsan ee ay ka eegeen shaqaalaha marka ay shaqaaleysiinayaan. Xirfadaha waxaa k timid ah awooda ku shaqeynta koox ahaan, go'aaminta iyo xallinta dhibaatooyinka, qorsheynta iyo abaabulka, la xiriirka saaxiibada iyo macaamiisha iyo helidda iyo habeynta macluumaadka. Xirfadahaan dhammaantood waxay hoos yimadaan qayba SEL, illaa dhowaan, waa la iska indha tiray. Nasiib wanaag, dugsiyadu waxay bilaabayaan inay mudnaanta koowaad siiyan, taasoo u horseedaysa inay caruuurtu helaan natijjooyin wanaagsan iyo sidoo kale dadka waawayn ee la shaqeeya.

Waxaa intaas dheer, waxbarashada shucuurta bulshada waxay ka kooban tahay waxyaabo badan oo loo yaqaan "Xirfadaha Qarniga 21aad", gaar ahaan Xirfadaha waxbarashada ee loo yaqaan "4 C's". Xirfadahaan waxay kor u qaadaan kartida ardaygaiyo awooda waxbarashada waxaana ka mid ah:

- Fikirka wanaagsan
- Hal abuurka
- Iskaashiga
- Isgaarsiinta

Xirfadahaan Qarniga 21aad waxaa la siiya mudnaan koowaad si loo hubiyo in ardayda maantaay awoodaan inay la jaanqaadaan sida adduunku isku badalaayo oo loo siiyo qalabkii ay u baahnaayeen si qaab dhab ah loogu diyaariyo dugsiga iyo nolasha ka dambeysa. Waaad xog badan oo ku saabsan Xirfadaha Qarniga 21aad ka heli kartaa barta ascd.org

Si aan carruurtu ugu taageerno sida ugu wanaagsan ee ay u kobcinayaan xirfadahaan, waa inaan marka hore qeexnaa waxa waxbarashada dareenka shucureed ay tahay. Ururka loo yaqaan Collaborative for Academic, Waxbarashada Shucuurta Bulshada (CASEL) ayaa qeexaya SEL:

¹ Curby, T. W., iyo Berke, E. (2016, Abriil). Fikradaha macalinka dugsiga barbaarinta ee diyaargaroowga xannaanada: Muhiimada xirfadaha shucuurta bulshada. Warqad lagu soo bandhigay Cilmi baarista Waxbarashada Mareykanka ee roundtable, Washington, DC.

Waxbarashada shucuurta bulshada (SEL) waa qayb kamid ah waxbarashada iyo hormarka aadanaha. SEL waa habka ay dhammaan dhalinyarada iyo dadka waawayn u helaan oo ay adeegsadaan aqoonta, xirfadaha, iyo dabeeecadaha si loo hormariyo aqoonsiyada caafimaadka leh, loona maareeyo shucuurta oo loo gaaro himilooyin shaqsiyeed iyo mid guud, la dareemo oo loo muujiyo u damqashada dadka kale, loo sameeyo loona ilaaliyo xiriirrada taageera, iyo go'aamo mas'uul ah oo daryeel leh.

SEL waxay kor u qaadaa sinnaanta waxbarashada iyo heerarka sare ayadoo loo maraayo iskaashi dhab ah oo iskuul-qoys-bulsho si loo dhiso jawi waxbarasho iyo waaya aragnimo ay ka muuqdaan is aaminaad iyo xiriir ku dhisan wada shaqayn, manhaj iyo tilmaamo adag oo macno leh, iyo qiimeyn joogto ah. SEL waxay gacan ka geysan kartaa wax ka qabashada noocyada kala duwan ee sinaan la'aanta waxayna awood u siin kartaa dhalinyarada iyo dadka waawayn inay si wada jir ah u abuuraan dugsiyo sameynaaya kobac ayna gacan ka geystaan nabadgelyada, caafimaadka, iyo bulshooyin cadaalad ah.²

Xirfadlayaasha Waxbarashada Dhallaanka waxay ogyihiin in marka carruurta laga taageero koritaankooda shucuurta ee bulshada iyo waxbarashada laga bilaabo da'da hore, waxay u badan tahay inay:³

- Ku guulaystaan tacliintooda
- Muujiyaan naxariis, xiiso iyo faham dadka kale ay u qabaan
- Yeeshaan awood korarta oo ay ku maareeyaan walaaca iyo niyad jabka
- Sameen xirfado fikir oo xoog leh
- Xaliyaan dhibaatada una xaliyaan si hufan oo hal abuur leh
- Muujiyaan dabeeecad wanaagsan oo ku saabsan naftooda, kuwa kale iyo dugsiyadooda
- Meesha ka saaraan wareegyada jiilka ee sababa saboolnimada, xadgudubyada iyo isticmaalka maandooriyaha
- Sameeyaan lacag badan inta ay nool yihiin
- Helaan natijjooyin caafimaad oo ka fiican kuwa aan lahayn xirfadaha dareenka bulshada ee xooggan

Natijjooyinkaan ma aha faa'iidooyinka kaliya ee mudnaanta koowaad lagu siinaayo waxbarashada shucuurta bulshada, hase yeeshoo. Cilmi baarisyada qaar kamid waxay kale oo ay muujiyeen in marka dadka waawayn ay mudnaanta siiyan xirfadahaan, ayaguna ay laftoodu way ka faa'iideystaan. Dadka waawayn ah ee si ulakac ah u taageera hormarinta xirfadaha SEL ee loogu talagalay carruurta waxay muujiyaan adkaysi wayn, si fiican ayay u maareeyaan walbahaarka waxayna u nugul yihiin waxyeelooyinka marka loo eego kuwa aan samayn.

² CASEL casel.org/what-is-sel

³ CASEL casel.org/impact

Mabaadii'da Hagidda ee Dukumiintigaan

Qaab dhismeedka SEL waxa uu ka kooban yahay heerarka SEL, halbeegyada, tilmaamayaasha, iyo hagista wuxuuna qeexayaa hab la wadaago, gobolka oo dhan ah si loo hirgeliyo SEL oo ah heer degmo iyo heer dugsi. [Qaab dhismeedka OSPI SEL](#) ee soosocdaa waxa u bixiyaa aragtii la wadaago ayadoo loo maraayo afar mabaadi'da hagta wuxuuna dejiyaa saddex qodob oo muhiim u ah hirgelinta SEL ee guulaysta.

1. **Sinnaanta**—Ilmo kasta waxa uu helaa wuxuu u baahan yahay si uu u hormariyo awoodiisa waxbarasho iyo tan bulsho ee buuxda.
2. **Dhaqamada wax ku oolka ah**—Waxay ardaydu ka dhaxlaan' karti iyo waayo aragnimo gaar ah iyo jihaynta waxbarashada la xariirta daruufaha dhaqanka shaqsyaadka.
3. **Naqshada Caalamiga ah**—Waxay bixisa qaab dhismeed lagu hagaajinaayo laguna wanaajinaayo waxbaridda iyo waxbarashada ee ku aadan dhammaan dadka ayadoo laga saaraayo caqabadaha ku jira manhajka.
4. **Dhaqamada Waxyelooinka-Lala socdo**—Waxa uu aqoonsadaa awoodaha gaarka ah iyo caqabadaha carruurta iyo dhalinyarada marka loo eego dhibaatooyinka ay la kulmaan.

Qaab dhismeedka [Tusaha Hirgelinta OSPI SEL](#) waxa uu leeyahay saddexdaan qodob ee muhiimka ah ee soo socda:

1. **Abuurista shuruudo aad ku taageerayso ardayda SEL** ayadoo abuuraaya jawi dugsi iyo mid dhaqan togan leh, isku xiraaya siyaasadaha SEL iyo dhaqamada dugsiga kajira, diiradana saaraya hababka ku salaysan fasalka ee kor u qaada SEL, xulashada iyo hirgelinta hababka SEL ee ku salaysan caddaynta, adoo adeegsanaya xogta hormarka ee joogto ah.
2. **La shaqeynya** qoysaska, bulshooyinka, iyo fidiyaasha fursadaha waxbarashada ee naqshadeyn, hirgelinta, iyo dib u eegista qorshayaasha maxalliga ah si loogu daro SEL dugsiyada iyo bulshooyinka.
3. **Dhisidda kartida dadka waawayn** micnaheedu waa dhisidda kartida SEL ee dadka waawayn oo la muujin karo oo lagu daydo. Abuuritaanka kooxda hogaanka SEL, sameynta bayaanada aragtida, sameynta baahiyoo iyo qiimeyn diyaarsanaanta, iyo sameynta qorshe fulin waxay xaqijin doontaa in waxbarashada xirfada la bartirmaameedsado waxayna taageeri doontaa in la buuxiyo baahiyaha dhammaan ardayda.

SINNAANTA

1. *Waa inaan abuurnaa shuruudo lagu taageeraayo ardayda SEL.*

Si aan ugu adeegsano wax kasta oo aan ku qabano dugsiyadeena iyo barnaamijyadeena daryeelka carruurta, waa inaan xusuusnaano in dhaqankeenu uu na siinaayo muraayad gaar ah oo aan dunida ku aragno. Tixgelinta joogtada ah ee "[Moodhelka Iceberg](#)" ee la xariira dhaqanka, caqiidooyinka shucuurta bulsho waxay u muuqataa inay ka hooseeyso meesha loogu talagalay. Waxaa muhiim u ah macalimiinta iyo maamulayaashu niyada ku hayaan arrintaan ayagoo fulinaya nooc kasta oo manhajka waxbarashada shucuurta bulshada ah oo fasalkooda lagu dhigto, barnaamijkooda ama degmadooda. Waxaa intaas dheer, waxaa inaan iska ilalinaa nidaamyada sida "indho la'aanta midabka" ama aan dadka oo dhan "isku si ula dhaqnaa oo aan diirada saarnaa waxyabaha ay wadaagaan" ee inta badan kor loo qaado oo dhab ahaantii

dhaawici kara xiriirkeena. Ayadoo la tirtiraayo qayb uun kamid ah aqoonsiga qofka', waxaan ku dhiirigelinaynaa inay ku milmaan ama ku dhix milmaan dhaqan—dhaqameedka ugu badan ee loo yaqaan habka Luuqad isku dhafka.

Dadwaawayn ka ahaan, waxaa nagu waajib ah inaan kobcino dareenka lahaanshaha iyo bulshada ee carruurta aan daryeelno. Marka ilmuu dareemo in la aqbalay, la jecel yahay oo loo qadariyay cida ay yihiin, meesha ay ka yimaadeen, iyo cidda ay noqonayaan, waxay u badan tahay inay sameeyaan kobac iyo isbaddel wanaagsan. Waaan kobcin karnaa dareenka lahaanshaha iyo badbaadada anagoo u dabbaaldegeyn waxa qof kasta kadhiga qof gaar ah. Markaan kobcino xiriir adag, kalsooni iyo raaxo leh, carruurta yaryarka ah waxay noqon doonaan kuwo raaxo u sameeyo inay halis galaan, waxayna isku dayaan waxyaalo cusub oo aan ku kalsoonahay inaan halkaas u joogno si aan u hagno una taageerno.

Waxaa kale oo naga saaran mas'uuliyad ah inaan hubino in taageerooyinka aan bixino ay yihiin kuwo siman oo dabooli kara baahiyaha ilmo kasta gaar ahaan, halkii aan ka qaadan lahayn in ilmo kasta ku kori doono isla xaaladahaas. Waa shaqadeena inaan abuurno goobo ammaan ah oo ku dhix jira oo kor u qaada ka falcelinta dhaqanka iyo tayada—dhaqanka fikradda ah inaan dhamaanteen u furanahay waxbarashada dadka kale iyo waaya aragnimadooda si carruurtu ugu koraan dareen xoogan oo la xariira naftooda iyo dhaqankooda iyo ayna u dhisaan xiriiro waara, oo togan oo caafimaad qaba.

Waxbarashada shucuurta bulshada waxay ku guulaysan kartaa oo kaliya jawiga waxbarashada oo leh badbaado ay dareemayaan dhammaan ka qaygalayaasha. Marka carruurtu ogaadaan inaan loo soo dhoweyn sida ay yihiin oo kaliya, laakiin ay oggaadaan in loo dabaaldego dhammaan waxyaalaha gaarka ah ee sida ay yihiin ka dhiga, waxay aad ugu janjeeraan inay noqdaan kuwo furfuran oo daacad ah, sahamiya fekerkooda iyo dareenkooda, iyo inay gacan ka geystaan kobcinta bulshada taageerta waxayna kor u qaadaan fayoobaanta dareenka bulshada.

2. Waa inaan hawshaan u qabanaa si wada jir ah.

Iskaashi lala yeesho qoysaska iyo daryeel bixiyayaasha kale, iyo si lamid ah udub dhexaadka codka ilmaha', waxay gacan ka geysan doontaa in la hubiyo in baahida ilmahaloo daboolo sida ugu wanaagsan ee aan awoodno. Marka lagu daro dhammaan bahda waxbarashada, la -hawlgalayaasha bulshada, qoysaska iyo ardayda waa muhiim si loo hubiyo in dhammaan codadka la maqlo. Markaan sameyno iskaashi bulsho oo ku aadan waxbarashada, waan u xoog badnaan doonaa.

3. Waa inaan dhisnaa kartida dadka waaweyn.

Ka warhaynta kala duwanaanshaha iyo fahamka nooca saameynta cunsuriyadda taariikheed iyo mida caddaalada daradu ku yeelatay bulshadeena waa muhiim. Waa inaan qiranaa eexdeena qarsoon ee gaarka ah iyo sida ay u saameeyaan is dhixgalka iyo xiriirkha aan la leenahay dadka naga duwan. Qayb muhiim ah oo kamid ah waxbarashada shucuurta bulshada ayaa tixgelinaysa dhinac kasta oo laga yaabo inaan qabano, iyo inaan si firfircoona uga shaqeyno sidii loola dagaalami laaha.

Ilmo kasta waxa uu noola yimaadaa waayo aragnimo nololeed oo kaladuwan, xoog iyo baahiba. Anaga ayay nagu xiran tahay inaan hubino in dhaqankeenu uu tixgeliyo kuwaan, xitaa marka laga yaabo inaysan la jaanqaadi karin filashooyinka dhaqan ee lagu qabtay barnaamijka, dugsiga ama degmada. Dhisidda kartida dadka waawayn ee la xariira hababka sinaanta waxaa kamid ah wada hadalka, milicsiga, tababarka ka hortagga eexda iyo waxbarashada iyo hormarka oo sii socda. Marka aanu dabacsanaano, ka jawaabno oo ka fikirno ficolkeenna, dhab ahaan isbadel ayaan u samayn karnaa dhammaan carruurta.

DHAQAMADA WAX KU OOLKA AH

1. Waa inaan abuurnaa shuruudo lagu taageeraayo ardayda SEL.

Markaan sameyno xariir wanaagsan, kalsoonni iyo xiriir dhab ah aana la yeelano carruurta, waxaan u tusaalaynaynaa tusynaana sida loo abuuro loona kobciyo cilaqaadyadaan. Markaan dareemo ammaan iyo taageero, waxay u badan tahay inaan u furnaano waxbarashada iyo koritaanka. Qayb ka mid ah dhisidda kalsoonida, cilaqaadyada dhabta ah waxaa kamid ah u oggolaanshaha carruurta inay ahaadaan gabii ahaanba ayna aqbalaann--u dabbaaldeegga dhaqankooda gaarka ah iyo baahiyaha, danaha iyo waayo-aragnimada taas la socota, iyo sidoo kale u oggolaanshaha inay sahamiyaan oo dhisaan aqoonsigooda.

Taa badelkeeda, marka carruurtu dareemaan in qaybo kamid ah aqoonsigooda la doonaayo in la qariyo, waxaan si dhakhso leh oo aad u fudud u dhisi karnaa kalsoonidarro waxaana bari karnaa ilmahaas in ciddu ay yihiin ay khaldan tahay ama ay tahay inay ka xishoodaan aqoonsigooda ama dhaqankooda. Anagoo dhiseyna jawi nabdoon jir ahaan iyo dareen ahaanba u nabdoon, waxaan ka caawin karnaa dhammaan carruurta inay bartaan qofka ay yihiin shaqsi ahaan iyo bulsho ahaan, oo aan u tusaalayno sida loo soo dhoweeyo loona soo dhaweeeyo kuwa kale oo kaduwan oo gaar ahaaneed sidoo kale.

2. Waa inaan hawshaan u qabanaa si wada jir ah.

Markaan isku dayno inaan dhisno barnaamij dhaqan ahaan ku habboon, waa inaan dhisnaa ayadoo lala kaashanayo qoysaska iyo bulshada ka kooban barnaamijkeenna. Wuxaan sidaas ku samayn karnaa anaga oo hubinayna in dadaalladeennu ay yihiin kuwo loo dhan yahay, oo lagu casuumo qoysaska iyo daneeyayaasha kale ee bulshada si ay uga qayb qaataan go'an qaadashada iyo xalinta dhibaatooyinka. Kuma filna in si fudud loo shaqaaleeyo shaqaale kaladuwani ama loo adeego qoysas kaladuwani haddii codadkaasi aysan xuddun iyo sare u qaadin inta lagu jiro wada sheekaysiga ku saabsan sinnaanta iyo ka jawaabidda dhaqanka. Waa inaan si dhab ah u dhageysanaa si aan u fahamno una aqbalno inay yihiin khubarada baahiyahoda iyo kuwa carruurtooda.

3. Waa inaan dhisnaa kartida dadka waaweyn.

Qofna kuma dhalan dhaqan wax ku ool ah ama karti. Waa safar muddo dheer ah oo aan lahayn meel loo socdo; waxaan had iyo jeer ku samayn karnaa waxbarashada iyo koboca aaggaan. Macalimiin ka ahaan, maamuleyaal ahaan, bixiyeyaasha xanaanada carruurta iyo xubnaha qoyska, waxaan saamayn wayn ku leenahay sida carruurtu u maraan kala duwanaanshaha dhaqanka iyo sida carruurtu u arkaan uguna dabaaldeegan dhaqankooda. Wuxaan hubin karnaa inaan sameynayno intii karaankeenna ah ayadoo aan sii wadno waxbarashadeenna iyo dib u milicsiga mowduucyadaan ha ahaato waxbarasho madaxbannaan, fasallo ama tababaro, ama ku dhaqan celin milicsiga asxaabta. Haddii Aad rabto macluumaad dheeraad ah oo ku saabsan iyo istaraatijiyyada lagu abuuraayo bay'ado dhaqan ahaan wax u tara, waxaad ka akhrisan kartaa qaar tilmaamaha hagida.

NAQSHADA CAALAMIGA AH

1. Waa inaan abuurnaa shuruudo lagu taageeraayo ardayda SEL.

Inta badan waqtiga, marka fikirka Naqshadda Caalamiga ah ee Waxbarashada (UDL) laga fikiro, waxaan dareemi karnaa cabsi iyo culeys. Wuxaan u maleyn karnaa in hirgelinta UDL ay ka dhigan tahay shaqo dheeraad ah iyo in arday kasta si gaar ah u wajaho. Nasiib wanaag, arrintu sidaas ma ahan gabi ahaanba. Taa badelkeeda, waxay la macno tahay "inaan siin karno" cunnooyin kaladuwaa oo loogu talagalay ardayda si ay u helaan macluumaadka waxbarashada oo ay u muujiyaan waxaybarteen siyaabo kala duwan. Tusaale ahaan, waxaad bixin kartaa cashar ay ardaydu wax ku akhrin karaan, ku daawan karaan filim, ku maqli karaan casharo oo ay ku qaban karaan xoogaa shaqo ah si ay u bartaan maaddada. Marka la gaaro waqtigii la qiimeyn lahaa aqoontooda maadada, waxaad soo bandhigi kartaa ikhiyaarka ah inaad qorto milicsiga, ka jawaabto jawaabaha qaarkood, aad cid la wadaagto waxyaabaha farshaxanka, ama dhameystirka wareysiga afka ee ku saleysan ujeeddooyinka waxbarashada. Adigoo bixinaya xulashooyin, dhammaan bartayaashu waxay awoodaan inay helaan waxyaabaha sida ugu wanaagsan ugu shaqeeya, waxaadna tirtiri kartaa qaar badan oo kamid ah waxyaalaha baloogyada ah oo ka dhigi kara kamid noqoshada iyo shaqsiyeenta mid adag. Waqtii ku qaadashada si aad uga fiirsato sidaad u soo bandhigi lahayd maaddo oo aad u qiimeyn lahayd aqoontu maahan inayadiga kuu ahaato mid wax walba qaadata ama shaqo dheeraad ah. UDL waa dabacsanaan oo loo dhan yahay dabeecadda waxayna isku dhiibtaa inay barato xirfadaha SEL dabeecaddaan awgeed. Markaan bixino xulashooyin iyo dhibco kala duwan oo ay ardaydu helaan, waxay awoodaan inay bartaan fikradaha SEL ayagoo u baranaaya siyaabo badan, raadinayana midka ayaga ugu fiican. UDL sidoo kale waa habka ugu habboon ee lagu daro falsafadda waxbarashada ciyarta ku saleysan ee barnamijkaaga ama fasalkaaga, maadaama cayaaruuhu aysan ahayn gaadhiga ugu fiican ee waxbarashada laakiin sidoo kale asal ahaan loo dhan yahay oo dabacsan.

Carruurta da 'kasta leh waxay wax ku bartaan ciyarta ugu fiican, ayadoo ku habboon baloogyada ugu yaraan 45 daqiqo midkiiba. Ciyaaruhu waxay carruurta siyyaan fursad ay ku muujiyaan xaalado iyo waayo aragnimo si ay uga caawiyaan inay macno u yeeshaa dunida ku xeeran iyo booskooda dhexdooda. Markay ku ciyaarayaan guriga iyo dugsiga, carruurtu waxay bilaabaan inay hormariyaan is aqoonsigooda iyo sidoo kale kooxdooda iyo aqoonsigooda dhaqameed. Waxay daawadaan oo ayna ku dhaqmaan doorar kala duwan oo adduunka ah, iyagoo isku dayaya inay arkaan waxyaabaha ayaga ku wanaagsan. Ciyarta dhexdeeda ayay carruurtu ku dhaqmaan waxyaalo ay kamid yihiin iskaashiga, wadaagga iyo aragtida qaadashada. Ciyarta, carruurtu waxay sidoo kale ku dhaqmaan aqoonsiga iyo maareynta shucuurta, la socodka khilaafyada dadka kale, iyo dhisidda xiriio macno leh oo ay la yeeshaa asxaabta iyo dadka waaweyn. In kastoo cayaaruuhu u ekaan sikale marka loo eego da 'kasta-laga bilaabo ilmaha dhallaanka ah iyo ilmaha socod baradka ah ee barta dareenkooda, kuwa dugsiga xanaanada oo ciyaaraya ciyarta iska yeel-yeelka iyo khiyaliga, ama carruurta da'da iskuulka ee ka qaybgalaya ciyaaraha iyagoo adeegsanaya caqli leh xeerar adag, ciyaaruhu waa dareenkeenna dabiiciga ah waxay na siyyaan fursadaha aan u baahannahay si aan u baranno rajooyinka dhaqameed ee adduunkeena, iyo sidaan ugu habboonnayah. Arrinta ugu wanaagsan, ciyaaruhu waxay bixiyaan aaladaha ugu dabiicsan ee kamid noqoshada iyo ku dhaqanka ku habboon hormarka, iyo sidoo kale jawaab celinta dhaqanka.

Ilmaha dhallaanka ah, waxaan ku taageeri karnaa waxbarashadaan ciyaar ahaan annagoo adeegsanayna luuqado badan calaamadinayana waxyaalo, anagoo adeegsanayna erayo sharraxaya iyo xitaa qabashada sheekooyin iswaydaarsi ah annagoo ka jawaabeyna hadalka canuggadiiradana saarayna marka ay wax xiiseynayaan. Markaan helno noocyada is dhexgalka ee la xiriira adeegyada iyo soo celinta waxaan durba ka caawinaynaa dhallaanka inay fahmaan macnaha wadashaqaynta, aaminaadda xiriirka lala yeesho dadka nagu xeeran.

Ilmaha dhallaanka ah ee waaweyn, iyo sidoo kale ilmaha socod baradka ah, waxaan u furi karnaa adduun dhan fursadaha dareenka carruurta. Wali waa inaan isticmaalnaa luuqad sharraxaysa--gaar ahaan arrimaha la xariira sharraxaadda shucuurta iyo dareenka--waana inaan ku dhiirri gelinnaa carruurta inay muujiyaa naftioda anagoo tusaalaynaya oo ku tababarayna dareenno iyo khilaafyada waaweyn. Marka ay carruurtu bilaabaan inay ballaariyaan erayadooda, waxaan siin karnaa erayo ay isticmaalaan si ay uga jawaabaan xaalado kala duwan oo si dabiici ah u soo baxa inta ay ciyaaraayaan. Tusaale ahaan, haddii ilmuu ka xanaaqo in ilmo kale qaataay boonbilahiisa uu jecelaa waxaa laga yaabaa inaan u tababbarnno annagoo dhehayna, "waan maqlayaa inaad ooynayo. Waad murugaysan tahay sababtoo ah saaxiibkaa ayaa kaa qaataay baabuurkaaga cagaarnaa. Waaad saaxiibkaa ku dhihi kartaa 'ma jecli'arrintaas.' Ma iskudayi kartaa?" Annaga oo bixineyna tababar iyo taageero joogto ag, waxaan barnaa carruurta inay tahay arrin wanaagsan in dareen la yeesho iyo in aan wax ka qaban karno markaan iyaga haysanno.

Dugsiga Xanaanada kahor iyo sannadaha da'da iskuulka hore, carruurtu waxay ka gudbayaan ciyaar ka baxsan taas oo ku wajahan naftooda oo keliya, marka ay bilaabaan inay ku daraan kuwa kale riwaayadaan, xeerkala, doorarka iyo isku dhacyada imaan kara ayaa sii adkaanaya. Waxay noqon kartaa dareen dabiici ah in la isku khilaafu lana is afgaranwaayo inta lagu jiro ciyaarta, laakiin kuwaani waa daqiqado kaamil ah si looga caawiyo carruurta inay ku dhaqmaan xallinta dhibaatooyinka, fikirka muhiimka ah, iskaashiga, xirfadaha bulshada iyo xeerkala shucuureed ee jawi taageero iyo badbaado leh.

2. Waa inaan hawshaan u qabanaa si wada jir ah.

Sida ay dhigayaan mabaadiideena kale, waa inaan iskaashi la yeelano saaxiibadeena, qoysaska iyo daneeyayaasha kale si aan u abuurno dugsiyo iyo barnaamijyo u adeegsada Naqshadda Guud ee Waxbarashada sidii loogu talagalay. Si kastaba ha ahaatee, waa inaan sidoo kale wadashaqeeyn la yeelanaa ardaydeena safka hore ee maankeenna UDL. Markaan la kaashanno ardaydeena anagoo sameynayna kormeer, su'alaha ka waydiinayna yoolalkooda, waxaan abuuri karnaa jawi iyo manhaj ku habboon baahiyaha shaqsi kasta. Ciyaar ka ahaan, waxaan la kaashan karnaa ardayda si aan u abuurno xaalado cusub, ku dhaqano aqoonsiga iyo maareynta shucuurta, ku dhaqanka xallinta dhibaatooyinka iyo maareynta isku dhacyada iyo tixgelinta waxa agabka ama macluumaadka carruurtu u baahan yihiin si kor loogu qaado cayaartooda macnaha leh loona qimeeyo aqoontooda, awoodooda iyo baahidooda ay qabaan.

3. Waa inaan dhisnaa kartida dadka waaweyn.

Hirgelinta Naqshadda Caalamiga ah ee Waxbarashada, iyo sidoo kale waxbarashada ciyaarta ku salaysan ilmaha, waxay noqon kartaa arrin cabsi iyo culeys leh xataa macallinka, bixiyaha ama maamulaha ugu khibradda badan ayaa dareemi kara. Sanado badan oo "habab dhaqameedyo" badan oo xagga waxbarashada ah ayaa adkeeyay in loo sharaxo qiimaha shaqsiyeenta iyo ciyaarta carruurta kuwa aan ka warqabin. Markaan tixgelinayno dhisidda kartida dadka waawayn ee aagan, waa inaanaan nafteena oo kaliya barin qiimaha hababkaan, laakiin waa inaan barano sida aan ugu sharaxayno qiimaha dadka kale ee laga yaabo inay ka shakiyan. Tan waxaa lagu samayn karaa wacyigelinta bulshada, waxaana lagu martiqadi karaa waalidiinta iyo xubnaha bulshada si ay u arkaan shaqada carruurtu ka qabanayso fasalka dhexdiisa, iyo waxaana macluumaadka lagu soo bandhigi karaa wargeesyada, bogagga interneetka iyo qaababka kale ee wacyigelinta. Haddii UDL iyo waxbarashada ciyaarta ku saleysan ay u doonayaan waxbaridii hore ee aaggaaga raaxada, ku-dabaqida waxbarashada xirfadaha SEL waxay sahli kartaa kala guurka, maadaama marka loo eego waxa inta badan ay carruurtu ka baranayaan ciyaartooda ee ay xiriirkal la yeelan karaan xirfadaha dareenka bulshada. Waxyaabaha ay kamid yihiin xallinta dhibaatooyinka, maareynta isku dhaca, barashada shucuurta iyo waaya aragnimada macnaha leh ee ay lahaayeen, iyo sidoo kale dejinta yoolal iyo helidda dhiirigelin gudaha ah si loo dhammaystiro. Xirfadahaan dhammaantood waxaa sida ugu wanaagsan loogu bartaa ciyaarta, oo leh fursado badan oo dabacsan si loogu dhaqmo.

WAXQABADKA DHIBAATOYINKA LA OGSOON YAHAY

1. Waa inaan abuurnaa shuruudo lagu taageeraayo ardayda SEL.

Waxyeelada iyo walbahaarka sunta ah ayaa sidoo kale saamayn kara kartida ilmahae ku aadan waxbarashada iyo koriimada, waxaana laga yaabaa in xaaladahaan ay ku baaqaan taageero dheeraad ah marka ay timaaddo barashada iyo kudhaqanka xirfadaha dareenka bulshada. Markaan hubinno in habkeenu yahay waxyeelo la oggsoon yahay waxaan ka fogaan karnaa xaaladaha keena inay kacaan ama u horseedi kara dhaawac dheeraad ah ilmaha. Qaadashada habka dhaawacyada la ogsoon yahay waxay u ekaan karaan:

- Noqoshada qof dabacsan iyo wax u qabashada carruurta iyo qoysaska
- Wax ka badelida habkeena intaan macluumaad dheeraad ah sii baranyo
- Dib u milicsiga waxa shaqeynaaya iyo waxa aan shaqeynin
- Oggolaanshaha in hababkeenu aanu u shaqayn karin ilmo kasta

2. Waa inaan hawshaan u qabanaa si wada jir ah.

Markaan la shaqayni qoysaska la kulma dhaawacyada si aan ugu xirno iskaashatada bulshada ee bixin kara caawimaad, aana si toos ah taageero ugu fidinno ardayda kujirta dugsiyada dhexdiisa, iyo iskaashatada khubarada goobta si ay u bartaan hababka ugu wanaagsan ee loogu talagalay daryeelka dhaawacyada ogyahay, waxaan sii wadi karnaa xoojinta taageerooyinka aan awoodno inaan bixino, iyo inaan barano siyaabo cusub oo lagu caawiyo carruurta iyo qoysaska ay soo gaareen dhaawacyada.

3. Waa inaan dhisnaa kartida dadka waaweyn.

Dr. Patricia Jennings, oo ah borofeesar dhigta Jaamacadda Virginia ayaa sheegtay “in Waxbarashada shucuurta Bulshada ay tahay hal waxbarasho oo aysan dadka waawayn mas'uul ka ahayn inay baraan, laakiin waa inay ayagu noqdaan casharka.”⁴ Xaqiqidii ma ahansuurtagal in carruurta la baro sida loo xakameeyo shucuurtooda, sida loo noqdo saaxiib naxariis leh ama adkaysi leh haddii aynaan anagu muujin sifooiyinkaas. Waqt la qaadashada si loo milicsado awoodaha shucuureed ee bulshada iyo baahiyahenna ayaa naga caawin doona inaan noqono tusaalooyinka SEL ee ugu fiican ee aan noqon karno.

Khabiir kale oo ku takhasusay daryeelka waxyelooinka la ogyahay iyo u adkeysiga dhaawacyada, Dr. Rick Robinson, ayaa sheegay “in Kaliya qofka wayn oo nidaamsan uu caawin kara nidaaminta ilmaha.”. Tan micnaheedu waa haddii aan rabno inaan ka caawino carruurta inay bartaan farsamooyin xeerka shucuurta oo caafimaad leh, ku habboon, waxaan u baahanahay inaan marka hore awoodno inaan farsamooyinkaas sameyno! Qaabeynta waa mid kamid ah aaladaha ugu wanaagsan ee waxbaridda ee aan haysanno, marka waa inaan waqt ku qaadanaa si aan u qiimeyno oo aan u hagaajino xirfadaha shucuurta bulshada haddii aan dooneyno inaan carruurta barno sida loo qiimeeyo loona hormariyo naftooda. Xaqiqidii, dadka waawayn ee SEL ee leh kartida ayaa aad muhiim ugu ah barida carruurta SEL sida lagu muuijyay daraasad ka timid

⁴ Dhiirriginta Waxbarida & Waxarashada (2021 Abril 26). *Macalinka SEL ee Shining a Bright Light*. <https://www.youtube.com/watch?v=S1RAzloU6es>

Yale waxaana daraasada lagu sheegay in marka macalinku kugu baro SEL fasalka dhexdiisa laakiin uusan asna sameyn, waxay sii xumaysaa natijjooyinka ardaydooda' ee ku aadan natijjooyinka SEL. Cilmibaaristaas waxay sidoo kale muujisay in macallimiinta waqtii ku qaata si ay u xoojiyaan xirfadahooda shucuurta bulshada ay soo wariyaan dhibaatooyin yar, waana naxariis badan yihiin waxayna leeyihiin dulqaad, heerar sare oo guul ah oo lagu abuurayo jawi nabdoon oo soo dhaweyn leh taas oo u horseedda natijjooyin wanaagsan ardayda guud ahaan.

Ka maamul ahaan, tani waxay ka dhigan tahay kobcinta jowi ay macallimiinta iyo shaqaaluhuba lagu dhiirrigeliyo inay ka shaqeeyaan deganaanshaha, farsamooyinka xeerka, adkeysiga iyo isdaryeelida, iyo inay bixiyaan fursado horumarineed oo xirfadeed oo xoogga saaraya dhisidda awoodooda barashada shucuurta bulshada. Macallimiinta, shaqaalahaa, daryelayaasha iyo qoysaska, tani waxay ka dhigan tahay inaad maanka ku hayso oo aad ka warqabto marka laga yaabo inaad u baahan tahay inaad naftaada u samaysato hadafyo ku saabsan kobcinta iyo kor u qaadista xirfadahaan. Markaan anaga, bulsho ahaan, aan udub dhexaad u nahay waxbarashadan iyo koritaankan muhiimka ah, waxaan fariin u diraynaa carruurteena in aan qiimeyn oo mudnaanta siinno waxbarashada dareenka bulshada oo aan tusno carruurteena in xitaa dadka waawayn ay sii wadi karaan waxbarashada iyo koritaanka!

Si aad u hesho macluumaad dheeraad ah oo ku saabsan kobcinta awoodaada shucuurta bulshada, Waxbarashada Panorama waxay siisaa [macallimiinta iyo maamulayaasha Qalabka Aaladda](#) SEL ee Dadka Waaweyn.

Qayb kamid ah habka waxyelada la ogsoon yahay, gaar ahaan marka laga shaqeynayo xirfadaha shucuurta bulshada, ayaa diiradda saareysa dhisidda rajada iyo adkeysiga. Rajadu waxay keenaysaa geedi socod fikir garasho leh oo ay weheliso shucuur ah in wax wanaagsan ay dhici doonaan.⁵ Aragtida Rajada ayaa sheegeysa in rajadu ka kooban tahay yoolal, hiigsiyo, iyo wakiil. Yoolku waa ujeedo aan rabno inaan gaarno. Hiigsiga ayaa qeexaya sida looga gudbo barta A illaa barta B si loo gaaro yoolka la rabo; waxaa lagu gartaa oraahyo ay kamid yihiin, "I'll si aan helno hab taas lagu fuliyo."⁶ Hay'addu waa dhiirigelinta ka dambaysa yoolka waxaana lagu gartaa bayaanno ay kamid yihiin "waan ogahay waan sameyn karaa."⁷

Adkeysiga waa awoodeena aan oga taqalusi karno walhabaarka, dhibaatooyinka iyo dhaawacyada aana kusii wadi karno inaan horey u socono. Marka aan nahay dad adkeysi leh, waxaan awoodnaa inaan kor isku qaadno aana boorka iska jahno marka aan la kulano wax niyada naga jabiya, dhibaato ama walbahaar. Mararka qaar adkeysiga waxaa loo yaqaan inaadn awoodo "inaad kor isku qaado" kadib marka ay dhibaato kusoo wajahdo. Labadaba adkeysiga iyo rajadu waxay muhiim u yihiin in laga gudbo kaladuwanaanshaha iyo dhaawacyada waana agab muhiim ah oo naga caawinaaya inaan kor u qaadno nolasheena iyo mida carruurteena iyo ardayda.

⁵ Valle, M. F., Huebner, E. S., & Suldo, S. M. (2004). Qiimeyn dheeraad ah oo ku saabsan Qiimeynata Rajada Carruurta. Wargeyska Qiimaynta Cilmi nafsiga, 22 (4), 320-337.

⁶ Snyder (2001). Buug-gacmeedka Cilmi nafsiga Wanaagsan. Boqortooyada Ingiriiska: Wargeyska Jaamacada Oxford, 251.

⁷ Snyder (2001). Buug-gacmeedka Cilmi nafsiga Wanaagsan. Boqortooyada Ingiriiska: Wargeyska Jaamacada Oxford, 251.

Tilmaamaha La isticmaalo

Tixraaca Qaabka Shaqada

OSPI HEERARKA WAXBARASHADA SHUCUURTA BULSHADA (SEL)

Tixraac: Xafiiska Kormeeraha Guud ee Waxbarashada Dadwaynaha ee Kooxda Shaqada SEL. "Heerarka Waxbarashada Shucuurta Bulshada, Halbeegyada, iyo Tilmaamaha." Waxaa soo saaray Xafiiska Kormeeraha Guud ee Waxbarashada Dadwaynaha 2020. PDF. Waxaaa laga soo maanguuriyay:

<https://www.k12.wa.us/sites/default/files/public/studentsupport/sel/pubdocs/Standards%2C%20Benchmarks%20Indicators%20-%20creative%20commons.pdf>

TILMAAMAHAD HORMARKA IYO WAXBARASHADA DHALLAANKA EE GOBALKA WASHINGTON (ELDGS)

Tixraac: Waaxda Waxbarashada Dhallaanka ee Gobalka Washinton, Xaafiiska Kormeeraha Guud ee Waxbarashada Dadwaynaha iyo Thrive by Five Washington. "Tilmaamaha Hormarka iyo Waxbarashada Dhallaanka ee Gobalka Washinton." Waxaa soo saaray, Waaxda Waxbarashada Dhallaanka ee Gobalka Washinton, 2012. PDF. Waxaaa laga soo maanguuriyay: https://www.dcyf.wa.gov/sites/default/files/pubs/EL_0015.pdf

1. *Arrimo ku saabsan aniga, qoyskaya iyo dhaqankaya*

FC = qoyska iyo dhaqanka **SC** = ismaaninaada **SM** = is xakameynta **LL** = wax ka barashada waxbarashada

2. *Dhisida xiriiro*

IA = isdhexgal la sameynta dadka waawayn **IC** = isdhexgal la sameynta carruurta **IPO** = isdhexgal la sameynta dhalinta iyo dadka kale

SB = Dabeeecada bulshada **PSCR** = xalinta dhibaatada iyo xalka khilaafadka

3. *Taabashada, araga, maqalka iyo meelo marista*

ULM = isticmaalida murqaha waawayn **USM** = isticmaalida murqaha yaryar

4. *Ku korista nolal caawimaad leh*

DLS = xirfadaha nolashada ee joogtada ah **NH** = nafaqada iyo caafimaadka **S** = badqabka

5. *Isgaarsiinta (wax qorista iyo wax akhrinta)*

SL = hadalka iyo dhageysiga **R** = akhriska **W** = wax qorista

6. *Wax ka barashada aduunkayga*

K = aqoonta (garashada) **M** = xisaabta **S** = sayniska **SS** = waxbarashada bulshada **A** = farshaxanka

GOLD®

Tixraac: Teaching Strategies, LLC. (2016–2021). *GOLD®*. [nooca Elektarooniga ah]. Bethesda, MD: Qoraha. Qaybo ka mid ah cabbirrada *GOLD®* iyo matalaadda kooxaha midabka ee ku jira dukumiintigaan ayaa dib loo daabacay ayadoo oggolaansho laga haysto Teaching Strategies, LLC. Isticmaal kasta oo kale ayadoon oggolaansho qoraal ah laga haysan Teaching Strategies, LLC si adag ayaa loo mamnuucay.

Tixraacyada lagu sameeyay dukumiintigaan ayaa ka baxsan baaxadda WaKIDS ee ujeeddooyinka iyo cabbirrada. Cabirada WaKIDS ee lagu tilmaamay dukumiintigaan waxaa loo **W** calaamadeeyay si cad.

Sida la isku duway dukumiintigaan

Hormarka iyo Waxbarashada Shucuurta Bulshada waa joogto. Xirfadaha horey laga barto lana adeegsado ayaa caawiya horumarinta waxbarashada hadda jirta iyo dhisidda xirfadda. Qaar kamid ah xirfadaha si degdeg ah ayay u kobcaan, halka qaar kale u baahan yihiin sanado si loo barto loona sameeyo. Qaab isku mid ah, carruurta qaar kamid ah waxay muujin doonaan kobac degdeg oo ay ka sameynayaan qaybo kamid ah aagaga SEL marka loo eego aagag kale. Dadka waawayn ee ka taageeraya carruurtawaxbarashadaan waxay dhisi karaan awoodaha carruurta ee hadda maadaama ay bixiyaan fursado badan oo ay ku bartaan xirfadaha SEL inta lagu jiro hawl maalmeedka.

Dukumiintigaan wuxuu baarayaa mid kasta oo kamid ah lixda heer ee OSPI SEL iyadoo loo sii maraayo hormarka laga bilaabo dhalashada illaa fasalka saddexaad. Billoowga qayb kasta oo ka mid ah dukumiintigaan waa halbeegga OSPI SEL oo wata sharraxadiisa, maclumaad ku saabsan sababta xirfadahaan SEL ay muhiim u yihiin, iyo talooyinka macallimiinta, daryeelayaasha, xubnaha qoyska, iyo maamulayaasha si ay ugu taageeraan hormarinta xirfadahaan carruurta. Dhown su'aalood oo milicsi ah kadib markas ku martiqaad akhristayaasha inay qaataan daqiqad si ay uga fiirsadaan awoodooda shucuurta bulshada, iyo sidoo kale inay si fiican u fahmaan meelaha ay, naftooda, korniinka ku sameyn karaan.

Dukumiintigu wuxuu markaa kadib u gudbayaa isgoosyada xirfadaha SEL heer tilmaame oo ka socda saddex dukumiinti oo haga: Heerarka OSPI SEL, *GOLD®*, iyo Gobalka WA ELDGs. Heer kasta oo hoos yimaada, maclumaadka waxaa abaabulay halbeegyada OSPI SEL. Tusaale ahaan, gudaha Heerka 1 aad: Is baraarujiinta, waxaa jiira saddex halbeegyo: 1A, 1B, and 1C. Halbeeg kasta, wuxuu leeyahay tilmaamayaal badan oo kobcinta xirfadda ee dugsiga hoose ah (dugsiga xanaanada ilaa fasalka

saddexaad). Tilmaamayaashaan waxaa lagu daray qayb kasta oo halbeegyo ah sida dhilcaha buleetka. Tilmaamayaasha badan ee ku hoos jira halbeeg kasta si ulakac ah ayaa la isugu daraa si looga fogaado ku celcelinta xirfadaha aasaasiga ah iyo in la hubiyo in dukumiintigaan uu yahay mid waxtar leh oo ah aalad waxbarid iyo barbaarin.

Heerarka OSPI SEL waxay wax ka qabtaan waxbarashada dhallaanka. Marka lagu daro hababka isgoysyada ee heerarkaan GOLD® iyo Gobalka WA ELDGs, akhristaha wuxuu awoodaa inuu arko hormarinta xirfadda SEL ayadoo loo sii wado dib ugu noqoshada dugsiga barbaarinta, dugsiga socod baradka, iyo hormarka dhallaanka si loo arko sida xirfadaha loogu dhiso aqoontii hore ee carruurta. Sababtoo ah waxbarashadu waa mid firfircoon oo waxtar leh, waxaan filan karnaa in carruurtu ay soo bandhigi doonaan xoogaa xirfadaha SEL ah oo da'dooda ku saleysan halka ay sidoo kale kor u qaadi doonaan xirfado gaar ah iyo meelaha kale ee ay ka hooseeyaan. Daawashada waxbarashada joogtada ah waxay u oggolaanaysaa dadka waawayn ee taageeraya carruurta fursadaha iyo isdhixgalqa si ay uga caawiyaan inay gaaraan yoolkooda xigga.

Ugu dambayntii, akhristayaashu waxay ogaan doonaan ku celcelinta xirfadaha SEL inta u dhexelsa qaybaha halbeegyada. Tani waxay iftiiminaysaa xaqiqa ah in xirfado badan oo SEL ah ay isku xiran yihiin, gaar ahaan heerkan aasaasiga ah ee waxbarashada dhallaanka. Tusaale ahaan, cunugga ka shaqeynaya sidii uu u ogaan lahaa sida dareenada kaladuwaa ay u dareemaan jirkiisa (is wacyigelinta) ayaa sidoo kale ka shaqeynaya xirfadaha ismaamulka maxaa yeelay si loo habeeyo jawaabta shucuureed, waa inay marka hore ogaadaan.

HEERARKA ➔

Shahsigu wuxuu awood u leeyahay inuu aqoonsado shucuurtiisa, hantidiisa shaqsieed, aagagga koritaanka, iyo ilaha iyo taageerooyinka dibedda ee imaan kara

HALBEEG ➔

Bartilmameedka Is Maareynta 1^a:

Wuxuu muujiyaa wacyiga iyo fahamka mid kamid ah shucuurtiisa iyo shucuurtiisa saameynta dabeecada.

TILMAAMAHAA ➔

WAXBARASHADA DHEXE EE DHALLAANKA

Haddii aan helo caawimaada dadka waawayn, waxaan...

- Awoodaa inaan fahmo, aqoonsado, aana magacaabo shucuurtayda, dareenkayga, iyo fikirkayga.
- Awoodaa inaan fahmo sida shucuuraaha, dareenada, iyo fikirka kaladuwaa u dareemo jirkayga.
- Awoodaa inaan hadal ahaan ku muujiyo shucuurtayda ama dareenadayda.
- Awoodaa inaan qeexo kaladuwanaanshaha u dhexeeyaa maskax kobac sameynyeysa iyo mid aan sameynayn.

Yaa isticmaali kara Dukumiintigaan

Naqshadaynta nidaamkaan, waxaan doonaynay inaan aqoonsano in dukumiintiyo badan oo la mid ah laga yaabo inaysan u ahayn kuwo la heli karo ama si sahlan loogu dheefsan karo dhammaan dadka doonaya inay adeegsadaan. Sidaan oo kale, waxaan si ula kac ah ugu dhaqaqnay inaan abuurno aalad fududaynaysa in la akhriyo, la isticmaalo, lana dalbado dhammaan kuwa ku hawlan oo taageera carruurta kana taageera kobcinta shucuurta bulshada. Hoos, waxaad ka baran kartaa wax badan oo ku saabsan sida dukumiintigaan ay u adeegsan karaan daneeyayaal kaladuwan oo ay ku jiraan qoysaska, tababarayaasha, macalimiinta iyo maamulayaasha dugsi ama degmada.

QOYSASKA IYO DARYEEL BIXIYAASHA

Qoysasku waxay adeegsan karaan dukumiintigaan si ay ula shuraakoobaan macalimiinta ilmahoodaiyo dugsiga si ay u taageeraan koriinka shucuurta ee ilmahooda, iyo sidoo kale adeegsiga talooyinka ku jira halbeeg kasta si ay gacan uga geystaan taageerida waxbarashada ilmahoodaee guriga. Intaa waxaa dheer, qoysasku waxay adeegsan karaan ilaha, su'aalaha milicsiga iyo dhiirrigelinta si ay u bartaan awoodooda shucuurta bulshada oo ay go'aamiyaan haddii ay jiraan aagag ay jeelaan lahaayeen inay wax badan ka bartaan.

Qoyska ilmahawaxay keenaan khibrad gaar ah oo ku saabsan waayo aragnimada ilmaha, baahiyaha koritaanka, awoodaha iyo dhaqanka, daryeelayaashooduna waa macallimiintooda ugu horreyya uguna muhiimsan. Cilmi baaristu waxay muujineysaa in marka waxbarashada shucuurta bulshada ay ku fiddo guriga, in carruurtu ay aad ugu guulaystaan kobcinta iyo kor u qaadista xirfadaa. *Dugsiyadu waxay u baahan yihiin qoysasku inay iskaashadaan oo iskana kaashadaan si loo hubiyo in go'aanadooda iyo hab raacyadooda ay ka kooban yihiin dhammaan qoysaska, dhaqamada iyo carruurta bulshada dhexdeeda.*

Daryeel bixiyaasha ama xubin qoyska ka mid ah ka ahaan, waxaad ilmahaaga ka taageeri kartaan koritaankaidinkoo adeegsanaaya ciyaar macno leh halkas oo aad ku samayn karto dhacdooyin ama aad kaga falcelin karto ka jawaabidda xaalado kala duwan, marba marka aad cayaarayso, idinkoo isla akhrinaya buugaagta iyo samaynta isku xidhka waayaha dunida ee dhabta ah, iyo qaadashada waqtii si loo aqoonsado loona magacaabo caadifadaha. Maareynta dareenada waawayn, barashada sida looga fikiro si taxaddar leh iyo xallinta dhibaatada, iyo sida loo sameeyo xiriyo xoogan, kalsooni iyo ixtiraam leh ayaa dhammaantood ah xirfado aad muhiim u ah oo qoysasku ku tababari karaan guriga.

MACALIMIINTA, ADEEG BIXIYAASHA DARYEELKA IYO XIRFADLAYAASHA KALE EE P-3

Dukumiintigaan waxaa loo naqshadeeyay inuu yahay aalad tixraac oo loogu talagalay maamulayaasha iyo macallimiinta si ay ugu adeegsadaan qiimeynta iyo fahamka marxaladaha horumarineed iyo filashooyinka ardayda. Intaa waxaa sii dheer, dukumiintigaan ujeedadiisu waa inuu ka caawiyo dadka waaweyn inay sameeyaan koritaan awoodooda shucureed ee bulshada la xariira. Ka sokoow habraacyada, qayb kasta waxaa ku jira fikrado ku saabsan sida loo qaabeeyo oo loo taageero barashada xirfadda ee fasalka dhexdiisa iyo su'aalo milicsi ah oo loogu talagalay adiga bare ka ahaan marka aad tixgelinayso awoodahaaga iyo baahiyahaaga kujira aaggan. Markaad waqtii ku qaadato si aad u qiimayso xirfadaa, waxaad si fiican oo awood leh u fahamaysaa meeshaad taageerooyinka oga baahan tahay oo adiga kuu gaar ah waxaadna si fiican u adeegsan kartaa awoodahaaga si aad u taageerto ardaydaada.

Adoo tixraaca habraaca, u fiirso marxaladaha ka baxsan kooxda da'da ee aad guud ahaan wax barto maadaama aad si gaar ah wax u barayso ardayda. Waan ognahay in dhammaan carruurtu ay yihiin kuwo qaas ah iyo sidoo kale ayna hayaan wadada waxbarashadooda. Kuwa aan wali heer sare ka gaarin waxbarashada da'dooda ama heerka fasalkooda, fiiri qaybta kahor si aad u ogaaato xirfadaha aad dhisi karto. Kuwa horey u bartay xirfado ka sarreeya heerkii ay filayeen ee hormarka, waxaad hore u sii eegi kartaa waxa soosocda ee xigga waxaadna hirgelin kartaa xeelado lagu taageerayo horumarkaas.

TABABARADA IYO BARBAARIYAASHA

Markaad la shaqaynayo xubnaha shaqaalaha kamidka ah ama ka qaybgalayaasha tababarka, aad bay waxtar u yeelan kartaa inaad haysato aalad tixraac sida tanoo kale ah si aad u taageerto wada hadalka iyo milicsiga. Waaad ka oggaan doonaa qayb kasta in uu jiro bog talooyin ah oo lagu taageeraayo hormarka iyo sidoo kale su'aalaha milicsiga ee dadka waawayn marka ay ka shaqeeyayaan sidii ay u dhisi lahaayeen kartidooda SEL. Tababare ahaan ama macallin ka ahan, waxaad u adeegsan kartaa su'aalahaan si aad u fududeyo wada xaajoodyada, iyo sidoo kale u adeegsiga sheekada iyo talooyinka sida qoraal gacmeedyo si aad uga caawiso macallimiinta, maamulayaasha, qoysaska iyo adeeg bixiyeyaasha xanaanada carruurta inay yeeshaan bog lagu heli karo si degdeg ah, oo si sahlan loo akhrin karo si loogu caawiyo inay wax baranayaan. Agabkaan waxa kale oo uu noqon karaa mid ku caawiya tababare ahaan ama barbaariye ahaan markaad taageerayso kuwa aaga jooga arrimaha la xariira fahamka wanaagsan ee qalabka qiimeynta kala duwan, tixraacyada iyo marxaladaha hormarineed ee jira.

MAAMULAYAASHA

Macalimiinta, qoysaska iyo tababarayaasha ayaa kaligood wax badan samayn kara marka ay timaaddo taageerida waxbarashada dareenka shucuurta tayada leh ee fasalka dhexdiisa lagu bixiyo, guriga ama barnaamijka daryeelka carruurta. Maamulayaashu waa qasab inay diyaar u yihiin inay bixiyaan qalabka, waqtiga la ilaaliyo iyo maalgelinta si loo abuuro isbaddel waara muddo. Maamulayaashu waxay dukumiintigaan u isticmaali karaan qorsheynta iyo hirgelinta taageerooyinka SEL, ee ku aadan milicsiga muraajaceynta ee shaqaalaha, qoysaska, iyo si loo hoggaamiyo wada hadal ku saabsan xogta SEL iyo natijjooyinka dugsigooda ama degmadooda. Maamulayaasha waxay sidoo kale hubin karaan in jadwal maalmeedka macallinkasta ama jadwalkiisu uu ka tarjumaayo in carruurta la siiyo 45 daqiqo oo ah waqtii ay ku ciyaraan ciyaar bilaash ah oo ay doortaan si ay u taageeraan hormarinta SEL iyo xirfadaha kale.

Maamulayaasha waxay sidoo kale isticmaali karaan dukumiintigaan si ay u tixgeliyaan manhajyada dareenka bulshada (kuwaas oo badankooda laga heli karo liiska barnaamijyada CASEL SElect) oo ku habboon falsafadda iyo xiisaha shaqaalahooda iyo qoysaska ay u adeegaan. Hal hab oo ay sameeyaan Xarunta Yale ee loogu talagalay Cilmiga Dareenka oo loo yaqaan RULER "ayaa looga golleeyahay in lagu shubo mabaadi'da cilmiga shucuurta nidaamka difaaca ee dugsiyada xanaanada ilaa fasalka 12 aad."⁸ Marka maamulayaasha iyo hogamiyaasha iskuulka u qaataan dareenka bulshada si dhab ah ayna awooda saaraan si ay ugu dabaqaan nidaamka, waxaan xoojin karnaa aasaaska waxbarashada oo dhan lagu dhisi karo.

Hirgelinta manhajka shucuurta ee bulshada waa hab wayn oo lagu kordhin karo wax ku oolnimada iyo natijjooyinka dugsiyada iyo degmooyinka, iyo adeegsiga dukumiintigaan oo lala kaashanaayo manhajka iyo Qorshayaasha Hagaajinta Dugsigaaga waxay horseedi kartaa isbadel wanaagsan oo waara, gaar ahaan marka la

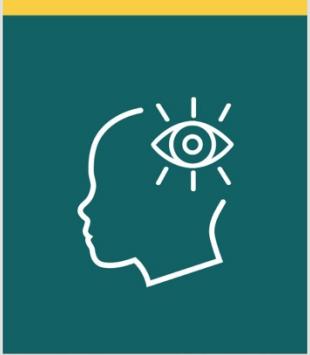
⁸ Ycei.org

isticmaalaayo xeeladaha SEL ee gaarka ah ee la xariira dhammaan shaqaalaha, oo ay ku jiraan shaqaalaha taageerada bixiya sida darawalada basaska, cunto kariyeyaasha, xirfadlayaasha iyo kuwa kale. Isku day inaad la xariirto kuwa kale ee kujira dugsiga xanaanada illaa fasalka 3aad si aad u aragto habraacyada SEL iyo manaa hijtii horey loo adeegsan jiray, oo iskaashi la samee si aad u dhisto xiriir waara si aadna u taageerto carruurta iyo qoysaska bulshada dhexdeeda.

Ugu danbeyntii, hal tixgelin oo muhiim ah oo ku jirta gacmaha maamulayaasha iyo hoggaamiyeyaasha dugsiyada ayaa ah maalgelinta iyo sida loo adeegsan karo si loo sameeyo saameyn macno leh. Sida laga soo xigtay daraasad uu sameeyay dhaqaalayahan James Heckman, doolar kasta oo aan ku maalgelinno waxbarashada dhallaanka (ilmaha inta aysan dhalan ilaa fasalka saddexaad), waxaan ku kaydinaa \$7 adeegyada waxbarashada ilmaha, daryeelka iyo maalgelinta kale ee mustaqbalka. Marka aan maalgelino ardaydeena yaryar iyo kuna korino nolal guul leh, waxaan hubinnaa in carruurteennu aysan diyaar u ahayn dugsiga oo kaliya, laakiin ay diyaar u yihiin nolosha iyo wixii la socda oo dhan.

Heerka 1 aad: Is Baraarujinta

UJEEDOOYINKA MUHIIMKA AH:

Aqoonso oo magacoow dareenada; baro sida dareenadu u saameeyaan jirka; hadal ahaan ku muuji dareenada, qeex fikradaha

SABAB: Xirfadaha shucuurta bulshada waa in si cad loo taageero loona barto, si lamid ah habraacyadeena kale ee xirfadaha, sida akhriska iyo xisaabta. Caruurta yaryar waxay bartaan is baraarujin, aad u wayn, waxayna ka bartaan isdhixgalka ay la sameeyaan dadka waawayn. Dadkaas waawayn waxay qayb wayn ka qaataan inay carruurta ka caawiyaa inay bartaan is baraarujinta iyo dareen adag oo shaqsyaad iyo aqoonsiga dhaqanka. Marka ay bartaan naftooda iyo dhaqankooda kadib marka ay dhashaan, carruurta yaryar waxay bartaan astaamaha jireed, maskaxeed, caadifadeed, dabeecadeed, iyo shakhsiyada naftooda iyo kuwa kaleba, oo ay kujiraan jinsiga, jinsiyadda, iyo kartida.

SIDEE: Si loo koriyo carruurta, dadka waawayni waa inay abuuraan dareen badbaado leh ayagoo adeegsanaya bii'o ku habboon, hababka la saadaalin karo, is dhixgalka iyo filashooyinka. Saadaalintaas noocaan oo kale ah waxay ka caawisaa carruurta inay bartaan waxyaabaha laga filaayo, ayagoo kalsooni ku abuuraya naftooda. Arrin u muuqan karta arrin fudud oo noo muuqda dadka waawayn ka ahaan, ayaa laga yaabaa inay carruurta yaryar ku wareeraan. Carruurtu waxay u baahan yihiin dad waawayn oo dulqaad leh oo siin kara xusuusin badan iyo fursado ay ku bartaan inay dareemaan dareenkooda iyo sahaminta aqoonsigooda. Marka la sameeyo sidaas waxay kor u qaadeysaa jawi ay carruurtu ku raaxeystaan ayna dareemaan deganaan iyo dareen lahaansho inta ay sii wadaan inay dhisaan xirfadahooda is xakameynta iyo fulinta.

Marka la eego arrintaas, waa wax iska caadi ah in carruurtu la kulmaan shucuur xoog badan oo aad u daran, kuwa ayaga iyo anagaba ku adkaan kara. Markay la kulmaan shucuurtaan xoogan ayna taageero ka helaan qof wyn oo ay aamini karaan, carruurtu waxay bartaan sida loo aqoonsado loona muujiyo dareenkooda si habboon. Taageeradaan inta lagu jiro dareenka xooggan waxay kale carruurta ka caawisaa inay u doodaan naftooda ayagoo sharfaya oo aqoonsanaya xuquuqda iyo baahiyaha dadka kale. Aad bay muhiim ugu tahay dadka waawayn inay go'aamiyan baahida uu ilmuu isku dayayo inuu daboolo ama xirfadda uusan ilmuu weli baran. Fahamkaan qotada dheer wuxuu ka caawiyaa dadka waawayn inay aqoonsadaan xeelado wax ku ool ah, taageerooyin iyo waxqabadyo si gaar ah loogu talagalay si lagu daboolo baahiyahailmaha. Waqtii kadib, carruurtu waxay awood u yeelan doonaan inay dareenkooda ku gudbiyaan qaab hadal ahaan ama tilmaamid ah iyo muujin, halkii ay ahaan lahaayeen jawaab la'an ama ku gacan sareyru lahaayeen dadka kale.

Qaababka loo Caawiyo

Waalid ahaan, daryeеле ama macalin ahaan, fadlan:

- Dhis xiriiro iyo hilloow dhab ah oo aad la yeelanayso ilmo kasta adigoo baranaya ayaga iyo danahooda.
- Qaado [hogaaminta ilmaha](#), marka ay sidaas habboon tahay.
- Samee wada hadal furan oo ku saabsan jinsiga, isirka, jirka, dhaqanka, iyo kaladuwanaanshaha kale ee ilmuhi arko. Xiisaha moodheelka. Si aad u hesho maqaalo iyo qorshayaasha casharada, fadlan sahmi ilahaan soo socda: [learningforjustice.org](#)
- Akhri buugaag ama ku hees heeso muujinaya shakhsiyaa kala duwan iyo kooxaha dhaqamada adoo u sameynaaya wanaagsan oo sax ah.
- Calaamadee dareemadaada iyo sidoo kale shucuurta carruurta.
- Sharaxaad ka bixi waxa aad dareemayo ee aad ka dareemayo jirkaaga marka aad la kulanto shucuur xooggan, iyo sidoo kale waxa aad ku aragto carruurta marka ay la kulmaan shucuur xooggan.
- Inta lagu jiro waqtiyada xasilloon ee maalintii, waqtii ku bixi calaamadeynta, sharaxida oo kala hadal ilmaha sida dareenada kala duwan ay u muuqdaan una dareemaan.
- Sii xulashooyin, oo ay kujiraan cunto, cabitaan ama wakhti aad ku nasato maadaama carruurtu aysan garan karin baahidooda jir ahaaneed.
- Sii dhiirigelin iyo falcelin gaar ah.
- Ku dhiirigeli oo tus waxqabadyada/nashaadaadka is dejinta ku habboon.
- Ku muuji dareenka iyo garashada codkaaga, wajigaaga, iyo luuqada jirkaaga.
- La soco fikradahaaga, dareenkaaga iyo shucuurtaada. Daryeelka carruurta yaryar waxaa laga dhaxlaa abaalmarin iyo caqabado labadaba. Qaado nasasho marka aad u baahan tahay oo mudnaanta sii daryeelkaaga gaarka ah.

Milicsiga iyo Nidaamka

Sidee dareenada xooggan u saamayn karaan qofkamaankiisa ama dabeecadiisa xaalada?

Waa maxay qaababka wanaagsan ee aan ku wajih karno dareenadaas?

Goorma ayuu dareenka xoogan saameeyaa xiriirkaaga gaarka ah?
Maxaad baratay?

Hababkee carruurta ka caawin kara inay bartaan ayna aqoonsadaan dareenadooda?

Heerka 1 aad: Tilmaamaha Isbaraarujinta

Shakhsigu wuxuu awood u leeyahay inuu aqoonsado shucuurtiisa, hantidiisa shaqsiyed, aagagga koritaanka, iyo ilaha iyo taageerooyinka dibedda ee imaan kara

Bartilmaameedka Is Maareynta 1A:

Wuxuu muuijyaa wacyiga iyo fahamka mid kamid ah shucuurta iyo shucuurta saameynta dabeeecada.

WAXBARASHADA DHEXE EE DHALLAANKA

Haddii aan helo caawimaada dadka waawayn, waxaan...

- Awoodaa inaan fahmi, aqoonsado, aana magacaabo dareenadayda, shucuurtayda, iyo fikirkayga.
- Awoodaa inaan fahmo sida shucuuraha, dareenada, iyo fikirka kaladuwani u dareemo jirkayga.
- Awoodaa inaan hadal ahaan ku muujiyo shucuurtayda ama dareenadayda.
- Awoodaa inaan qeexo kaladuwanaanshaha u dhexeeya maskax kobac sameyneysa iyo mid aan sameyneyn.

<p>Gobalka Washington Tilmaamaha Hormarka iyo Waxbarashada Dhallaanka (ELDGs)</p>	<p>GOLD®</p> <table><tbody><tr><td>XILIGA DHALASHA ILLAA 1</td><td>DUGSIGA BIRIMADA 3</td><td>FASALKA 1AAD</td></tr><tr><td>1-2 SANO</td><td>DUGSIGA XANAANADA-K 4</td><td>FASALKA 2AAD</td></tr><tr><td>2-3 SANO</td><td>DUGSIGA XANAANADA</td><td>FASALKA 3AAD</td></tr></tbody></table>	XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD	1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD	2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD
XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD								
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD								
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD								
<p>Fasalka 3aad: Sii wad barashada xirfadaha ee isdaba joogaan. Si gaar ah wax u bar carruurta laga yaabo inaysan aqoon xirfadihii hore ama kuwa ka faa'iideysan doona tababar dheeraad ah. Si aad u hesho carruurta diyaarka u ah inay bartaan xirfadaha dheeeraadka ah ee aaga, tixraac qaybta "Dugsiga dhexe ee Danbeeyaa" ee Heerka OSPI SEL.</p>	<p>Heerka GOLD® waxay wax ka qabtaan xeerarka dabeeecadaha iyo shucuurta. Xiriirkankaan wuxuu u dhaw yahay Heerka 2 aad ee OSPI SEL: Is Maareynta. U gudub bogga 31 aad si aad u hesho macluumaad dheeraad ah.</p>									
<p>Fasalka 2aad: Sii wad barashada xirfadaha ee isdaba joogaan. Si gaar ah wax u bar carruurta laga yaabo inaysan aqoon xirfadihii hore ama kuwa ka faa'iideysan doona tababar dheeraad ah. Si aad u hesho carruurta diyaarka u ah inay bartaan xirfadaha dheeeraadka ah ee aaga, tixraac qaybta "Dugsiga dhexe ee Danbeeyaa" ee Heerka OSPI SEL.</p>										

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Fasalka 1aad:

1SM: Waxat fahmaan sida jirka iyo wajiga u muujiyo shucuurta kaladuwan.

Dugsiga Xanaanada:

1SC: Waxay aqoonsadaan oo muujiyan dookhyadooda, fikradahooda iyo dareenkooda, haddii ay ku habboon yihiin dhaqanka ilmaha.

1SM: Waxay aqoonsadaan shucuurta waxayna isticmaalaan erayo si aad u qeexaya.

Dugsiga Birimada (4-5):

1SM: Waxau siidaayaan cadaadiska shucuureed ee gacmaha ama joogitaanka qof wayn ah oo daryeela (da'daan, waxaa laga yaabaa in ilmuu ka niyad jabay inuu sidaas sameeyo oo ay ku adkaato sidii hore.)

1SM/2SB: Waxay ku xiriiryaan shucuurta muujinta dhaqdhaqaaqa wajiga.

1SM/6A: Waxay muujiyan hal ama laba dareen oo ah doorka waaya aragnimada nolosha iyo dhaqdhaqaaqa iyo jeeska.

5SL: Waxay isticmaalaan erayo si ay ugu qeexaan shucuurta (sida farxada, murugada, daalka iyo caajiska).

Dugsiga Birimada (3-4):

1SM: Waxay siidaayaan ama dib u hagaajiyaan xiisadaha shucuureed.

5SL: Waxay ka hadlaan baahidooda iyo dareenkooda ayagoo ku muujinaaya erayo iyo muuqaal.

1SM: Waxaa ku adkaata inay ku shaqeeyaan cadaadis, gaajo, bakhdin, niyad jab, xanaaq, iw, taasoo keenta dabeecad waxyeelo leh, waxyeello iyo xanaaq leh.

5SL: Waxay xiriirka ku sameeyaan luuqada jirka, wajiga, codka iyo erayada.

Heerarka GOLD® waxay wax ka qabtaan xeerarka dabeecadaha iyo shucuurta. Xiriirkaan wuxuu u dhaw yahay Heerka 2 aad ee OSPI SEL: Is Maareynta. U gudub 31 aad si aad u hesho maclumaad dheeraad ah.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Ilmaha Socod baradka ah (16–36 billood):

1SC: Waxay si iskood ah u magacaabaan una muujiyaan dareeno badan, dadka ay garanayaan, xayawaanada.

1SC: Waxay raadsadaan deganaanta dadka waaweyn iyagoo muhiim u ah marka ay ku jiraan xaalado cusub ama aan raaxo lahayn, ama marka ay gargaarka u baahan yihiin, ama dareemayaan dareen xoog leh.

1SM: Waxay muujiyaan dareen xoog leh marka ay xanaaqsan yihiin.

Ilmaha Yaryar (0–18 billood):

1FC: Way Ooyaan si ay u muujiyaan ama oga nafisaan dareenka kala duwan.

1SM: Waxay isku dejyaan ereyada sida hadaaqaya, ama hadal muujinta, nuugista ama salaaxista buste ay jecel yihiin ama shay kale.

5SL: Waxay u ooyaan siyaabo kaladuwan iyadoo ku xiran haddii uu gaajaysan yahay, xanuun qabo ama daalan yahay.

5SL: Waxay isticmaalaan dhawaaqyo kaladuwan si ay u muujiyaan shucuurtta.

1SM: Waxay Kordhiyaan kalsooni dheeraad ah marka lagu dhiirigeliyo inay sii daayaan dareen xoog leh.

1SM: Waxay muujiyaan oo ka jawaabaan dareenka kala duwan.

2SB: Way qoslaan marka dadka kale ay qoslaan.

6S: Waxay muujiyaan layaab, farxad, xamaasad iyo xiiso.

Heerarka GOLD® waxay wax ka qabtaan xeerarka dabeecadaha iyo shucuurtta. Xiriirkaan wuxuu u dhaw yahay Heerka 2 aad ee OSPI SEL: Is Maareynta. U gudub 31 aad si aad u hesho maclumaad dheeraad ah.

Bartirmaameedka Is Maareynta 1B: Waxay muujisaa ka warhaynta aqoonsiga qof ahaaneed iyo kan guud ee ka kooban awoodaha, meelaha koritaanka, himilooyinka iyo hantida dhaqanka iyo luqadda.

WAXBARASHADA DHEXE EE DHALLAANKA

Haddii aan helo caawimaada dadka waawayn, waxaan...

- Awoodaa inaan aqoonsado danahayga.
- Awoodaa inaan aqoonsado waxa awooduhu yeeyihiin, iyo awoodahayga.
- Awoodaa inaan aqoonsado muhiimadda ay ii leedahay ka mid noqoshada kooxda dhaqamadayda.

Gobalka Washington
Tilmaamaha Hormarka iyo Waxbarashada Dhallaanka (ELDGs)

GOLD®

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

FASALKA 3AAD:

1FC: Waxay awoodaan inay qoraal sheeko ayaga ku saabsan kuna hadlaysa qoyskailmaha, dhaqanka iyo bii'ada.

1c

Waxay si sax ah u aqoonsadaan awoodaha iyo caqabadaha (is qiimeynta, is dhiirigelinta); waxay hormariyaan oo ka shaqeeyaan hadafyada shaqsiyed.

11d

Waxay muujiyaan xiisaha dhacdooyinka sii kordhaya ee ka baxsan waaya aragnimada tooska ah ayagoo abuuraya su'aalo iyo baadhitaanka ku saabsan mawduuca.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AA
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AA
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AA

Fasalka 2aad:

1FC: Waxay la wadaagaan qoys ama caado dhaqameed, dheesha, heeso ama muraajacada fasalka, saaxiibbada iyo qoyska.

1FC: Weydiyaan su'aalo ku saabsan taariikhda qoyskooda iyo dhaqankooda.

Fasalka 1aad:

1FC: Waxay asxaabta ama dadka waawayn u sheegaan waxyaabaha ku saabsan qoyska ama dhaqanka.

11d

Waxay muujiyaan xiisaha dhacdooyinka sii kordhaya ee ka baxsan waaya aragnimada tooska ah ayagoo abuuraya su'aalo iyo baadhitaanka ku saabsan mawduuca.

1c

Waxay sameeyaa xirfadaha si ay u gaaraan heerka la rabo ee guusha shaqsiyed.

11d

Waxay muujiyaan xamaasada waxbarashada waxyalo cusub waxayna raadiyaan fursado lagu helo aqoon iyo xirfado cusub; waxay waydiyaan su'aalo furan oo ku saabsan waxyaabaha ku heerarsan iyo dhacdooyinka maalin kasta.

1c

Waxay sameeyaa xirfadaha si ay u gaaraan heerka la rabo ee guusha shaqsiyed.

11d

Waxay muujiyaan xamaasada waxbarashada waxyalo cusub waxayna raadiyaan fursado lagu helo aqoon iyo xirfado cusub; waxay waydiyaan su'aalo furan oo ku saabsan waxyaabaha ku heerarsan iyo dhacdooyinka maalin kasta.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Xanaanada:

1FC: Waxay ku faanaan oo ay yaqaanaan dhaxalkooda isirka/dhaqanka. Waxay aqoonsadaan kooxaha kaladuwan ee qowmiyadaha/dhaqanka.

1FC: Waxay aqoonsadaan caadooyinka iyo dhaqamada qoyska.

1SC: Waxay aqoonsadaan oo muujiyaan dookhyada u gaarka ah, waxa ay jecel yihii iyo waxa ay neceb yihii, fikradaha iyo dareenka, haddii ay ku habboon tahay dhaqankailmaha.

Dugsiga Birimada (4-5):

1FC: Waxay ku faanaan hal buurka qoyskooda waxayna dareeyaan dadka kale. Waxay fahmayaan in qoysasku kaladuwan yihii.

1SC/6K: Waxay qeexaan waxyabaha ay jecel yihii iyo waxyabaha ay xiiseeyaan.

1LL: Waxay sameeyaan sa socod; waxayna xiiseeyaan in wax la tijaabiyo.

5SL: Waxay muujiyaan aragtidooda gaarka ah, oo ay jecel yihii iyo waxa aysan jeclayn ayagoo adeegsanaya erayo, tilmaamo iyo/ama sawirro.

6SS: Waxay sharaxaan xubnaha qoyska waxayna fahanmaan xiriirkka fudud (sida, "Marika waa walaalkay.")

6SS: Waxay la qabsadaan doorarka xubnaha kala duwan ee qoyska inta lagu jiro riwaayadda. Waxay qorsheeyaan kaalin kasta waxa ay qabato kadibna way meal mariyaan.

6SS: Sawir qoyskooda, si uu ilmuuhu u fahmayo.

11d

Waxay muujiyaan rabitaan ah inay wax ka bartaan mawduucyada iyo fikradaha kala duwan.

11d

Waxay muujiyaan rabitaan ah inay wax ka bartaan mawduucyada iyo fikradaha kala duwan.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Birimada (3-4):

1FC: Xusuusnoow dadka muhiimka u ah nolosha ilmaha.

1FC/6SS: Magacoow oo aqoonso xiriirka kala dhexeeya sida (waalidka, walaalka, ina adeerka, iwm.) Inta badan xubnaha qoyska, oo ay ku jiraan qoys balaaran.

1FC: Ogoow muhiimadda ay leedahay dabaaldegyada dhaqanka iyo dhaqamada.

1FC: Muuji ama ka hadal shay ka yimid qoyska ama dhaqanka.

1SC: Muuji jeceylka/nacaybka shaqsiyadeed iyo waxqabadyada la jecel yahay/la yaqaan.

1SC: Waxay si cad u sheegaan magaca koowaad iyo kan dambe.

1SC: Waxay yaqaanaan naftooda oo qayb ka ah qoyska, kooxda ruuxiga ah, dhaqanka, bulshada, iyo/ama koox kale oo qoysku ka tirsan yahay.

1SC: Waxay isku arkaan inay yihii qof muhiim u ah qoyska iyo saaxiibbada.

1SM: Waxay muujiyaan awoodaha faraxsanaanta. ("anaa sameeyay!")

1LL: Waxay Ku raaxaystaan abuurista dhaqdhaqaqyo u gaar ah.

11d

Waxay muujiyaan rabitaan ah inay wax ka bartaan mawduucyada iyo fikradaha kala duwan.

11d

Waxay baaraan oo bartaan siyaabaha wax loo sameeyo.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Ilmaha Socod baradka ah (16–36 billood):

1FC: Waxay muujiyaan inay doorbidaayaan dadka waaweyn iyo kuwa la midka ah ee la yaqaan.

1FC: Waxay aoonsadaa doorarka qoyska dhexdiisa.

1FC/2SB: Waxay aa qaybgalaan dhaqamada qoyska, sida waxa qoysku sameeyo xilliga cashada.

1SC: Waxay ka fogaadaan daryeelaha koowaad marka ay joogaan meelo la yaqaan oo ka baxsan guriga.

1LL: Waxay si firfircoon u sahaminta deegaanka.

1LL: Waxay iskudayaan inay sameeyaan waxyabaha ay jecel yihiin marka loo eego waxyabaha aysan jeclayn.

2SB: Waxat billaan inay si habboon ula dhaqmaan xubinaha kamicidka ah bulshooyinka kala duwan, sida qoyska, fasalka, deriska, bulshada caqjidada.

2SB: Waxat ku faraxaan inay arkaan saaxiibbo iyo dad ay yaqaanaan. Waxay leeygiin saaxiib ay doorbidaayaan.

11d

Waxay baaraan oo bartaaan siyaabaha wax loo sameeyo.

1c

Waxay rabaan inay naftooda wax u qabtaan.

11a

Waxay fiiro gaar ah siiyaan waxyabaha ay arkaan iyo dhawaaqyada.

11d

Waxay adeegsadaan dareenka si ay u sahamiyaan jawiga dhow.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Ilmaha yaryar (0–18 billood):

1FC: Waxay raadsadaan daryeel bixiyeyaa lagu kalsoon yahay si ay u helaan raaxo iyo taageero.

1FC/4S: Waxay aqoonsadaan oo muujiyaan mudnaanta daryeel bixiyayaasha asaasiga ah marka loo eego dadka aysan aqoon. Way ooyaan marka daryeelaha uusan arkayn ama waxay ku dhegaan daryeelaha marka uu u dhow yahay qof aysan aqoon.

1SC: Waxay iskudayaan inay si kaligood ah wax qabtaan. Waxay muujiyaan farxad marka ay dhameeyaan hawl fudud.

1SC: Waxay au jawaabaan dhaqdhaqaqa iyo/ama dhawaaqyada marka qof ku dhawaaqo magaca ilmaha.

1SC: Waxay muujiyaan inay dhibsanayaan marka ay sameynayaan wax aysan rabin; baro wuxuu ay jecel yihiin inay sameeyaan.

1SC: Gacanta ku taag si aad u muujiso waxyabaha ay jecel yihiin.

1SC: Waxay doortaan waxyabaha ay ku ciyaarayaan.

1LL: Waxay muujiyaan doorbidida alaabta carruurtu ku ciyaarto iyo waxqabadyada qaarkood.

1LL/6K: Waxay muujiyaan xiisaha sahaminta, dareenka iyo fiirinta walxaha ku cusub ilmaha ayadoo la adeegsanaayo dareemo iyo dhaqdhaqaqyo kaladuwani.

2IP/6SS: Waxay muujiyaan xiisaha dadka iyo carruurta kale ay u qabaan ayagoo daawanaya oo isku dayaya inay ku daydaan iyaga (sida u raacidda walaalka ka wayn agagaarka).

6A: Waxay muujiyaan xiisaha dhawaaqyada, codadka, dhawaaq, muusikada, midabada iyo qaababka.

1c

Waxay rabaan inay naftooda wax u qabtaan.

11a

Waxay fiiro gaar ah siiyaan waxyabaha ay arkaan iyo dhawaaqyada.

11d

Waxay adeegsadaan dareenka si ay u sahamiyaan jawiga dhow.

Bartilmaameedka Is Maareynta 1C: Waxay sameeyaan is baraarujiin iyo fahamka saameynta banaanka, tusaale ahaan, dhaqanka, qoyska, dugsiga, iyo ilaha bulshada iyo taageerooyinka.

WAXBARASHADA DHEXE EE DHALLAANKA

Haddii aan helo caawimaada dadka waawayn, waxaan...

- Awoodaa inaan dejiyo yoolkayga gaarka ah.

- Awoodaa inaan aqoonsado dadka waawayn ee badqabka leh oon u arko inay bixinayaan ilo ama taageero ka baxsan qoyskayga.
- Awoodaa inaan oggaado sababta aan taageero oga dalbanaayo dadka kale.

Gobalka Washington

Tilmaamaha Hormarka iyo Waxbarashada Dhallaanka (ELDGs)

GOLD®

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Fasalka 3aad:

Sii wad barashada xirfadaha ee isdaba joogaan. Si gaar ah wax u bar carruurta laga yaabo inaysan aqoon xirfadihi hore ama kuwa ka faa'iideysan doona tababar dheeraad ah. Si aad u hesho carruurta diyaarka u ah inay bartaan xirfadaha dheeeraadka ah ee aaga, tixraac qaybta "Dugsiga dhexe ee Danbeeya" ee [Heerarka OSPI SEL](#).

1c

Waxay si sax ah u aqoonsadaan awoodaha iyo caqabadaha (is qiimeynta, is dhiirigelinta); waxay hormariyaan oo ka shaqeeyaan hadafyada shaqsiyed.

11c

Waxay xalliyaan dhibaatooyin baaxad leh iyagoo adeegsanaya xeelado kaladuwani; isku dayyna inay si madaxbannaan u xalliyaan dhibaatooyinka kahor intaysan caawimaad weydiisan dadka waaweyn ama asaagooda.

11c

Waxay xalliyaan dhibaatooyin baaxad leh iyagoo adeegsanaya xeelado kaladuwani; isku dayyna inay si madaxbannaan u xalliyaan dhibaatooyinka kahor intaysan caawimaad weydiisan dadka waaweyn ama asaagooda.

Fasalka 2aad:

1LL: Waxay sameeyaan ayna raacaan qorshooyin dhowr talaabo ah si ay u dhameystiraan shaqo.

11b

Waxay qorsheeyaan ayna dhameystiraan shaqooyinka ku saleysan fasalka iyo mashruucyada ayagoo caawimaad yar ka helaaya dadka waawayn.

1c

Waxay sameeyaan xirfadaha si ay u gaaraan heerka la rabo ee guusha shaqsiyed.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Fasalka 1aad:

Sii wad barashada xirfadaha ee isdaba joogaan. Si gaar ah wax u bar carruurta laga yaabo inaysan aqoon xirfadihi hore ama kuwa ka faa'iideysan doona tababar dheeraad ah. Si aad u hesho carruurta diyaarka u ah inay bartaan xirfadaha dheeeraadka ah ee aaggaan, tixraac qiimeyeena xiqta ee fasalka.

Dugsiga Xanaanada:

1SM/1LL: Waxay sameeyaan ayna raacaan, mararka qaar, qorshooyin dhower talaabo ah si ay u dhameystiraan shago.

2IPO: Waxay aqbalaan dad cusub oo ay aaminsan yihiiin (tusaale, macalinka, darawalka baska).

6K: Waxay sida ugu fiican wax ugu bartaan marka si firfircoo loo baaro alaabta la taaban karo (balooqyada, rinjiga, iwm). Waxay sameeyaan qorshayaal ku aadan sahamintaan. Waxay ka hadlaan waxay ka barteen hawsha oo ay jeelaan lahaaveen inay tan xiqta qabtaan.

6SS: Waxay yaqaanaan dadka sharciyada ka fuliya dugsiga iyo bulshada dhexdeeda sida (maamulaha, macallinka, ilaalada isqoysyada, wadayaasha basaska, dab damiska, iwm.).

1c

Waxay sameeyaa xirfadaha si ay u gaaraan heerka la rabo ee guusha shaqsiyed.

11b

Waxay qorsheeyaan ayna sameeyaan yoolkooda illaa ay ka qaarayaan.

2a

Waxay ilo iyo waxyaabaha ay doonayaan ka dalbadaan dadka waawayn ee ay ku kalsoon yihiin.

11b

Waxay gorsheeyaan ayna sameevaan voolkooda illaa ay ka qaarayaan.

2a

Waxay ilo iyo waxyaabaha ay doonayaan ka dalbadaan dadka waawayn ee ay ku kalsoon yihiin.

11b

Waxay qorsheeyaan oo daba galaan hawlo kala duwan oo leh loolan adag.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Birimada (4-5):

1SC: Waxay doortaan waxqabadyo ay kaligood sameeyaan ama ay sameeyaan dadka kale (sida xujooyinka, rinjiyeynta, iwm).

2IA: Waxay daryeel bixiye ka raadsadaan taageerada dareenka.

2SB: Waxay dhegastaa wawa ay carruurta kale rabaan waxayna sameeyaan qorshayaal tixgeliya rabitaannadaas.

2IPO: Waxay sameeyaan oo raacaan qorshayaasha ciyaaraha carruurta kale.

2PSCR: Waxay caawimaad ka dalbadaan ilmaha kale ama qof wayn si ay u xaliyaan dhibaatada.

4S: Waxay aqoonsadaan dadka waawayn ee la aamini karo oo caawin kara xaaladaha halista ah.

6K: Waxay dadka waawayn waydiyaan su'aalo si ay u helaan macluumaad (sida ku habboon dhaqankaqoyska).

6K: Waxay awoodaan inay sharaxaan waxay sameeyeen iyo sababta ay u sameeyeen, oo ay kujiraan wixii isbaddel ah oo au ku sameeyeen qorshayaashooda.

2a

Waxay ilo iyo waxyabaha ay doonayaan ka dalbadaan dadka waawayn ee ay ku kalsoon yihii.

11b

Waxay qorsheeyaan oo daba galaan hawlo kala duwan oo leh loolan adag.

1c

Waxay muujiyaan kalsooni si loo daboolo baahiyaha gaarka ah.

Dugsiga Birimada (3-4):

1FC: Xusuusnoow dadka muhiimka u ah nolosha ilmaha.

1 SC: Waxay yaqaanaan naftooda oo qayb ka ah qoyska, kooxda ruuxiga ah, dhaqanka, bulshada, iyo/ama koox kale oo qoysku ka tirsan yahay.

1SM: Waxay awoodaan inay aqoonsadaan marka arrin ay adag tahay in la sameeyo.

1LL: Waxay Ku raaxaystaan abuurista dhaqdhaqaacyo u gaar ah.

2IA: Waxay ka fogaadaan dadka waaweyn ee muhiimka ah, mararka qaarkoodna waxay ku tiirsan yihii qof wayn si ay u dareemaan ammaan. Waxay cadaadiska ay dareemayaan ku baabi'yaan qosol, ilin, gariir, hadal, ama hamaansasho.

2IA: Waxay muujiyaan kalgacalka ay u qabaan dadka waaweyn ee muhiimka ah.

6K: Waxay eegaan sawirka khibradahii hore si ay u doortaan falalka hadda jira.

6K: Waxay sameeyaan qorshayaal si ay wax u qabtaan. Waxaa laga yabaa inay raacaan ama aysan raacin.

1c

Waxay muujiyaan kalsooni si loo daboolo baahiyaha gaarka ah.

2a

Waxay u dulqaataan kala taga ayagoon dareemin walbahaar waxayna la hawlgalaan dadka waaweyn ee lagu kalsoon yahay.

11c

Waxay fiiriyaan oo ku daydaan sida dadka kale u xalliyan dhibaatooyinka; waxayna xal waydiistaan oo adeegsadaan.

11b

Waxay sameeyaan waxqabad marar badan ilaa ay ku guulaystaan.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Ilmaha Socod baradka ah (16–36 billood):

1FC: Waxay xiriir la sameeyaan daryeelayasha ama qoyska aan ahayn waalidka ama daryeelaha koowaad.

1FC: Waxay muujiyaan inay doorbidaayaan dadka waaweyn iyo kuwa la midka ah ee la yaqaan.

1FC: Waxay ku raaxystaan meelo kala duwan marka ay la joogaan dadka waaweyn ee ay yaqaanaan (sida guriga, baabuurka, dukaanka ama goobta ciyarta).

1FC: Waxay muujiyaan taxaddar ama cabsi marak ay arkaan dad aysan aqoon.

1SC: Waxau sameeyaan xulashooyin (sida dharka ay xiranayaan) waxayna soo qaataan buugaagta ay jecel yihii, alaabta carruurtu ku ciyarto iyo waxqabadyada.

1SC: Waxay ka fogadaan daryeelaha koowaad marka ay joogaan meelo la yaqaan oo ka baxsan guriga.

1SC: Waxay raadsadaan deganaanta dadka waaweyn iyagoo muhiim u ah marka ay ku jiraan xaalado cusub ama aan raaxo lahayn, ama marka ay gargaarka u baahan yihii, ama dareemayaan dareen xoog leh.

1LL: Waxay isku dayaan siyaabo cusub oo wax loo sameeyo. Waxay eegaan saamaynta ficilladaadu ku leeyihii walxaha iyo dadka.

1LL/6K: Waxay ku adkaystaan qaar kamid ah waxa ay rabaan. Waxau doortaan nashaado waxayna sameeyaan muddo dheer.

1LL/6K: Waxay dalbadaan caawimaad marka ay u baahdaan.

2IA: Waxay bilaabaan isdhixgalka waxayna la ciyaraan dadka waaweyn.

2IA: Waxay feejignaan ka dalbadaan dadka waawayn.

4DLS: Waxay doonayaan inay is daryeelaan.

1c

Waxay muujiyaan kalsooni si loo daboolo baahiyaha gaarka ah.

2a

Waxay u dulqaataan kala taga ayagoon dareemin walbahaar waxayna la hawlgalan dadka waaweyn ee lagu kalsoon yahay.

11c

Waxay fiiriyaan oo ku daydaan sida dadka kale u xalliyan dhibaatooyinka; waxayna xal waydiistaan oo adeegsadaan.

11b

Waxay sameeyaan waxqabad marar badan ilaa ay ku guulaystaan.

1c

Waxay rabaan inay naftooda wax u qabtaan.

2a

Waxay u adeegsadaan dadka waaweyn ee ay aamminsan yihii saldhig sugar oo ay ku bartaan adduunka.

11b

Waxay ku celceliyaan falalka si ay u helaan natijoojin la mid ah.

11c

Waxay ka jawaabaan dhibaatooyinka; waxayna iskudayaan inay gaaraan hadaf gaar ah.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Ilmaha yaryar (0–18 billood):

1FC/4S: Waxay aqoonsadaan oo muujiyaan mudnaanta daryeel bixiyayaasha asaasiga ah marka loo eego dadka aysan aqoon. Way ooyaan marka daryeelaha aysan arkin, ama waxay ku dhegaan daryeelaha ayagoo muujinaya cabsi marka dadka aysan aqoon ay u dhow yihii.

1FC: Waxay raadsadaan daryeel bixiyeyaa lagu kalsoon yahay si ay u helaan raaxo iyo taageero.

1SC: Waxay ku celiyan facil si ay u helaan saamayn dheeraad ah.

1SC: Waxay doortaan waxyabaha ay ku ciyaarayaan.

1SC: Waxay iskudayaan inay si kaligood ah wax qabtaan. Waxay muujiyaan farxad marka ay dhameeyaan hawl fudud.

1SM: Waxay u isticmaalaan qofka wayn oo ay aadka kugu kalsoon yihii sida inuu yahay saldhig sugar oo ay ku bartaan aduunkooda.

1SM/4S: Waxay raadiyaanKa jawaabtadaryelaha xaaladaha ee aan la hubin, marka ay tijaabinayaan wax cusub, ama kahor intaan la bilaabin dabeeecad aan ammaan ahayn.

1SM/6k: Way ooyaan, waxayna sameeyaan dhawaaqyo, kelmado, dhaqdhaqaqa wajiga, ama dhaqdhaqaqa jirka si ay daryeel bixiyaha ugu sheegaan baahihooda ayna u helaan caawimaad, fiiro gaar ah ama raaxo.

1LL: Waxay bilaabaan isdhexgalka dadka waaweyn iyo carruurta ay yaqaanaan (sida dhoolla caddaynta ama dhawaaqyada).

2PSCR: Waxay aqbalaan dadka waawayn ee soo galaya arrinta marka ay jiraan muran ku saabsan alaabta carruurtu ku ciyaarto iyo ciyaarta.

11b

Waxay sameeyaan waxqabad marar badan ilaa ay ku guulaystaan.

1c

Waxay rabaan inay naftooda wax u qabtaan.

2a

Waxay u adeegsadaan dadka waaweyn ee ay aamminsan yihii saldhig sugar oo ay ku bartaan adduunka.

11b

Waxay ku celciyaan falalka si ay u helaan natijjooyin la mid ah.

11c

Waxay ka jawaabaan dhibaatooyinka; waxayna iskudayaan inay gaaraan hadaf gaar ah.

2a

Waxay muujiyaan hilloow sax ah oo ay la yeelanayaan hal ama in kasii badan oo ah dadka waawayn.

Heerka 2 aad: Is Maareynta

UJEEDOOYINKA MUHIIMKA AH:

Shaqsyaadku waxay awood u leeyihii inay maareeyaan shucuurtooda, fikirkooda, iyo dabeecadooda iyo inay yeeshaan xirfadaha lagu xaliyo dhibaatooyinka

SABAB: Awooda xakameynta shucuurta, fikirkka iyo dabeecadaha waxay ku xiran tahay aqoonta iyo wacyi gelinta carruurta iyo awooda ay u leeyihii inay shucuurtooda iyo shacuurga dadka kale. Badanaa, carruurta yaryar waxay si joogto ah u bartaan xirfadaha wacyi gelinta iyo is xakameynta. Sida meelaha kale ee waxbarashada iyo hormarka, awooda lagu xakamayn karo caadifadaha, ku lug yeelashada go'aan qaadashada mas'uuliyadda leh, iyo fahamka in ficiilladu leeyihii cawaqaqib xumo, waa in dadka waawayn si ula kac ah u taageeraa gaarkaan dadka tusaaleynaayada xirfadahaas. Marka carruurtu dareemaan ammaan oo ay ogaadaan in baahidooda la dabooli doono, waxay markaa isku aamini karaan naftooda iyo habraacyada marka ay baranayaan inay dib u dhigaan qanacsanaanta, waxayna s habboon u maareeyaan dareenkooda, iyo inay galaan xeelado wax ku ool ah oo xallinta dhibaatooyinka la xariira.

SIDEE: Si aad kor ugu qaado is xakameynta carruurta, waxay u baahan yihii fursado ay ku bartaan shucuurtooda iyo sidoo kale kuwa dadka kale. Fahanka baahiyaha qof kalewaa wax aad muhiim u ah marka carruurtu dhisayaan xirfadahooda ku aadan is xakameynta. Waqtii ku qaado inaad labadiinuba qirataan sida uu ilmuu dareemaayo una sharraxo waxyaabaha qofkale. Sidaas in la sameeyo waxay ka caawisaa carruurta inay dareemaan qiimayn iyo in la fahmay ayagoo weliba tixgelinaaya macluumaa dheeraad ah.

Waa wax iska caadi ah in carruurtu dareemaan dareen adag iyo balaaran, kuwaas oo ayaga iyo annagaba ku adkaan kara. Dadka qaangaarka ah ee niyadda wanaagsan leh ayaa mararka qaar u dhaqma qaabab ay carruurta oga ilaalinayaan dareennadaas adag, ayagoo markaa xaddidaaya fursadaha ay u leeyihii inay ku tababartaan nidaaminta dareenkooda. Inkastoo ka fogaanshaha khilaafku gebi ahaanba shaqayn karo muddo aan aad u badneyn, mustaqbalka fog, carruurtu waxay waayaan fursado ay ku dhistaan xirfaddooda iyo kalsoonidooda wax ka-qabashada arrimaha la xariira niyad jabka waxaana laga yaabaa inay u baahdaan taageero ka badan kuwa asaagood ah helaan markay weynadaan.

Taas adligeed, dadka waawayn waxay muujin karaan naxariis iyo dabacsanaan marka carruurtu dareemaan niyad jab, walbahaar, dhaawac, xanaaq, ama marka ay aad u farxaan. Dadka waawayni waxay kale oo ka caawin karaan carruurta inay hagaajiyaan dareenkooda iyo ficiilladooda ayagoo iftiiminaya waxay samayn karaan, halkii ay xoogga saari lahaayeen waxay samayn kariwaayeen. Markay dadka waawayn caawiyaan oo taageeraan carruurta si ay u socodsiiyan dareenkooda iyo shucuurtooda, dadka waawayn waxay sii wadi karaan inay hagaan waxbarashadooda ayagoo weydiisanaya inay ka fikiran waaya aragnimadii hore, arrimaha ay ka barteen natijada, iyo inay qorsheeyaan tallaabooyinka xiga, oo ku saleysan rajadooda iyo hadafyadooda.

Qaababka loo Caawiyo

Waalid ahaan, daryeеле ama macalin ahaan, fadlan:

- Dhis xiriiro iyo hilloow dhab ah oo aad la yeelanayso ilmo kasta adigoo baranaya ayaga iyo danahooda.
- Hubi in baahiyaha aasaasiga ah la buuxiyo, kuwa la xariira cuntada, cabitaanka, nasashada iyo sidoo kale saadaalinta, hababka iyo isdhhexgalka badbaadada iyo jadwalada.
- Hubi inay haystaan sahay ku filan, agab iyo waxqabadyada la doordiday ee goobaha kooxda ka jira.
- Xooji koritaanka habboon, iyo filashooyinka wanaagsan.
- La shaqee carruurta iyo qoysaska si ay u qiimeeyaan filashooyinka una hubiyaan inay yihiin kuwo cad oo macquul ah, oo ku saleysan da'da ilmaha, kartida, waaya aragnimada, danaha iyo aqoonsiga.
- Ku dhiirigeli hawlaha/alaabta is dejinta ku habboon.
- Akhri sheekooyinka oo ka qaybgal wadahadal ku saabsan xallinta dhibaatooyinka bulshada.
- Muuji damqasho iyo faham kuna muuji xagga codkaaga iyo muuqaalkaaga.
- Kudayo carruurta adiga oo calaamadinaya shucuurtaada sheegayana magaca aragtiyo kale ama tixgelino, ku salaysan xaaladda.
- Ka caawi carruurta inay gartaan hadafyadooda kuna dhiirigeli inay kaalin firfircoon ka qaataan la kulankooda.
- Caawi carruurta si ay u ogaaдан arrimaha laga filaayo adiga oo siiya maclumaad hormarineed iyo taageero ku habboon inta lagu guda jiro waqtiga kala guurka.
- *Ka caawi carruurta inay bartaan sugitaanka, wax wadaagista iyo leexashada ayagoo adeegsanaay saacad.*
- Ka caawi carruurta inay nidaamiyaan ayadoo siinaya xulashooyin xaddidan iyo adeegsiga marka *hore*, kadibna luuqada. Tusaale ahaan, "Marka koowaad nadiifi aaga baloogyada, kadibna waxaan aadi karnaa banaanka."
- Filo inaad isku dhacdaan oo diyaar u noqo in aad taageero siiso marka ay carruurtu ku hawlan yihiin xeeladaha xalinta caqabadaha iyo in laga hortago in arrimuhu sii xumaadaan.
- Qaabee xirfadaha xallinta caqabadaha habboon adigoo weydiisanaya taloooyinka carruurta, bixiya xalka suurtagalka ah, iyo weydiinayana jawaab celinta illaa heshiis laga gaaro, ama illaa adiga, sida qof wayn, ay tahay inaad go'aan ka gaarto.
- Dhibaatooyinka xalliya isku dhacyada dadka isku faca ah marka dhammaan carruurtu xakameeyaan.
- Ciyaar ciyaaro ay carruurtu fursad u helayaan inay sameeyaan is xakameyn ta oo ayna ku raaxaystaan. (Simon wuxuu leeyahay, Layrka gaduudan/Layrka Cagaaran, iwm.)

Milicsiga iyo Hannaanka

Hab sidee ah ayaad adeegsataa marka aad dooneyso inaad xakameyso dareenkaaga gaarka ah?

Ka fakar waqtii uu qof ku tusay naxariis. Waqtigaas saameyn sidee ah ayay kugu yeesheen?

Sidee dareentaa marka aad filayso inaad sameyso arrin, laakiin tilmaamuuhu aysan ahayn arrin cad ood fahantay?

Si aad u hesho maclumaad dheeraad ah oo ku saabsan sida Loo Maareeyo naftaada, fadlan booqo:

[DEY: Samee Hannaanka Xakameyn Taahiyaha ee Maslow ee ku aadan Sinnaanta Dugsiga](#)

[Edutopia: Sida loo baro Is xakameyn](#)

[Xarunta Harvard ee Hormarinta Ilmaha: Hawlaha Lagu xakameeyo Nafta](#)

Heerka 2 aad: Tilmaamaha Is Maareynta

Shaqsiyaadku waxay awood u leeyihii inay maareeyaa shucuurtooda, fikirkooda, iyo dabeecadooda

Bartilmaameedka Tilmaamaha Is Maareynta 2A: Wuxuu muujiyyaa xirfadaha shaqsiyaadka ee ku aadan shucuurta, fikirka, dareenka, iyo walbahaarka ayadoo loo mareeyo siyaabo wanaagsan.

WAXBARASHADA DHEXE EE DHALLAANKA

Haddii aan helo caawimaada dadka waawayn, waxaan...

- Fahmi karaa in ficiadaydu yeelan karaan cawaqaajib xumo.
- Aqoonsan karaa istaraatijiyadaha iga caawinaaya inaan xakameeyo naftayda waxaana dalban karaa caawimaad dheeraad ah haddii aan u baahanahay.
- Muujin karaa inaan fahmaayo yoolalka iyo hab raacyada fasalka iyo sababta ay u jiraan.

<p>Gobalka Washington Tilmaamaha Hormarka iyo Waxbarashada Dhallaanka (ELDGs)</p>	<p>GOLD®</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"><tr><td style="text-align: center; width: 33.33%;">XILIGA DHALASHA ILLAA 1</td><td style="text-align: center;">DUGSIGA BIRIMADA 3</td><td style="text-align: center;">FASALKA 1AAD</td></tr><tr><td style="text-align: center;">1-2 SANO</td><td style="text-align: center;">DUGSIGA XANAANADA-K 4</td><td style="text-align: center;">FASALKA 2AAD</td></tr><tr><td style="text-align: center;">2-3 SANO</td><td style="text-align: center;">DUGSIGA XANAANADA</td><td style="text-align: center;">FASALKA 3AAD</td></tr></table>	XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD	1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD	2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD
XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD								
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD								
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD								
<p>Fasalka 3aad: 1SM: Baro oo ogsoonoow istaraatijiyada lagu maareeyo shucuurta kaladuwani, sida isticmaalida habka lagu xakameeyo xanaaqa marka aad xanaaqsan tahay.</p>	<p>1a </p> <p>Waxay muujiyaan dulqaad leh xaddidaad shaqsiyeed; waxayna xakameeyaa dareenka ku salaysan sida ay u saamayn doonaan dadka kale.</p> <p>1b </p> <p>Waxay muujiyaan fahmida “sharciga wayn” ee la xariira fikirka iyo badqabka, xanariista, xushmada, iyo daryeelida shey'yada iyo agabyada yaala bii'ada.</p> <p>1a </p> <p>Waxay maareeyaa shucuurta ayagoo isticmaalaya istaraatijiyado la garanaayo.</p>									

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Fasalka 2aad:

1SM: Waxay fahmaan oo sharaxaan saamaynta shucuurta kaladuwaa ku leedahay dadka kale. Tusaale ahaan, faraxsanaanta aaya laga yaabaa inay dadka kale ka caawiso inay dareemaan farxad, halka walbahaarkuna dadka kale ka dhigi karto inay dareemaan murugo.

4NH: Waxay bilaabaan inay fahmaan cawaqaqibka dabeecadaha caafimaadka leh iyo xulashooyinka, sida siyaabaha looga hortago xanuuunada.

Fasalka 1aad:

1SM: Waxay dejyaan shucuuraha adad waxayna iska ilaaliyaan arrimaha keena xanaaqa.

1SM: Waxay sharaxan siyaabo aad ula qabsan karto oo u maareyn karto walaaca. Tusaale ahaan, haddii saaxiibku uusanrabin inuu mar dambe ciyaaro (walbahaar), casuun qof kale si uu kuula ciyaaro (la qabsado).

2IPO: Waxay ka fikiraan sida dhaqankoodu u saameeyo dadka kale.

4S: Waxay fahmaan in xeerarka ciyarta qaarkood loogu talagalay badbaadada.

Dugsiga Xanaanada:

1SM: Waxay bilaabaan inay gartaan sida falalkoodu u saameeyo dadka kale.

1SM: Waxay iska diidaan arrimaha keena xanaaqa waxayna doortaan dabeecad habboon oo leh jiheyn yar oo wayn.

1SM: Waxay la qabsadaan bii'ada cusub ayagoo oo u dhaqmaya muujinayana shucuurta siyaabaha la filayo.

1SM: Waxay sameeyaan is-badel ficillada ku aadan si ay ula kulmaan waxa laga filayo goobaha iyo xaaladaha kala duwan si ay ugu dabaqaan dabeecadaha la oggol yahay xaalado cusub laakiin la mid ah, sida kabaha oo ay iska siibaan markay joogaan guriga, uga tagaan dugsiga, iyo xirtaan kabaha roobka marka roob jiro.

2SB: Waxay aqbalaan cawaqaqib xumada ficilladooda.

4S: Waxay awoodaan inay sharaxaan sababaha xeerarka badbaadada.

1a

Waxay maareeyaan shucuurta ayagoo isticmaalaya istaraatijiyado la garanaayo.

1b

Waxay fahmaan oo sharxaan sababaha sharciyada.

1b

Waxay fahmaan oo sharxaan sababaha sharciyada.

1a

Waxay xakameeyaan shucuurta xoogan oo ah hab habboon inta badan.

1a

Waxay xakameeyaan shucuurta xoogan oo ah hab habboon inta badan.

1b

Waxay adeegsadaan xeerarka aasaasiga ah iyo xaaladaha cusub ee la midka ah.

1a

Waxay awoodaan inay si ka duwan u eegaan xaaladda ama dib u dhigaan qanacsanaanta.

1b

Waxay maamulaan xeerarka fasalka, hab socodyada, iyo kala guurka ayagoo marmar sameynaaya xusuusino.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Birimada (4-5):

1SM: Waxay fishaan cawaaqiib xumada dabeecadooda. Markay helaan caawinaad, waxay tixgeliyaan suurtagalnimada iyo waxayna qorsheeyaan habab wax ku ool ah oo ku aadan dhibaatooyinka.

1SM: Waxay bilaabaan inay ku raaxaysataan cayaaraha ay tahay inuu ilmuu baddelo dabeeecada isagoo ka jawaabaya tilmaamaha badelida.

2IA: Waxay fahmaan in dadka waawayni ay rabaan in ilmuu sameeyo wax ka duwan waxa ay rabaan inay sameeyaan.

2SB: Waxay habdhqanka ku hagaajiyan goobo kala duwan (sida adeegsiga codka dibedda ama codka gudaha), mararka qaarkood xusuusiyayaal.

2SB: Waxay awoodaan inay ka fikiraan dabeeccadda, inay noqdaan qof iskaashi leh oo aan dhib lahayn. Waxay awoodana inay ka hadlaan siyaabaha ugu wanaagsan ee wax loo qaban karo.

2SB: Waxay sugaan tookadooda ayagoon xanaaqin ama qabsan. Waxaa laga yabaa inay lumiyaan xiisaha shayga ama hawsha kahor intaan la gaarin tookadooda.

2PSCR: Waxay caawimaad ka dalbadaan ilmaha kale ama qof wayn si ay u xaliyaan dhibaatada.

4S: Waxay raacaan xeerarka badbaadada ee gudaha iyo dibaddaba.

6K: Waxay qiyaasaan waxyaabaha ay sameyn doonaa maalintii marka uu jiro jadwal joogto ah.

6K: Waxay iskudayaan si ay u fahmaan sababta iyo saameynta ("haddii aan sameeyo arrintaan, maxay arrintaas u dhacdaa?").

6A: Waxay muujiyaan dareennada ayadoo loo maraayo dhaqdhaqaq iyo qoob ka ciyaar muusikada iyo qaababka kala duwan.

1a

Waxay awoodaan inay si ka duwan u eegaan xaaladda ama dib u dhigaan qanacsanaanta.

1b

Waxay maamulaan xeerarka fasalka, hab socodyada, iyo kala guurka ayagoo marmar sameynaaya xusuusino.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Birimada (3-4):

1SM: Waxaa ku adkaata inay ku shaqeeyaan cadaadis, gaajo, bakhdin, niyad jab, xanaaq, iw, taasoo keenta dabeeecad waxyeelo leh, waxyeello iyo xanaaq leh.

1SM: Siideynta ama dib u hagaajinta xiisadaha shucuureed—sida oohinta, qosolka, gariirka, hamaanshado, calaamad, bood, socod—noqosho dabacsan iyo wadashaqayn kadib.

1SM: Waxay aqoonsan karaan xeerarka fudud oo ka filo kuwa kale inay raacaan.

1SM: Waxay saadaalin karaan waxa soo socda maalinta xigga, marka ay jirto jadwal joogto ah.

1SM: Mararka qaarkood waxay diidaan daawaynta hadda haddii daaweyn ka fiican la heli doono hadhow.

1SM: Waxay xasuustaan ayna gacan ka geystaan hawl maalmeedka caadiga ah, sida gelitaanka kursiga baabuurka, iyo badelka hal hawl oo kale, oo leh xusuusinta marmar ah.

1SM: Waxay maareeyaa isbedellada joogtada ah waxayna bartaan dabeeecado cusub oo leh wax qabad yar.

2SB: Waxay ka jawaabaan tilmaamaha dadka waaweyn ee ku saabsan iska fogeynta alaabta ama ka taxaddarka.

2SB: Waxay fiiriyaan boosaska shey'yada waxayna gacan ka geystaan in meel la dhigto (sida alaabta carruurtu ku ciyaarto, waxayna ku ridaan weelkooda saxanka dhaqidda).

2PSCR: Waxay suaan tookadaan.

2PSCR: Waxay aqoonsadaan siyaabaha lagu badeli karo dabeeecadda si looga jawaaborabitanka ama baahiyaha qof kale. Waxay xasuusnaadaan oo raacaan heshiiska ayagoon helin xusuusin dheeraad ah, mararka qaarkood.

4S: Waxay bilaabaan inay bartaan xeerarka badbaadada ee dhaqdhaqaqyada maalinlaha ahee ilmaha.

6K: Waxay sawiraan khibradoodii hore si ay u doortaan falalka hadda jira.

1a

Waxay awoodaan inay si ka duwan u eegaan xaaladda ama dib u dhigaan qanacsanaanta.

1b

Waxay maamulaan xeerarka fasalka, hab socodyada, iyo kala guurka ayagoo marmar sameynaaya xusuusino.

1a

Wuxuu isku raaxeeyaa naftiisa isagoo raadinaya shay ama qof gaar ah.

1b

Waxay dadka waawayn ka aqbaan tilmaamaha.

	XILIGA DHALASHA ILLAA 1		DUGSIGA BIRIMADA 3		FASALKA 1AAD
	1-2 SANO		DUGSIGA XANAANADA-K 4		FASALKA 2AAD
	2-3 SANO		DUGSIGA XANAANADA		FASALKA 3AAD

Ilmaha Socod baradka ah (16–36 billood):

1FC/1SM/2SB/4DLS/6K/6SS: Waxay xasuustaan, raacaan, dib u xasuustaan amarka, waxayna ka qaybgalaan caadooyinka fudud, oo ay ku jiraan hab dhaqanka qoyska, hurdada, iyo caadooyinka fasalka ee nadiifiya waxyabaha.

1SC: Waxay raadsadaan deganaanta dadka waaweyn iyagoo muhiim u ah marka ay ku jiraan xaalado cusub ama aan raaxo lahayn, ama marka ay gargaarka u baahan yihiin, ama dareemayaan dareen xoog leh.

1SM: Waxay dadka kale u tilmaamaan inay raacaan talaabooyinka sharciyada iyo jadwalada, xataa markay raaci waayaan.

1SM/2SB: Waxay xanaaq iyo dhibaato kala kulmaan waxbarashada dabeeecadaha cusub marka hab raacyada aan la raacin ama aan la badelin.

1SM: Waxay si fiican oga jawaabaan tilmaamaha dadka waaweyn, inta badan. Waxay xadidaan imtixaanka waxayna iskudayaan inay si madaxbanaan u sameeyaa.

1SM: Waxay joojiyaan nashaadaadka ama waxay iska ilaaliyaan inay wax sameeyaa haddii lagu amro.

1SM: Waxay muujiyaan dareen xoog leh marka ay xanaaqsan yihiin.

1SM: Waxay sameeyaa waxyalaha lagu amro inuu cunugu sameeyo.

1LL: Waxay raadsaan ayna dalbadaan caawimaad marka ay la kulmaan dhibaato.

1LL: Waxay badelaan dabeeecada ayagoo ku saleynaya wuxuu ilmuu horey u bartay.

2SB: Waxay bilaabaan inay si habboon ugu dhaqmaan xubin ahaan ama bulshooyin kala duwan, sida qoyska, fasalka, deriska, bulshada dhaqanka.

2PSCR: Waxaa ku adkaata inay sugaan tookadooda. Waxay isticmaalaan caawimaada dadka waawayn si ay ula wadaagaan ayna sameeyaan tookadooda.

4S: Waxay aqoonsadaan xeerarka badbaadada, laakiin had iyo jeer ma raacaan.

5SL: Waxay dhibtaadaan haddii tilmaamo iskumar la siiyo.

6K: Waxay tijaabiyaan saamaynta faciladooda ku leeyihiin waxyabaha iyo dadka.

6K: Waxay Ogsoon yihiin in ciyaarista waxyabaha ay jecel yihiin ama la mamnuucay ayaa soo jiidan doona dareenka dadka waaweyn.

6K/6SS: Waxay isku xiraan waayo aragnimada cusub iyo khibradaha hore waxayna qaataan talaabo ku salaysan waayo aragnimadii hore.

6K: Waxay koobi gareysaa sida dadka kale u xaliyaan dhibaatooyinka.

6K: Waxay dalbadaan caawimaad marka ay u baahdaan.

6A: Waxay isticmaalaan qalabyo kala duwan si ay u muujiyaan naftooda, sida rinjiga, qalimaanta iyo qalabka muusikada.

1a

Wuxuu isku raaxeeyaa naftiisa isagoo raadinaya shay ama qof gaar ah.

1b

Waxay dadka waawayn ka aqbaan tilmaamaha.

1a

Waxay adeegsadaan taageerada dadka waawayn si ay naftooda u dejijaan.

1b

Waxay ka jawaabaan tilmaamaha daryeelahae ku saabsan sida loola dhaqmo dadka si habboon.

Ilmaha yaryar (0–18 billood):

1FC/1SM: Waxay sameeyaan oohin, qaylo, gariir, hamaanshoo iyo qosol si ay u sii daayaan cadaadiska ay daremayaan, una muujiyaan ama iskugu dejyaan dareenno kala duwan.

1SC/6S: Waxay ku celiyaan ficiinka si ay u ogaaadaan sababta iyo saamaynta (sida inay ku dhix ruxaystaan sariirta si ay u ruxaan moobeelka kor ka laalaada, ayagoo dhoola cadeynaya oo la kaashanaya si daryeel bixiyaha oga dhoola caddeyaan, siina daayaan alaabta lagu ciyaaro ee soo noqnoqda).

1SC: Waxay wajiga ka muujiyaan farxad (wejiga “ayaa iftiima”) waxayna soo bandhigaan dabeecadooda.

1SM/1LL/6K: Waxay sameeyaan oohin, waxayna sameeyaan dhawaaqyo, ayagoo adeegsanaaya erayo, dhaqdhaqaqa wajiga, tilmaamid, dhaqaajinaya jirka si ay u ogeysiyaan daryeel bixiyaha baahida ay u qabaan caawimaad, feejignaan, raaxo ama isbadel xaga dhaqdhaqaqa ah.

1SM/4S: Waxay raadiyaan jawaabta daryeelahae la xariira xaaladaha aan la hubin, markay isku dayayaan wax cusub, ama kahor intaysan bilaabin dabeecad aan ammaan ahayn.

1SM: Waxay si aayar ah u sugaan inay taabtaan ama wax cunaan ayagoo ka jawaabaya tilmaamaha daryeelaha.

1SM: Waxay raacaan qawaaniinta iyo jadwalada qaarkood, iyo tilmaamaha fudud.

1SM: Waxay fiiriyaan waqtiyada si ay u xakameeyaaan waqtiga isdhixgal.

1SM: Waxay dadka waawayn ka helaan deganaan sida ayagoo adeegsanaaya salaaxid, qabanayana farta dadkawaaweyn, iwm.

1SM: Waxay isku dejyaan ereyada sida hadaaqaya, ama hadal muujinta, nuugista ama salaaxista buste ay jecel yihiin ama shay kale.

1SM: Waxay muujiyaan oo ka jawaabaan dareenka kala duwan.

1SM/4DLS/6SS: Waxay ogaadaan, u hamuun qabaan, waxayna ka qaybqaataan hawlaho nolal maalmeedka ah ee soo noqnoqda, sida kor u qaadista gacmaha si daryeel bixiyuhu kor ugu qaado, labiska, iska bixinta dharka, xafaayada, dhaqidda iyo qalajinta gacmaha.

1LL: Waxay wax ay horey u bartaan ku dabaqaan waxyabaha cusub, sida garaacista durbaan si ay cod u samayso, ka dibna waxay garaacaan baaldi.

2SB: Waxay tookadooda ka qaataan ciyaaraha bulshada.

2IP: Waxay dadka kale ugu jawaabaan dhoola caddeyn iyo shucuur Waxay ka falceliyaan marka uu qof ooynaayo ama xanaaqsan yahay.

4DLS: Way isdejyaan wayna sexdaan.

4S: Waxay joojiyaan/sugaan/iska daayaan habdhaqanka aan badbaadada lahayn marka daryeelaho yiraahdo “maya”, “jooji” ama marka uu siinayo tilmaamo aan hadal ahayn oo u sheegaya khatar/halis.

6S: Waxay ka jawaabaan tilmaamaha daryeelahae ku saabsan sida loola dhaqmo dadka si habboon.

1a

Wuxuu isku raaxeeyaa naftiisa isagoo raadinaya shay ama qof gaar ah.

1b

Waxay dadka waawayn ka aqbaan tilmaamaha.

1a

Waxay adeegsadaan taageerada dadka waawayn si ay naftooda u dejyaan.

1b

Waxay ka jawaabaan tilmaamaha daryeelahae ku saabsan sida loola dhaqmo dadka si habboon.

Bartilmaameedka Tilmaamaha Is Maareynta 2B: Waxay muujiyaan go'aan qaadasho mas'uuliyad leh iyo xirfadaha xallinta dhibaatooyinka.

WAXBARASHADA DHEXE EE DHALLAANKA

Haddii aan helo caawimaada dadka waawayn, waxaan...

- Waxay raacaan hab raacyada waxayna aqoonsadaan fikradaha si ay u xalliyaan dhibaatooyinka.
- Waxay fahmaan xalalka suurtagalka ah waxayna sheegaan tilmaamaha iyo faa'idada xalka kasta.

<p>Gobalka Washington Tilmaamaha Hormarka iyo Waxbarashada Dhallaanka (ELDGs)</p>	<p>GOLD®</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"><tr><td style="width: 33.33%; text-align: center;">XILIGA DHALASHA ILLAA 1</td><td style="width: 33.33%; text-align: center;">DUGSIGA BIRIMADA 3</td><td style="width: 33.33%; text-align: center;">FASALKA 1AAD</td></tr><tr><td style="text-align: center;">1-2 SANO</td><td style="text-align: center;">DUGSIGA XANAANADA-K 4</td><td style="text-align: center;">FASALKA 2AAD</td></tr><tr><td style="text-align: center;">2-3 SANO</td><td style="text-align: center;">DUGSIGA XANAANADA</td><td style="text-align: center;">FASALKA 3AAD</td></tr></table>	XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD	1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD	2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD
XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD								
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD								
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD								
<p>Fasalka 3aad: 2PSCR: Waxay fahmaan ayna adeegsadaan tallaabooyinka aasaasiga ah ee ku aadan xalinta khilaafaadka.</p>	<p>1b </p> <p>Waxay muujiyaan fahmida "sharciga wayn" ee la xariira fikirka iyo badqabka, xanariista, xushmada, iyo daryeelida shey'yada iyo agabyada yaala bii'ada.</p> <p>3b </p> <p>Waxay tixgeliyaan siyaabo badan oo ku aadan marka la xalinaayo khilaafaadka.</p> <p>11c </p> <p>Waxay qorsheeyaa, ayna tixgeliyaan isbaddelada kala duwan, waxayna isku daraan xirfadaha iyo xeeladaha loo baahan yahay si loo xaliyo dhibaatooyinka.</p> <p>11c </p> <p>Waxay xalliyaan dhibaatooyin baaxad leh iyagoo adeegsanaya xeelado kaladuwan; isku dayyna inay si madaxbannaan u xalliyaan dhibaatooyinka kahor intaysan caawimaad weydiisan dadka waaweyn ama asaagooda.</p>									

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Fasalka 2aad:

2IPO: Tixgeli kuwaan [aragtida dadka kale] marka la aqoonsanayo xalalka suurtagalka ah.

2PSCR: Waxay muujiyaan qaababka wanaagsan ee looga hadlo xalka khilaafadka.

6S: Waxay iskudayaan inay helaan xalalka ku aadan dhibaatooyinka joogtada ah.

11c

Waxay xalliyaan dhibaatooyin baaxad leh iyagoo adeegsanaya xeelado kaladuwani; isku dayyna inay si madaxbannaan u xalliyaan dhibaatooyinka kahor intaysan caawimaad weydiisan dadka waaweyn ama asaagooda.

1b

Waxay fahmaan oo sharxaan sababaha sharciyada.

1b

Waxay fahmaan oo sharxaan sababaha sharciyada.

3b

Waxay dhibaatooyinka bulshada ku xaliyaan qaabka wada xaajoodka iyo balanta.

11c

Waxay dhibaatooyinka oga fakaraan, ayagoo tixgelinaaya suurtagalimada dhowr ah waxayna qiimeeyaan natijjada.

Dugsiga Xanaanada:

1LL: Waxay raadiyaan wax ka badan hal qaab oo ay ku buuxiyaan shaqada.

2PSCR: Waxay dhibaatooyinka la xaliyaan go'aanadana la gaaraan carruurta kale.

2PSCR: Waxay dhibaatooyinka qaar la xaliyaan ilmaha facooda ah ayagoon wax caawimaad ah ka helin qof wayn.

2PSCR: Waxay dhageystaan fikradaha iyo rabitaanka dadka kale, waxayna la wadaagaan fikradaha iyo rabitaanka u gaarka ah, waxay tixgeliyaan waxa xaqa ah, waxayna soo jeediyen talooyin siyaabo kala duwan oo lagu xaliyo khilaafadka.

3b ■■■W

Waxay dhibaatooyinka bulshada ku xaliyaan qaabka wada xaajoodka iyo balanta.

11c ■■■W

Waxay dhibaatooyinka oga fakaraan, ayagoo tixgelinaaya suurtagalimada dhower ah waxayna qiimeeyaa natijada.

1b ■■W

Waxay adeegsadaan xeerarka aasaasiga ah iyo xaaladaha cusub ee la midka ah.

3b ■■■W

Waxay soo jeediyaa xalka dhibaatooyinka bulshada.

11c ■■■W

Waxay xalliyaan dhibaatooyinka ayagoon aan isku dayin suurtagal kasta.

Dugsiga Birimada (4-5):

1LL: Waxay aqoonsadaan marka ay khalad sameeyaan waxayna hagaajiyaam khaladaadkaan inta hawsha lagu jiro.

2PSCR: Waxay caawimaad ka dalbadaan ilmaha kale ama qof wayn si ay u xaliyaan dhibaatada.

2PSCR: Waxay gaaraan go'aano iyo waxayna dhibaatooyinka la xaliyaan carruurta kale, marka ay caawimaad ka helaan qof wayn.

2PSCR: Waxay awoodaan inay ka hadaan siyaabaha lagu xaliyo dhibaatada ama loo caawiyo ilmo kale, waxayna maanka ku hayaan shahsiyadda iyo dookhyada ilmahaas.

3b ■■■W

Waxay soo jeediyaa xalka dhibaatooyinka bulshada.

11c ■■■W

Waxay xalliyaan dhibaatooyinka ayagoon aan isku dayin suurtagal kasta.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Birimada (3-4):

1LL: Waxay aqoonsadaan su'aalaha iyo xujooyinka waxayna soojeediyaan fikrado ku saabsan siyaabaha lagu garto. Waxay iskudayaan qaar kamid ah fikradahaan.

1LL: Waxay aqoonsadaan marka ay sameeyaan khalad mararka qaarkoodna waxay dib u saxaan habdhaqanka.

2IP: Waxay go'aano la gaaraan carruurta kale, ayaga oo kaashanaya dadka waaweyn.

2PSCR: Waxay aqoonsadaan siyaabaha lagu badeli karo dabeeccadda si looga jawaaborabitaanka ama baahiyaha qof kale. Waxay xasuuusnaadaan oo raacaan heshiiska ayagoon helin xusuusin dheeraad ah, mararka qaarkood.

6K: Waxay u fakaraan qaab kale si ay u sameeyaan wax, markay dhibaato ka hortagayaan, ayagoo kaashanaya dadka waaweyn.

3b

Waxay soo jeediyaa xalka dhibaatooyinka bulshada.

11c

Waxay xalliyaan dhibaatooyinka ayagoon aan isku dayin suurtagal kasta.

3b

Waxay caawimaad waydiistaan dadka waawayn si ay u xaliyaan dhibaatooyinka bulshada.

11c

Waxay fiiriyan oo ku daydaan sida dadka kale u xalliyaan dhibaatooyinka; waxayna xal waydiistaan oo adeegsadaan.

1b

Waxay dadka waawayn ka aqbaan tilmaamaha.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Ilmaha Socod baradka ah (16–36 billood):

1SM: Waxay si fiican oga jawaabaan tilmaamaha dadka waaweyn, inta badan. Waxay xadidaan imtixaanka waxayna iskudayaan inay si madaxbanaan u sameeyaa.

1LL: Waxay isku dayaan siyaabo cusub oo wax loo sameeyo. Waxay eegaan saamaynta ficiilladaadu ku leeyihii walxaha iyo dadka.

1LL/6K: Waxay dalbadaan, raadiyaan oo aqbalaan caawimaad marka ay la kulmaan dhibaato.

2PSCR: Waxaa ku adkaata inay sugaan tookadooda. Waxay isticmaalaan caawimaada dadka waawayn si ay ula wadaagaan ayna sameeyaan tookadooda.

6K: Waxay ku celceliyaaan facil si isdaba joog ah ilaa ay ku guulaystaan, sida isa saarista baloogyada illaa aysan ka burburin.

6K: Waxay koobi gareysaa sida dadka kale u xaliyaan dhibaatooyinka.

3b

Waxay caawimaad waydiistaan dadka waawayn si ay u xaliyaan dhibaatooyinka bulshada.

11c

Waxay fiiriyaan oo ku daydaan sida dadka kale u xalliyan dhibaatooyinka; waxayna xal waydiistaan oo adeegsadaan.

1b

Waxay dadka waawayn ka aqbaan tilmaamaha.

1b

Waxay ka jawaabaan tilmaamaha daryelahaee ku saabsan sida loola dhaqmo dadka si habboon.

3b

Waxay muujiyaan dareenka inta khilaafku jiro.

11c

Waxay ka jawaabaan dhibaatooyinka; waxayna iskudayaan inay gaaraan hadaf gaar ah.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Ilmaha yaryar (0–18 billood):

1LL/6S: Waxay qaadaan facil waxayna isku dayaan habab kala duwan si ay u gaaraan yoolka, sida inay gaaraan shay ay doonayaan, isku xirka halxiraalaha, ama ka shaqeysiinta boonbile.

1LL: Waxay sameeyaan adeegsiga hal abuurka alaabta, sida inay baaldi u rogaan si ay saldhig ugu noqdo boonbilaha.

1LL: Waxay ku celiyaan waxqabadka fudud illaa ay ku guuleystaan.

2PSCR: Waxay aqbalaan dadka waawayn ee soo galaya arrinta marka ay jiraan muran ku saabsan alaabta carruurtu ku ciyarto iyo ciyarta.

6K: Waxay raadiyaan shey'yaasha aysan arki karin.

6K: Waxay kudayasho si ay u sameeyaan saamayn waxa ay doonayaan, sida inay dhaqaajiyaa boonbile, ama ay helaan shey.

6K: Waxay isticmaal shay si ay u gaaraan meel aysan gaarin, sida inay u isticmaalaan baaldi si ay ugu geeyaan alaabta carruurtu ku ciyarto meel kale.

6S: Waxay adeegsadasha dareemeyaasha sida (afka, daawashada, qabashada, gaarista meel) si ay u helaan macluumaad ayna u bartaan waxyaabahau dhow.

6S: Waxay ku celiyaan dabeecadaha si ay u ogadaan sababta iyo saamaynta. Tusaale ahaan. boonbilaha lagu siidaayo wadada waa in mar walba uu hoos aado (sharciga garaafitiga).

1b

Waxay dadka waawayn ka aqbaan tilmaamaha.

1b

Waxay ka jawaabaan tilmaamaha daryeelahae ku saabsan sida loola dhaqmo dadka si habboon.

3b

Waxay muujiyaan dareenka inta khilaafku jiro.

11c

Waxay ka jawaabaan dhibaatooyinka; waxayna iskudayaan inay gaaraan hadaf gaar ah.

HEERARKA 3: Is-aaminaada

UJEEDOOYINKA MUHIIMKA AH:

Shahsigu waxa uu leeyahay awood uu ku dhiirigeliyo tiisa, adkeysto, uuna isku arko inuu leeyahay karti.

SABAB: Marka carruurtu sii waynaanayaan oo kobcayaan, waxay door wanaagsan oo firfircoon ka ciyaraan barashadooda, iyagoo u baahan taageero iyo kormeer ka yar dadka waawayn, waqtii kadib. Arrintaas oowgeed taageerada ulakaca ah ee dadka waawayn siyaan carruurta, waxay hormariyaan xirfadaha iyo maskaxda loo baahan yahay si ay u sii ahaadaan kuwo ku hawlan, oo dhammaystira shaqo adag, qaata khataraha ku habboon, qjimeeya aragtiyaha iyo fikradaha dadka kale - oo ay kujiraan dadka matala awoodaha kaladuwan iyo dhaqanka iyo luuqada, oo sameeya doorashooyin caafimaad qaba, xitaa marka qofna aanu eegayn.

SIDEE: Marka dadka waawayn ee ku jira nolosha carruurtayaryar ay ka soo qaybgalaan oo ay mudnaanta siyaan baahidooda, carruurtu waxay bartaan inay u qalmaan oo ay ku kalsoonaan karaan in baahidooda la dabooli doono. Waaya aragnimadan hore waxay aasaas u tahay hormarinta dambe ee is-aaminaada. Waa isdhexgalkaan iyo xiriiradaan la isku haleeyo waxa carruurta ku abuura kalsooni iyo adkaysi loo baahan yahay si ay kor ugu qaadaan waxyaabaha carqaladeeya, u adkaystaan caqabadaha horaagan, u doodaan naftooda, si xushmad leh oga qaybgalaan xallinta khilaafaadka, kana shaqeeya himilooyinka fog iyo kuwa dhow.

Intaas kadib, marka dadka waawayn ay tusaaileeyaan oo ay maamuusaan awoodaha carruurta, waaya aragnimada, iyo aragtiyaha, carruurtu waxay bartaan inay u doodaan naftooda, ayagoo waliba xushmeeya xuquuqda iyo baahiyaha dadka kale. Marka hoos loo dhigo oo ay fahmaan dabeecadaha iyo ficiilladooda ay leeyihiin cawaajib xumo, carruurtu waxay bartaan inay si qoto dheer uga fikiraan arrimaha iyo caqabadahooda, ayagoo markaa ka caawinaya inay wada abuuraan xalal hal-abuur leh oo daboolaya baahidooda iyo sidoo kale baahiyaha dadka kale.

Inkastoo laga yaabo inay iskudayaan sameynta iyo hirgelinta nidaamka abaal marinta si loogu dhiirrigeliyo carruurtainay dhammaystiran shaqooyinka iyo shaqada dugsiga, samaynta sidaas oo joogto ah waxay carqaladeyn kartaa dhiirrigelinta carruurta iyo dareenka wax qabad. Arrintaas badelkeeda,, dadka waawayn waxay ka caawin karaan carruurta inay dhisaan xirfadahooda wax ku oolka ah ayagoo adeegsanaya dhiirigelin, halkii ay amaani lahaayeen, taas oo mudnaanta siinaysa in xooga la saaro hannaanka waxbarashada, halkii ay ka ahaan lahayd arrinta ugu dambaysa. Tusaale ahaan, qirashada dadaalka carruurtaiyo waydiinta waxa ay barteen waxay ka caawinaysaa carruurta inay adkaysi u yeeshaan hawlo adag iyo inay isku arkaan inay karti leeyihiin, ayagoon loo eegin natijoooyinka muddada gaaban.

Qaababka loo Caawiyo

Waalid ahaan, daryeеле ama macalin ahaan, fadlan:

- Dhis xiriilo iyo hillood dhab ah oo aad la yeelanayso ilmo kasta adigoo baranaya ayaga iyo danahooda.
- Ku xooji danahaas aaga guriga, xarunta daryeelka ilmaha, iyo dugsiga marka aad carruurta u soo bandhigto waxyaboo cusub oo aad ka caawiso dhisidda xirfado cusub.
- Kor u qaad dhiirrigelinta gudaha adoo xaddidaaya adeegsiga abaalmarinnada dibadda.
- Sii carruurta fursado ay ku abuuraan yoolal, tilmaamaan tallaabooyinka wax qabadka ee yaryar, la soco hormarka iyo dib u qiimeynat, hadba sida habboon.
- Sii dhiirigelin iyo warbixin gaar ah, adiga oo og shaqadooda iyo dadaalkooda ay sameynayaan, halkii ay xoogga saari lahaayeen natijada ugu dampbaysa.
- Samee rajooyin cad oo macquul ah kadibna raac.
- Aqoon oo raalli geli marka aad khalad samayso oo aadan raacin balanqaadyadii ilmaha. Waydii waxa ilmuu u baahan yahay si loo soo celiyo kalsoonida iyo badqabka.
- Tusaalee oo ka taageer carruurta sidii ay ugu doodi lahaayeen baahidooda iyo fikradahooda ayagoo weliba qaadaya mas'uuliyadda inta lagu jiro isku dhaca. [Adeegso hab soo celinta cadaalada ah](#) marka waxyelo ay dhacdo.
- Sii carruurta caqabado ku habboon, kuwaas oo ay awood u leeyihii inay la qabsadaan xoogga dadaal ah.
- Sii carruurta fursado ay kula joogaan dadka kale oo hore u bartay qaar kamid ah xirfadaha ay weli ku shaqaynayaan. Haddii sidaas la sameeyo waxay ka caawisaa carruurta inay u fiirsadaan guulaha dadka kale waxna ka bartaan.
- Sii carruurta fursad ay ku noqdaan hoggaamiyeyaa ayagoo tusaalaynaaya xirfadaha iyo taageeridda asaagooda.
- Isticmaal luuqad kor u qaadaysa fikirka maskaxda sida "wuxuu baranaya" ama "wali ma baran."
- Sii carruurta fursado ay ku bartaan dib u dhigga qanacsanaanta, markay habboon tahay.
- Tusaalee xiriirkha dadka dheddoona ku habboon oo ay kamid yihii xurmeynta kala duwanaanshaha dhaqanka iyo ixtiraamka xuduudaha dadka.
- Marka uu khilaaf jiro, waqtii qaado si aad ula xiriirto ilmaha marka aad labadiinuba dagan tiihin. Si furan ugala hadal wixii dhacay, waxa ilmuu bartay, iyo waxa ilmuu si kale u samayn doono marka xigta.

Milicsiga iyo Hannaanka

Sidee dareentaa marka aad wax ku fashilanto, amaaadan u dhameystirin si aadugu faraxdo? Waa maxay falcelintaadu marka arrintaanu dhacdo? Taas bedelkeeda, sidee dareentaa marka aadguulaysato?

Dib oga fakar marka aad kalsoonni dareento ku saabsan dhameystirka shaqo? Maxaa kaa caawiyay inaad dareento kalsoonni? Sidee saameyntas ku saameysay natijadaada?

Waa maxay nidaamka aad u marayso sameynta yoolalkaaga? Maxaa kaa caawiya inaad ku guuleysato yoolalkaaga? Waa maxay caqabadaha laga yaabo inaad ka fogato marka aad ku dadaaleyso inaad gaarto yoolalkaaga?

Si aad u hesho maclumaa dheeraad ah oo ku saabsan taageerada is-aaminaada, fadlan booqo:

[Hormarinta Waxbarashada: Agabka Is-aaminaada](#)

[NAEYC: 5 Qaab oo fudud oo lagu abuuro Xiriir Dhab ah oo Wanaagsan](#)

[Jaamacada Harvard: Sida loo Dhiirigeliyo Carruurta: Hababka ku saleysan Sayniska ee loogu Talagalay Waalidka, Daryeel bixiyaasha, iyo Ilmaha Socod baradka ah](#)

[Cilmi nafsiga Hormarsan - Maxay tahay sababta u bareerida halis ay muhuum ugu tahay hormarka Ilmaha](#)

HEERARKA 3: Tilmaamaha Is-aaminaada

Shakhsiyadka waxa ay leeyihiin awood ay ku dhiirigeliyaan tooda, adkeystaan, ayna isku arkaan inay leeyihiin karti.

Bartirmaameedka Is aaminida 3A: Wuxuu muujiyaa xirfadaha lagu dejyo, lagula socdo, loo waafajiyo, loo adkeysto, laguna gaaro, loona qiimeeyo yoolalka degsan.

WAXBARASHADA DHEXE EE DHALLAANKA

Haddii aan helo caawimaada dadka waawayn, waxaan...

- Awoodaa inaan aqoonsado tallaabooinka lagu gaaro yoolalka gaarka ah ama dhameystiro jadwalka shaqada.
- Awoodaa inaan aqoonsado waxyabaha aan kuguuleystay ee aan u adeegsaday muraajaceybta iyo dadaalka.
- Awoodaa inaan fahmo saameynta fikirkayga ku yeelanaayo ka guulgaarista yoolka.
- Awoodaa inaan aqoonsado yoolalkayga gaarka ah, yoolalka iskuulka, yoolalka qoyska.

<p>Gobalka Washington Tilmaamaha Hormarka iyo Waxbarashada Dhallaanka (ELDGs)</p>	<p>GOLD®</p> <table><tbody><tr><td>XILIGA DHALASHA ILLAA 1</td><td>DUGSIGA BIRIMADA 3</td><td>FASALKA 1AAD</td></tr><tr><td>1-2 SANO</td><td>DUGSIGA XANAANADA-K 4</td><td>FASALKA 2AAD</td></tr><tr><td>2-3 SANO</td><td>DUGSIGA XANAANADA</td><td>FASALKA 3AAD</td></tr></tbody></table>	XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD	1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD	2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD
XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD								
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD								
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD								
<p>Fasalka 3aad: 6K: Waxay ka shaqeeyaan hawsha illaa ay dhameystiraan.</p>	<p>1c </p> <p>Waxay si sax ah u aqoonsadaan awoodaha iyo caqabadaha (is qiimeynta, is dhiirigelinta); waxay hormariyaan oo ka shaqeeyaan hadafyada shaqsiyed.</p> <p>11a </p> <p>Wuxuu jiheeyaa feejignaan ku salaysan waxqabadyadii hore wuxuuna xoogga saaraa waxqabadyada u baahan daraasad dheeraad ah.</p> <p>11b </p> <p>Waxay dhameeyaa shaqooyinka iyo mashaariicda dhaadheer ee soconaya muddo maalmo ama toddobaadyo ah; waxaa laga yaabaa inay si kooban oga quustaan hawlo adag laakiin soo noqoto si ay u dhammaystirto.</p>									

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Fasalka 2aad:

1LL: Waxay sameeyaan ayna raacaan qorshooyin dhowr talaabo ah si ay u dhameystiraan shaqo.

1LL: Waxay yoolka saaraan hawsha muddo dheer.

3ULM: Waxay ku raaxeystaan kor u qaadista hawlaha xirfadaha ee u baahan fiiro gaar ah qaabka, sida isboortiga, yoogada, karateega ama jimicsiga.

6K: Waxay muujiyaan xiiso badan in shaqadoodu u ekaato siday rabaan inay u ekaato.

11a

Waxay xoogga saaraan hawlaha muddada dheer laakiin waxaa laga yaabaa inuu noqdo mid aan xasilloonayn, gaar ahaan xilliyada waxqabadyada loo arko inay yihii kuwo aan xiiso badnayn; waxayna si isdaba joog ah u sameeyaan waxqabadyo loo malaynaayo in lagu raaxaysto.

11b

Waxay qorsheeyaan ayna dhameystiraan shaqooyinka ku saleysan fasalka iyo mashruucyada ayagoo caawimaad yar ka helaaya dadka waawayn.

1c

Waxay sameeyaan xirfadaha si ay u gaaraan heerka la rabo ee guusha shaqsiyeed.

1c

Waxay sameeyaan xirfadaha si ay u gaaraan heerka la rabo ee guusha shaqsiyeed.

11a

Waxay si xushmad leh diiradda u saaraan ayadoo ku saleysan dhibka hawsha oo u weecinaya ujeedkamacallinka; waxayna muujiyaan dadaal xooggan.

11b

Waxay qorsheeyaan ayna sameeyaan yoolkooda illaa ay ka gaarayaan.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Xanaanada:

1SM/1LL: Waxay sameeyaan ayna raacaan, mararka qaar, qorshooyin dhowr talaabo ah si ay u dhameystiraan shaqo.

1LL: Waxay diirada saaraan waxqabad, xitaa marka aad la kulanto caqabado.

1LL: Waxay dib ugu noqdaan dhaqdhaqaqyada kadib carqaladaha, oo ay kujiraan dhowr maalmood kadib.

3USM: Waxay xiiseeyaan inay hawlahu u sameeyaan "qaab saxan" waxayna muraajaceeyaan xirfadaha yaryar ee waqtiga gaaban.

4DLS: Waxay sii wadaan inay muraajaceeyaan badqabka iyo caafimaadka, ayagoo caawimaad yar ka helaaya qof wayn.

11b

Waxay qorsheeyaan ayna sameeyaan yoolkooda illaa ay ka gaarayaan.

11a

Waxay fiiro gaar ah u yeeshaan hawlahu ama mashaariicda waqtii kadib (maalmo ilaa toddobaadyo); waxay kusoo laaban karaan waxqabadyada kadib carqaladaha.

1c

Waxay qaataan masuuliyada la xariirta caafimaadka.

11a

Waxay sameeyaan hawsha ku habboon da'da, shaqooyinka xiisaha leh; waxayna iska indho tireen waxyabaha carqaladaha keena.

11b

Waxay qorsheeyaan oo daba galaan hawlo kala duwan oo leh loolan adag.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Birimada (4-5):

1LL: Waxay shaqada ku qaataan muddo ka badan shan daqiiqo waxayna iskudayeeyin inay xaliyaan dhibaatooyinka dhaca.

1LL: Waxay aqoonsadaan marka ay khalad sameeyaan waxayna hagaajiyaam khaladaadkaan inta hawsha lagu jiro.

2SB: Waxay dhegaystaan wixa ay carruurta kale rabaan waxayna sameeyaan qorshayaal tiixgeliya rabitaannadaas.

2IPO: Waxay sameeyaan oo raacaan qorshayaasha ciyaaraha carruurta kale.

3ULM: Waxay ku raaxaystaan naftooda waxayna iskudayaan inay tijaabiyaan waxqabadyo cusub oo sii kordhaya.

3USM: Waxay waqtii ku bixiyaan xirfadaha ku dhaqanka oo adag. Waxay la socdaan waxyaabaha ku adag waxayna iskudayaan inay si ka sii wanaagsan u samaysaan.

4DLS: Waxay si fudud u muraajaceeyaa una bartaan wixa la sameeyo marka la sameynaayo hawlaha caadiga ah (sida wakhtiga cuntada, wakhtiga sariirta.)

4DLS: Waxay xirtaan dharka wayna iska siibaan, ayagoo caawimaad yar helaaya.

4DLS: Waxay go'aansadaan, ayagoo dhiirrigelin yar ka helaaya dadka waawayn ah, goorta la qabanayo hawlaha is caawinta (sida gacmaha oo la dhaqo).

6K: Waxay awoodaan inay sharaxaan waxay sameeyeen iyo sababta ay u sameeyeen, oo ay kujiraan wixii isbaddel ah oo au ku sameeyeen qorshayaashooda.

1c

Waxay qaataan masuuliyada la xariirta caafimaadka.

11a

Waxay sameeyaan hawsha ku habboon da'da, shaqooyinka xiisaha leh; waxayna iska indho tireen waxyabaha carqaladaha keena.

11b

Waxay qorsheeyaa oo daba galaan hawlo kala duwan oo leh loolan adag.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Birimada (3-4):

1SM: Waxay xasuustaan ayna gacan ka geystaan hawl maalmeedka caadiga ah, sida gelitaanka kursiga baabuurka, iyo badelka hal hawl oo kale, oo leh xusuusinta marmar ah.

1SM: Waxay muujiyaan awoodaha faraxsanaanta ("anaa sameeyay!")

1SM: Waxay awoodaan inay aqoonsadaan marka arrin ay adag tahay in la sameeyo.

1LL: Waxay aqoonsadaan su'aalahi iyo xujooyinka waxayna soojeediyaan fikrado ku saabsan siyaabaha lagu garto. Waxay iskudayaan qaar kamid ah fikradahaan.

1LL: Waxay aqoonsadaan marka ay sameeyaan khalad mararka qaarkoodna waxay dib u saxaan habdhaqanadooda.

3ULM: Waxay ku raaxeystaan caqabadaha ka yimaada iskudaya xirfadaha cusub.

3USM: Waxay waqtiga qaar ku bixiyaan xirfadaha ku dhaqanka oo adag.

4DLS: Way labistaan wayna iska siibaan labiska, waxay iska siibaan jaakadda ayagoo dhigaaya meesha loogu talagalay, waxay bilaabaan inay si iskood ah u sameeyaan baahiyaha musquusha, ayagoo gacmahana dhaqata oo tuwaal u isticmaalaya si ay isku qalajiyaa, ayagoo caawimaad helaayo marka ay u baahdaan.

6K: Waxay sawiraan khibradoodii hore si ay u doortaan falalka hadda jira.

6K: Waxay sameeyaan qorshayaal si ay wax u qabtaan. Waxaa laga yabaa inay raacaan ama aysan raacin.

1c

Waxay muujiyaan kalsooni si loo daboolo baahiyaha gaarka ah.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Ilmaha Socod baradka ah (16–36 billood):

1SC: Waxay ku farxaan inay shaqada ay dhameeyaan tusaan (sida wax sawirida ama xidhmooyin xanbaarsan) daryeel bixiyaha.

1SM: Waxay xusuustaan oo raacaan jadwalka iyo xeerarka fudud mararka qaarkood.

1LL: Waxay ku adkaystaan qaar kamid ah waxa ay rabaan. Waxau doortaan nashaado waxayna sameeyaan muddo dheer.

1LL: Waxay iskudayaan inay sameeyaan waxyabaha ay jecel yihiin marka loo eego waxyabaha aysan jeclayn.

4DLS: Waxay doonayaan inay is-daryeelaan.

4DLS: Waxay leeyihii jadwal seexasho, sida kicida iyo ku diyaarinta boonbilaayaasha fudud sariirta.

6K: Waxay ku celceliyaan ficil si isdaba joog ah ilaa ay ku guulaystaan, sida isa saarista baloogyada illaa aysan ka burburin.

1c

Waxay muujiyaan kalsooni si loo daboolo baahiyaha gaarka ah.

11a

Waxay joogteeyaan xiisaha shaqada, gaar ahaan marka qof wayn usoo jeediyi talo, su'aalo, iyo faallooyin.

11b

Waxay sameeyaan waxqabad marar badan ilaa ay ku guulaystaan.

1c

Waxay rabaan inay naftooda wax u qabtaan.

11a

Waxay fiiro gaar ah siiyan waxyabaha ay arkaan iyo dhawaaqyada.

11b

Waxay ku celceliyaan falalka si ay u helaan natijjooyin la mid ah.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Ilmaha yaryar (0–18 billood):

1SC: Waxay ku celiyaan ficolka si ay sameeyaan saameyn badan (sida inay ku dhex ruxaystaan sariirta si ay u ruxaan moobeelka kor ka laalaada, ayagoo dhoola cadeynaya oo la kaashanaya si daryeel bixiyaha oga dhoola caddeyaan).

1SC: Waxay iskudayaan inay si kaligood ah wax u qabtaan. Waxay muujiyaan farxad marka ay dhameeyaa hawl fudud.

1SM: Waxay ka qaybqaataan hawlaho joogtada ah, sida kor u qaadista gacmaha si daryeel bixiyuhu kor ugu qaado.

1LL: Waxay si firfircoona ula ciyaraan daryeel bixiyaasha sida ciyaraaha joogtada ah, sida ciyarta gacmo saarashada wajiga; oo ay markooda sameynayaan.

1LL: Waxay tijaabiyaan in sheygu leeyahay saameyn isku mid ah, sida ruxida xayawaanka boonbilaha ah si ay u arkaan inay sameynayaan dhawaaq.

1LL: Waxay ku celiyaan waxqabadka fudud illaa ay ku guuleystaan.

1LL: Waxay diirada saaraan waxqabad loogu talagalay muddo dheer oo joogto ah.

4DLS: Waxay caawimaad ka geystaan labiska, dhar bixista, xafaayada, iyo dhaqidda iyo qalajinta gacmaha.

11b

Waxay sameeyaan waxqabad marar badan ilaa ay ku guuleystaan.

1c

Waxay rabaan inay naftooda wax u qabtaan.

11a

Waxay fiiro gaar ah siiyan waxyabaha ay arkaan iyo dhawaaqyada.

11b

Waxay ku celceliyaan falafka si ay u helaan natijjooyin la mid ah.

1c

Waxay muujiyaan baahiyaha iyo rabitaanka; waxayna ka qayb qaataan hawsha marka qof wayn daboolaayo baahiyaha.

Bartirmaameedka Is aaminida 3B: Waxay muujiyaan xirfadaha xalinta khilaafaadka si ay u qaataan masuuliyada hawl badan oo kaladuwan.

WAXBARASHADA DHEXE EE DHALLAANKA

Haddii aan helo caawimaada dadka waawayn, waxaan...

- Ogahay in go'aanadaydu iyo dabeecadayda yeelan karaan cawaaqiib xumo.
- Awooda inaan u dhaqmo si masuuliyad leh marka aan isdhexgalka la sameynaayo dadka kale ee laga yaabo inay kasoo jeedaan dhaqan iyo aasaas kale duwan.
- Awoodaa inaan fahmo inaan awood u leeyahay xalin khilaafaadka.

Gobalka Washington Tilmaamaha Hormarka iyo Waxbarashada Dhallaanka (ELDGs)	GOLD®					
	XILIGA DHALASHA ILLAA 1 1-2 SANO 2-3 SANO	DUGSIGA BIRIMADA 3 DUGSIGA XANAANADA-K 4 DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 1AAD FASALKA 2AAD FASALKA 3AAD			
	1a	W				
			Waxay muujiyaan dulqaad leh xaddidaad shaqsiyed; waxayna xakameeyaan dareenka ku salaysan sida ay u saamayn doonaan dadka kale.			
	3b	W				
			Waxay tixgeliyaan siyaabo badan oo ku aadan marka la xalinaayo khilaafaadka.			
Fasalka 3aad:	1a		W			
2SB: Waxay fahmaan qaab xushmada leh ee loola hadlo dadka kale waxayna xushmeeyaan goobta qofka.				Waxay maareeyaan shucuurta ayagoo isticmaalaya istaraatijiyado la garanaayo.		
2PSCR: Waxay fahmaan ayna adeegsadaan tallaaboo yinka aasaasiga ah ee ku aadan xalinta khilaafaadka.						
6SS: Waxay muujiyaan inay xiiso u qabaan dadka kaladuwan ee kunool xaafadooda iyo gobalkooda.	2a					
			Waxay si xushmad leh ula dhaqmaan dadka waawayn ee qaba rayida kaladuwan; waxayna tixgeliyaan fikradaha kale ee qofka wayn marka ay ka qaybqaadanayaan wada xajoodka.			

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Fasalka 2aad:

1SM: Waxay fahmaan oo sharaxaan saamaynta shucuurta kaladuwan ku leedahay dadka kale. Tusaale ahaan, faraxsanaanta ayaa laga yaabaa inay dadka kale ka caawiso inay dareemaan farxad, halka walbaaarkuna dadka kale ka dhigi karto inay dareemaan murugo.

2SB: Waxay muujiyaan tixgelin, xiiso, iyo xushmad ay u hayaan dadka kale.

2IPO: Tixgeli kuwaan [aragtida dadka kale] marka la aqoonsanayo xalalka suurtagalga ah.

2PSCR: Waxay muujiyaan qaababka wanaagsan ee looga hadlo xalka khilaafaadka.

4NH: Waxay bilaabaan inay fahmaan cawaaqibka xumada dabeeecadaha caafimaadka leh iyo xulashooinka, sida siyaabaha looga hortago xanuunada.

5SL: Waxay muujiyaan xushmad ku aadan dookhyada luuqada ee dadka kale iyo dabeeecadaha aan hadalka ahayn.

6S: Waxay iskudayaan inay helaan xalalka ku aadan dhibaatooyinka joogtada ah.

Fasalka 1aad:

2IPO: Waxay ka fikiraan sida dhaqankoodu u saameeyo dadka kale.

2PSCR: Waxay ka fakaraan hababka ugu wanaagsan kahor inta aysan ka falcelin.

2PSCR: Waxay la shaqeeyaan ilmaha facooda ah waxayna si fiican oga fakaraan xalalka dhibaatooyinkooda.

1a ■ ■ W

Waxay maareeyaan shucuurta ayagoo isticmaalaya istaraatijiyado la garanaayo.

2a ■ ■

Waxay si xushmad leh ula dhaqmaan dadka waawayn ee qaba rayida kaladuwan; waxayna tixgeliyaanfikradaha kale ee qofka wayn marka ay ka qaybqaadanayaan wada xaajoodka.

3b ■ ■ W

Waxay raadsadaan xal ku saleysan sii joogteynta xariirka mustaqbalka.

3b ■ ■ W

Waxay raadsadaan xal ku saleysan sii joogteynta xariirka mustaqbalka.

1a ■ ■ W

Waxay xakameeyaaan shucuurta xoogan oo ah hab habboon inta badan.

3b ■ ■ W

Waxay dhibaatooyinka bulshada ku xaliyaan qaabka wada xaajoodka iyo balanta.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Xanaanada:

1FC: Waxay ku faanaan oo ay yaqaanaan dhaxalkooda isirka/dhaqanka. Waxay aqoonsadaan kooxaha kaladuwan ee qowmiyadaha/dhaqanka.

1FC: Waxay ku raaxeystaan inay saaxiidood kala qaybgalaan muusikada iyo nashaadaadka caadooyinka dhaqanka.

1SM: Waxay bilaabaan inay gartaan sida falalkoodu u saameeyo dadka kale.

1LL: Waxay raadiyaan wax ka badan hal qaab oo ay ku buuxiyaan shaqada.

2SB: Waxay aqbalaan cawaaqiib xumada ficilladooda.

2SB: Waxaa kujira carruurta jinsiga kaladuwan leh ama kasoon jeeda meel kaladuwan, ku hadla luuqado kaladuwan, ama qaba baahiyaha gaarka ah.

2PSCR: Waxay dhibaatooyinka la xaliyaan go'aanadana la gaaraan carruurta kale.

2PSCR: Waxay dhibaatooyinka qaar la xaliyaan ilmaha facooda ah ayagoon wax caawimaad ah ka helin qof wayn.

1a ■■■W

Waxay xakameeyaan shucuurta xoongan oo ah hab habboon inta badan.

3b ■■■W

Waxay dhibaatooyinka bulshada ku xaliyaan qaabka wada xaajoodka iyo balanta.

3b ■■■W

Waxay soo jeediyaan xalka dhibaatooyinka bulshada.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Birimada (4-5):

1FC: Waxay ku faanaan hal buurkooda qoyska waxayna dareeyaan dadka kale. Waxay fahmayaan in qoysasku kaladuwani yihii.

1FC: Waxay aqoonsadaan ayna xushmeeyaa ayaga iyo dadka kale waxyaabaha ay isku midka ka yihii iyo waxyaabaha ay ku kala duwan yihii, sida jinsiga, qowmiyada, baahiyaha gaarka ah, dhaqanada, luuqadaha, bulshada iyo qaab qoyska.

1SM: Waxay fishaan cawaaqiib xumada dabeecadooda. Markay helaan caawinaad, waxay tixgeliyaan suurtgalnimada iyo waxayna qorsheeyaan habab wax ku ool ah oo ku aadan dhibaatooyinka.

2SB: Waxay habdhaqanka ku hagaajiyaan goobo kala duwan (sida adeegsiga codka dibedda ama codka gudaha), mararka qaarkood xusuusiyayaal.

2SB: Waxay awoodaan inay ka fikiraan dabeeccadda, inay noqdaan qof iskaashi leh oo aan dhib lahayn. Waxay awoodana inay ka hadlaan siyaabaha ugu wanaagsan ee wax loo qaban karo.

2PSCR: Waxay awoodaan inay ka hadaan siyaabaha lagu xaliyo dhibaatada ama loo caawiyo ilmo kale, waxayna maanka ku hayaan shahsiyadda iyo dookhyada ilmahaas.

2PSCR: Waxay caawimaad ka dalbadaan ilmaha kale ama qof wayn si ay u xaliyaan dhibaatada.

2PSCR: Waxay gaaraan go'aano iyo waxayna dhibaatooyinka la xaliyaan carruurta kale, marka ay caawimaad ka helaan qof wayn.

6K: Waxay iskudayaan si ay u fahmaan sababta iyo saameynta ("haddii aan sameeyo arrintaan, maxay arrintaas u dhacdaa?").

3b

Waxay soo jeediyaan xalka dhibaatooyinka bulshada oo ku habboon caqabadaha shaqada.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Birimada (3-4):

1SM: Waxay aqoonsan karaan xeerarka fudud oo ka filo kuwa kale inay raacaan.

1LL: Waxay aqoonsadaan su'aalaha iyo xujoooyinka waxayna soojeediyaan fikrado ku saabsan siyaabaha lagu garto. Waxay iskudayaan qaar kamid ah fikradahaan.

2SB: Waxay la shaqeeyaan dadka kale ayagoo qayb ka ah kooxda.

2SB: Waxay dadka kale oga sheekeeyaan sheekoojin waxayna caruurta kale siiyan fursad ay ku sheegaan sheekadooda.

2PSCR: Waxay aqoonsadaan siyaabaha lagu badeli karo dabeeccadda si looga jawaaborabitaanka ama baahiyaha qof kale. Waxay xasuuusnaadaan oo raacaan heshiiska ayagoon helin xusuusin dheeraad ah, mararka qaarkood.

6K: Waxay sawiraan khibradoodii hore si ay u doortaan falalka hadda jira.

6K: Waxay u fakaraan qaab kale si ay u sameeyaan wax, markay dhibaato ka hortagayaan, ayagoo kaashanaya dadka waaweyn.

6SS: Waxay doorka qoyska ku ciyaraan ciyarta, waxayna aqoonsadan sida qof walba u dhaqmaayo una jilaayo qaybtooda waqtiga yar. Waxay ku raaxeystaan doorarka adag.

3b

Waxay soo jeediyaan xalka dhibaatooyinka bulshada.

3b

Waxay caawimaad waydiistaan dadka waawayn si ay u xaliyaan dhibaatooyinka bulshada.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Ilmaha Socod baradka ah (16–36 billood):

1FC: Waxay xiriir la sameeyaan daryeelayasha ama qoyska aan ahayn waalidka ama daryeelaha koowaad.

1SC: Waxay cashar ka bartaan dadka kale marka ay eegayaan (sida inay ku celiyaan ficolka marka ay arkaan inuu qof sameynaayo).

1SM/4S: Waxay dadka kale u tilmaamaan inay raacaan talaabooyinka sharciyada iyo jadwalada, oo ay kujiraa sharciyada badbaadada, xataa markay raaci waayaan.

1SM: Waxay si fiican oga jawaabaan tilmaamaha dadka waaweyn, inta badan. Waxay xadidaan imtixaanka waxayna iskudayaan inay si madaxbanaan u sameeyaan.

1SM: Waxay joojiyaan nashaadaadka ama waxay iska ilaaliyaan inay wax sameeyaan haddii lagu amro.

1LL/6K/6SS: Waxay badelaan dabeeecada ayagoo ku saleynaya khibradahii hore ama waxa ilmuu horey u bartay.

1LL/6K: Waxay isku dayaan siyaabo cusub oo wax loo sameeyo. Waxay eegaan saamaynta ficilladaadu ku leeyihii walxaha iyo dadka.

1LL/6K: Waxay raadsaan caawimaad waxayna aqbaan taageerada lasiyo, ayagoo koobiyeynaaya dadka marka ay la kulmaan dhibaato.

2SB: Waxat billaan inay si habboon ula dhaqmaan xubinaha kamidka ah bulshooyinka kala duwan, sida qoyska, fasalka, deriska, bulshada caqiidada.

2SB: Waxay ogAADAN waxa ilmuu jecel inaysan lamid noqoneyn wax dadka kale jecel yihiin.

6K: Waxay Ogsoon yihiin in ciyaarista waxyaabaha ay jecel yihiin ama la mamnuucay ayaa soo jiidan doona dareenka dadka waaweyn.

6K: Waxay ku celceliyaan ficil si isdaba joog ah ilaa ay ku guulaystaan, sida isa saarista baloogyada illaa aysan ka burburin.

3b

Waxay caawimaad waydiistaan dadka waawayn si ay u xaliyaan dhibaatooyinka bulshada.

3b

Waxay muujiyaan dareenka inta khilaafku jiro.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Ilmaha yaryar (0–18 billood):

1FC/4S/6S: Waxay muujiyaan inay dadka xiiso u qabaan waxayna mudnaanta siiyaan daryeelyaasha koowaad.

1FC/1SM/1LL: Waxay sameeyaan oohin, dhawaaqyo iyo dhaqdhaqaq jirka si ay muujitaan ama u dejyaan dareenka ay dareemayaan ama u muujiyaan baahiyaha ay qabaan si loo caawiyo, u badelaan nashaadaadka, feejignaanta ama deganaanshaha.

1SC/6S: Waxay ku celiyan ficiinka si ay u ogadaan sababta iyo saamaynta ama illaa ay ku guuleystaan (sida inay ku dhex ruxaystaan sariirta si ay u ruxaan moobeelka kor ka laalaada, ayagoo dhoola cadeynaya oo la kaashanaya si daryeel bixiyaha oga dhoola caddeyaan, siina daayaan alaabta lagu ciyaro ee soo noqnoqda).

1SM: Waxay raacaan qawaaniinta iyo jadwalada qaarkood, iyo tilmaamaha fudud.

1SM/4S: Waxay raadiyaan jawaabta daryeelahaaee la xariira xaaladaha aan la hubin, markay isku dayayaan wax cusub, ama kahor intaysan bilaabin dabeecad aan ammaan ahayn.

1SM: Waxay si aayar ah u sugaan inay taabtaan ama wax cunaan ayagoo ka jawaabaya tilmaamaha daryeelaha.

1LL: Waxay bilaabaan isdhxgalka dadka waaweyn iyo carruurta ay yaqaanaan (sida dhoolla caddaynta ama dhawaaqyada).

1LL: Waxay iskudayaan qaabab badan si ay u gaaran sheyga ay doonayaan ama ugu guuleystaan yoolka.

1PSCR: Waxay aqbalaan dadka waawayn ee soo galaya arrinta marka ay jiraan muran ku saabsan alaabta carruurtu ku ciyarto iyo ciyarta.

4S: Way joojiyaan, sugaan, ama waxay iska daayaan dabeecadaha aan wanaagsanayn ayagoo adeegsanaaya eraya (sida “maya-maya” ama “jooji”) ama calaamadaha ay sameynayaan dadka waawayn.

6K: Waxay eegaan nashaadaadka dadka kale. Kadibna way koobiyeeyan waxa ay sameynayaan, dhaqdhaqaqooda iyo codadkooda.

6K: Waxay kudayasho si ay u sameeyaan saamayn waxa ay doonayaan, sida inay dhaqaajiyaan boonbile, ama ay helaan shey.

6S: Waxay ka jawaabaan tilmaamaha daryeelahaaee ku saabsan sida loola dhaqmo dadka si habboon.

6S: Waxay qaadaan si ugu guuleystaan yool, sida inay isgeliyaan qaabka lagu ay ku ciyaraan, ama boonbilaha ka shaqeeyisiyaan.

3b

Waxay muujiyaan dareenka inta khilaafku jiro.

Bartilmaameedka Is aaminida 3C: Waxaa ku qoran wacyigelinta iyo kartida matalida xauuqda iyo u doodista qof kale.

WAXBARASHADA DHEXE EE DHALLAANKA

Haddii aan helo caawimaada dadka waawayn, waxaan...

- Awoodaa inaan fahmo inaan haysto hanti qiimo u leh dadka kale.
- Aqoon karaa inaan u baahnay inaan sameeyo xoogaa masuuliyad ah marka aan faceyga la dagaal sanahay.
- Kala saari karaa waxa ay ku kala duwan yihiin daryeel iyo xiriirka waxyeelada leh.
- Aqbali karaa inay dadku leeyihiin fikrado iyo rayi kaladuwan.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

1c

Waxay si sax ah u aqoonsadaan awoodaha iyo caqabadaha (is qiimeynta, is dhiirigelinta); waxay hormariyan oo ka shaqeeyaan hadafyada shaqsiyed.

2b

Waxay isticmaalaan duruufaha xaaladda iyo waaya aragnimadii hore marka la fasiraayo dareenka qof kale; waxay cabbiraan falcelinta dadka kale si ay u go'aamiyaan jawaabta.

3a

Si sax ah u dhammaystira is-qiimaynta doorka shaqada kooxda.

3b

Waxay tixgeliyaan siyaabo badan oo ku aadan marka la xalinaayo khilaafaadka.

2a

Waxay si xushmad leh ula dhaqmaan dadka waawayn ee qaba rayida kaladuwan; waxayna tixgeliyaanfikradaha kale ee qofka wayn marka ay ka qaybqaadanayaan wada xaajoodka.

2d

Waxay sameeyaan cilaacaadyo ku salaysan is aaminaada iyo is kaashiga; waxay fahansan yihiin in saaxiibtinimodu ay wali jiri karto marka khilaafku dhaco.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

2a

Waxay si xushmad leh ula dhaqmaan dadka waawayn ee qaba rayida kaladuwan; waxayna tixgeliyaanfikradaha kale ee qofka wayn marka ay ka qaybqaadanayaan wada xaajoodka.

2d

Waxay sameeyaan cilaacaadyo ku salaysan is aaminaada iyo is kaashiga; waxay fahansan yihii in saaxiibtinimadu ay wali jiri karto marka khilaafku dhaco.

3a

Waxay dhammaystiraan mashaariicda iskaashiga carruurta kale.

18a

Waxay sharaxaan dhibcaha aragtida jilayaasha iyo jawaabaha dhacdooyinka.

2b

Waxay garwaaqsadaan inay dadku la kulmi karaan wax ka badan hal dareen isku waqtii.

3b

Waxay raadsadaan xal ku saleysan sii joogteynta xariirka mustaqbalka.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Fasalka 1aad:

2IPO: Waxay balaariyaan xirfadaha si ay ula xiriiraan oo ula falgalaan asxaabta iyo dadka kale.

2PSCR: Waxay awoodaan inay sheegaan ficiiladaqofka kale iyo sida ay u saameeyeen ilmaha ama dadka kale.

4S: Waxay ogsoon yihiiin xaaladaha halista ah oo sharaxaaya sida looga fogaado halista.

4S: Waxay ogsoon yihiiin waxa taabashada aan la rabin ay tahay.

2b

Waxay garwaqsadaan inay dadku la kulmi karaan wax ka badan hal dareen isku waqtii.

3b

Waxay raadsadaan xal ku saleysan sii joogteynta xariirka mustaqbalka.

2b

Waxay garwaqsadaan in dareenka dadka kale ee ku saabsan xaalad laga yaabo inay ka duwan tahay tooda.

3a

Waxay la shaqeeyaan oo la wadaagaan fikradaha iyo agabka qaa bulshadu u aqbali karto.

3b

Waxay dhibaatooyinka bulshada ku xaliyaan qaabka wada xaajoodka iyo balanta.

Dugsiga Xanaanada:

1SM: Waxay bilaabaan inay gartaan sida falalkoodu u saameeyo dadka kale.

2SB: Waxay muujiyaan fahamka dareenka dadka kale.

2SB: Waxay dhageystaan aragtida dadka kale.

2IPO: Waxay aqbalaan dadka waawayn ee ay ku kalsoon yihiiin (tusaale, macallin, wadaha baska)

2PSCR: Waxay dhageystaan fikradaha iyo rabitaanka dadka kale, waxayna la wadaagaan fikradaha iyo rabitaanka u gaarka ah, waxay tixgeliyaan waxa xqa ah, waxayna soo jeediyen talooyin siyaabo kala duwan oo lagu xaliyo khilaafaadka.

4S: Waxay awoodaan inay sharaxaan sababaha xeerarka badbaadada.

6SS: Waxay bartaan fikradaha caddaaladda iyo ixtiraamka xuquuqda iyo fikradaha dadka kale.

2b

Waxay garwaqsadaan in dareenka dadka kale ee ku saabsan xaalad laga yaabo inay ka duwan tahay tooda.

3a

Waxay la shaqeeyaan oo la wadaagaan fikradaha iyo agabka qaa bulshadu u aqbali karto.

3b

Waxay dhibaatooyinka bulshada ku xaliyaan qaabka wada xaajoodka iyo balanta.

2b

Waxay aqoonsadaan falcelinta shucuureed ee asaasiga ah ee dadka kale iyo sababhooda si sax ah.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Birimada (4-5):

2IA: Waxay fahmaan in dadka waawayni ay rabaan in ilmuu sameeyo wax ka duwan wixa ay rabaan inay sameeyaan.

2PSCR: Waxay u fiirsadaan in dadka kale ay yeelan karaan fikrado ama dareen ka duwan kanilmaha.

2PSCR: Waxay awoodaan inay ka hadaan siyaabaha lagu xaliyo dhibaatada ama loo caawiyo ilmo kale, waxayna maanka ku hayaan shakhsiyadda iyo dookhyada ilmahaas.

4S: Waxay aqoonsadaan dadka waawayn ee la aamini karo oo caawin kara xaaladaha halista ah.

2b ■ ■ ■

Waxay aqoonsadaan falcelinta shucuureed ee asaasiga ah ee dadka kale iyo sababahooda si sax ah.

Dugsiga Birimada (3-4):

1SC: Waxay isku arkaan inay yihii qof muhiim u ah qoyska iyo saaxiibbada.

1SM: Waxay muujiyaan awoodaha faraxsanaanta. ("anaa sameeyay!")

2IA/2IP: Waxay muujiyaan kalgacal ama u dhowaansho dadka waaweyn iyo kuwa asaagga ah.

2SB: Waxay ka jawaabaan dareenka asxaabta (naxariista).

2IP: Waxay muujiyaan kalgacal ama u dhowaansho ay la yeelanayaan asxaabta.

2PSCR: Waxay aqoonsadaan siyaabaha lagu badeli karo dabeeecadda si looga jawaaborabitaanka ama baahiyaha qof kale. Waxay xasuuusnaadaan oo raacaan heshiiska ayagoon helin xusuusin dheeraad ah, mararka qaarkood.

2b ■ ■ ■

Waxay muujiyaan walaac ku saabsan dareenka dadka kale.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Ilmaha Socod baradka ah (16–36 billood):

- 1FC: Waxay muujiyaan inay doorbidaayaan dadka waaweyn iyo kuwa la midka ah ee la yaqaan.
- 1SC: Waxay muujiyaan isku kalsooni; isku day ku aadan waxyaabo cusub.
- 1SC: Waxay ku faanaan oo tusaan daryeel bixiyaha mashaariic la dhammaystiray (sida sawir ama xirmooyin xanbaarsan).
- 1SM: Waxay muujiyaan hal adayg, sida inay amaro siyyaan dadka kale.
- 2IA: Waxay feejignaan ka dalbadaan dadka waawayn.
- 2SB: Waxat ku faraxaan inay arkaan saaxiibbo iyo dad ay yaqaanaan. Waxay leeygiin saaxiib ay doorbidaayaan.
- 2SB: Waxay u fiirsadaan marka dadka kale faraxsan yihiin ama murugaysan yihiin waxayna sheegaan shucuurta.
- 2PSCR: Waxay si habboon oga jawaabaan (inta badan) marka ilmo kale muujiyo rabitaankiisa, sida in lala eego buug.

2b

Waxay muujiyaan walaac ku saabsan dareenka dadka kale.

2b

Waxay ka falceliyaan tibaaxaha shucuureed ee dadka kale.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Ilmaha yaryar (0–18 billood):

1FC/2IA/2IC: Waxay u dhooda cadeeyaan, sameeyaan dhawaaqyo, waxayna u dhaqaajiyaan jirkooda si ay ula falgalaan daryeelayaasha. Way dhooda caddeeyaan, gacanta ayay ruxaan si ay uga jawaabaan dadka waawayn iyo carruurta saaxiibta saaxiibada ah.

1FC: Waxay dareemaan dareen ammaan leh (sida oohin, gariir, iwm.) lyagoo uu joogo qof wayn oo la yaqaan.

1FC: Waxay raadsadaan daryeel bixiyeyaa lagu kalsoon yahay si ay u helaan raaxo iyo taageero.

1FC: Way ooyaan marka daryelaha uusan arki karin ama waxay dhegaan daryelaha marka uu usoo dhawaado qof aysan aqoon.

1FC/4S: Tus mudnaanta daryeelayaasha koowaad.

1SC: Waxay wajiga ka muujiyaan farxad (wejiga “ayaa iftiima”) waxayna soo bandhigaan dabeecadooda.

1SC: Waxay iskudayaan inay si kaligood ah wax u qabtaan. Waxay muujiyaan farxad marka ay dhameeyaan hawl fudud.

2SB: Way qoslaan marka dadka kale ay qoslaan.

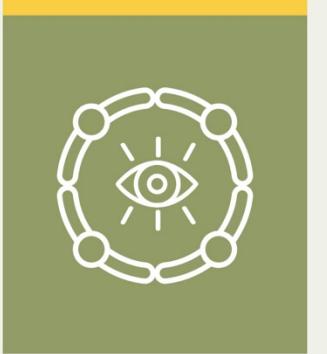
2SB: Waxay la ciyaraan carruurta; waxay oggaadaan waxyaabaha isku midka ah iyo waxyaabaha aan isku midka ahayn.

2PSCR: Waxay aqbalaan dadka waawayn ee soo galaya arrinta marka ay jiraan muran ku saabsan alaabta carruurtu ku ciyarto iyo ciyarta.

2b

Waxay ka falceliyaan tibaaxaha shucuureed ee dadka kale.

Heerka 4 aad: Wacyigelinta Bulshada

UJEEDOOYINKA MUHIIMKA AH:

Shakhsigu waxa uu awood u leeyahay inuu qaato aragtiyaha oo la damqado dadka kale ee asalkoodu kaladuwan yihiin iyo dhaqamada kala duwan leh.

SABAB: Carruurta yaryarka ah waxay ku koraan oo ku barwaqoobaan macnaha guud ee xiriirada runta ah oo la aamminsan yahay. Waa xiriirkaan waxa carruurtu ku hormariyaan dareenka naftooda iyo xirfadaha loo baahan yahay si ay ugu doodaan baahidooda. Inta carruurtu sii sameynayaan kobac, iyo marka baahidooda si joogto ah oo la saadaalin karo loo buuxiyo, carruurtu waxay si hormar ah u awoodaan inay tixgeliyaan xuquuqda iyo baahiyaha dadka kale, oo ay kujiraan kuwa kasoo kala jeeda asalo iyo dhaqammo kala duwan. Marka baahiyahacarruurta aan la daboolin, marka carruurtu ay ka maqan yihiin dareenka badbaadada iyo taageerada ay ka helaan dadka waaweyn ee ay aaminsan yihiin, carruurtu waxay inta badan ka jawaabaan cabsida, ayagoo xaddidaya awoodooda ku aadan inay u naxariistaan dadka kale.

SIDEE: Marka dadka waawayn ee ku jira nolosha carruurtayaryar ay ka soo qaybgalaan oo ay mudnaanta siyaan baahidooda, carruurtu waxay bartaan inay u qalmaan oo ay ku kalsoonaan karaan in baahidooda la dabooli doono. Carruurta yaryarka waxay u baahan yihiin dadka waaweyn ee ay ku kalsoon yihiin si ay si cad u tusaaleeyaan qaadashada aragtida, gaar ahaan xilliyada isku dhaca iyo, sida habboon, inay awoodaan inay fududeeyaan natijjada halka baahida dhinacyada oo dhan la daboolo. Markaad sidaas sameyo waxay ka fogaanaysaa isdhexgalka kala qaybsanaanta ee hal dhinac guuldareysto hal dhinac oo kalena guuleysto. Taas bedelkeeda, marka dadka waawayn ay ka caawin karaan carruurtu inay saameeyaan kobac hoose, waxna u sharaxaan aragtidooda, oo ka caawiyaan inay maqlaan oo ay fahmaan aragtida qof kale, carruurtu waxay bartaan xirfadaha muhiimkaah si ay qaab hal abuur leh oo wax ku ool ah ugu xalliyaan khilaafka.

Intaas waxaa sii dheer, waa wax caadi ah in carruurtu yaryar ay u qaataan in dadku u fikiraan oo u dhaqmaan sida ay u dhaqmaan ayaga. Inta ay sii sameynayaan kobaca iyo hormarka, waxay si isa soo taraysa ugu baraarugsan yihiin isirk, luuqadda, kartida iyo sinnaanta/kala duwanaanta jinsiga/jinsiyadaha kaladuwan. Dad waawayn ka ahayn waxaan dareemi karnaa farxad la'an iyo arrimo laga habboon yahay marka carruurtu ogaadaan oo la yaabaan waxyaalahaas la midka ah iyo kala duwanaanshahooda. Dadka waawayn ee si fiican u fikira ayaa laga yaabaa inay inta badan ka jawaab qaab aan wanaagsanayn oo ayna aamusyaan ilmaha si uu u joojiyo su'aalaha. Carruurta ayaa laga yabaa inay si been ah u bartaan ayna aaminaan in dadka ayaga kaduwan ay leeyihiin waxyaabo laga xishoodo. Marka dadka waawayn joojiyaan xukunka oo ay, taas beddelkeeda, maamuusaan fiirinta iyo xiisaha carruurtu, carruurtu waxay bartaan inay saxtahay in su'aalo la waydiyo dadka. Marka sidaas la sameeyo waxay siineysaa fursado faham qoto dheer ah, isku xirnaan iyo dareen lahaansho.

Qaababka loo Caawiyo

Waalid ahaan, daryeеле ama macalin ahaan, fadlan:

- Dhis xiriiro iyo hilloow dhab ah oo aad la yeelanayso ilmo kasta adigoo baranaya ayaga iyo danahooda.
- Marka carruurtu wali horumarinayaan xirfadaha luuqada, waxay si gaar ah u tusaaleeyaan ayagoo bixinaaya rayiga, calaamadeynaaya dareenada, lana yaaba sida dadka kale dareemayaan.
- Maadaama ay carruurtu awood u leeyihii inay ku lug yeeshaan fikradaha noocaan ah, waydii su'aalo dhiirrigelinaya aragtidooda, sida "Sidee u malaynaysaa in saaxiibkaagu dareemaayo? Maxaad u maleynaysaa inay kaa doonayaan?"
- La wadaag, sida ku habboon, ku saabsan waayo aragnimadaada iyo shucuurtaada qaab kor u qaadaaya fahamka iyo isku xirnaanta ayadoo la yareynaayo fursadaha eedda iyo ceebka.
- Hubi in deegaanku ka tarjumaayo kala duwanaanshaha hodanka ah ee kala duwan ee bulshooyinka, oo ay ku jiraan buugaag, muusig, iyo alaabta carruurtu ku ciyarto.
- Sii carruurtu fursado wax ku ool ah si ay wax badan uga bartaan dadka isku midka ah oo ka duwan ayaga. Sidee ula sameynaysaa iskaashi qoysaska carruurta aad la shaqayso?

Ilaha Kale:

PBS Sida Carruurtaada Loogala hadlo Arrimaha ku saabsan Jinsiyada

NAEYC: Fahanka Waxbarashada ku saabsan kahortaga Eexda

Hormarka Jinsi Caafimaad qaba iyo Carruurta Yaryar

NAEYC: Ilmo kasta Waxa uu Leeyahay: Soo dhaweynta Ilmo qaba Naafonimo

Milicsiga iyo Hannaanka

Waa maxay shaqada aad qabato, ama aad samayn karto, si aad wax uga barato aragtida dadka kale, dareenkooda iyo waaya aragnimadooda?

Ka fikir waqtii aad dareentay arrin culus ood fahantay aragtidaada gaarka ah; sideed dareentay? Sidee u saameysay xiriirkka aad la leedahay qofka ama dadka?

Sideen qoysaska iyo ardayda u tusnaa inaan qiimeeno rayigooda, dareenkooda iyo khibradahooda? Saameyn nooce ah ayay ku yeelan kartaa ka qaybgalka qoyska ama ardayga iyo guusha?

Heerka 4 aad: Tilmaamaha Wacyigelinta Bulshada

Shakhsigu waxa uu awood u leeyahay inuu qaato aragtiyaha oo la damqado dadka kale ee asalkoodu kala duwan yihiin iyo dhaqamada kala duwan leh.

Halbeega Wacyigelinta Bulshada 4A: Waxay muujiyaan feejignaanta dadka kaleee la xariira dareenada, aragtiyada, dhaqamada, luuqadaha, sheekooyinka, aqoonsiyada, iyo kartida.

WAXBARASHADA DHEXE EE DHALLAANKA

Haddii aan helo caawimaada dadka waawayn, waaan...

- Aqoonsan karaa dareenada iyo rayiga ay muujiyaan dadka kale.
- Aqoonsan karaa in dadku leeyihii aragtiyo kaladuwani marka ay wajahaan xaalad isku mid ah.

<p>Gobalka Washington Tilmaamaha Hormarka iyo Waxbarashada Dhallaanka (ELDGs)</p>	<p>GOLD®</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"><tr><td style="text-align: center; width: 33.33%;">XILIGA DHALASHA ILLAA 1</td><td style="text-align: center;">DUGSIGA BIRIMADA 3</td><td style="text-align: center;">FASALKA 1AAD</td></tr><tr><td style="text-align: center;">1-2 SANO</td><td style="text-align: center;">DUGSIGA XANAANADA-K 4</td><td style="text-align: center;">FASALKA 2AAD</td></tr><tr><td style="text-align: center;">2-3 SANO</td><td style="text-align: center;">DUGSIGA XANAANADA</td><td style="text-align: center;">FASALKA 3AAD</td></tr></table>	XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD	1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD	2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD
XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD								
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD								
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD								
<p>Fasalka 3aad:</p> <p>2IPO: Waxay fahmaan in ay jiraan aragtiyo kala duwan oo ka dhex jira asxaabta iyo dadka kale.</p> <p>2IPO: Waxay si fiican u fahmaan dareenka dadka kale.</p> <p>6SS: Waxay arrimaha iyo dhacdooyinka ka fiiriyaan dhinacyo badan.</p>	<p>2d Waxay fahansan yihiin in saaxiibtinimadu ay wali jiri karto marka khilaafku dhaco.</p> <p>3b Waxay tixgeliyaan siyaabo badan oo ku aadan marka la xalinaayo khilaafaadka.</p> <p>10a Waxay ku biiraaan dood diiradda lagu saaraayo mawduuc gaar ah, oo hore loogu sii diyaariyo wada xajoodyada qorshaysan ayadoo la adeegsanaayo ilo badan; sharaxaada fikradaha ku saleysan aqoonta hore iyo macluumaadka cusub ee laga bartay wada hadalka.</p>									

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

10b

Waxay si xushmad leh uga qayb qaataan wada sheekaysiga oo labada qof ee hadlayaa ay soo bandhigaan oo ay u dhegaystaan doodaha si xushmad leh.

18a

Waxay ku kala duwan yihiin aragtida u gaarka ah kuwa qoraalka.

2b

Waxay isticmaalaan duruufaha xaaladda iyo waaya aragnimadii hore marka la fasiraayo dareenka qof kale; waxay cabbiraan falcelinta dadka kale si ay u go'aamiyaan jawaabta.

2a

Waxay si xushmad leh ula dhaqmaan dadka waawayn ee qaba rayida kaladuwan; waxayna tixgeliyaanfikradaha kale ee qofka wayn marka ay ka qaybqaadanayaan wada xaajoodka.

10a

Waxay isku xiraan fikradaha dadka kale ee la wadaago inta lagu jiro wada hadalka.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

2a

Waxay si xushmad leh ula dhaqmaan dadka waawayn ee qaba rayida kaladuwan; waxayna tixgeliyaanfikradaha kale ee qofka wayn marka ay ka qaybqaadanayaan wada xaajoodka.

10a

Waxay isku xiraan fikradaha dadka kale ee la wadaago inta lagu jiro wada hadalka.

18a

Waxay sharaxaan dhibcaha aragtida jilayaasha iyo jawaabaha dhacdooyinka.

2b

Waxay garwaqsadaan inay dadku la kulmi karaan wax ka badan hal dareen isku waqtii.

3b

Waxay raadsadaan xal ku saleysan sii joogteynta xariirka mustaqbalka.

2b

Waxay garwaqsadaan inay dadku la kulmi karaan wax ka badan hal dareen isku waqtii.

3b

Waxay raadsadaan xal ku saleysan sii joogteynta xariirka mustaqbalka.

2b

Waxay garwaqsadaan in dareenka dadka kale ee ku saabsan xaalad laga yaabo inay ka duwan tahay tooda.

Fasalka 2aad:

1SM: Waxay fahmaan oo sharaxaan saamaynta shucuurta kaladuwan ku leedahay dadka kale. Tusaale ahaan, faraxsanaanta ayaa laga yaabaa inay dadka kale ka caawiso inay dareemaan farxad, halka walbaaarkuna dadka kale ka dhigi karto inay dareemaan murugo.

2IPO: Waxay dhageystaan dadka kale waxayna bilaabaan inay fahmaan aragtidooda.

Fasalka 1aad:

2IPO: Waxay ka fikraan sida dhaqankoodu u saameeyo dadka kale.

2PSCR: Waxay awoodaan inay sheegaan ficiqladaqofka kale iyo sida ay u saameeyeen ilmaha ama dadka kale.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Xanaanada:

1SM: Waxay bilaabaan inay gartaan sida falalkoodu u saameeyo dadka kale.

2SB: Waxay muujiyaan fahamka dareenka dadka kale.

2SB: Waxay dhageystaan aragtida dadka kale.

2PSCR: Waxay dhageystaan fikradaha iyo rabitaanka dadka kale, waxayna la wadaagaan fikradaha iyo rabitaanka u gaarka ah, waxay tixgeliyaan waxa xaqa ah, waxayna soo jeediyen talooyin siyaabo kala duwan oo lagu xaliyo khilaafaaadka.

6SS: Waxay bartaan fikradaha caddaaladda iyo ixtiraamka xuquuqda iyo fikradaha dadka kale.

2b ■■

Waxay garwaaqsadaan in dareenka dadka kale ee ku saabsan xaalad laga yaabo inay ka duwan tahay tooda.

2b ■■■

Waxay aqoonsadaan falcelinta shucuureed ee asaasiga ah ee dadka kale iyo sababahooda si sax ah.

Dugsiga Birimada (4-5):

2IA: Waxay fahmaan in dadka waawayni ay rabaan in ilmuu sameeyo wax ka duwan waxa ay rabaan inay sameeyaa.

2SB: Waxay ku xiriiriyan shucuurta muujinta dhaqdhaqaaqa wajiga.

2SB: Waxay daryeelaan carruurta kale marka ay dhaawacmaan ama murugoodaan. Waxay sharaxaan dabeecadahafirkirka carruurta kale.

2SB: Waxay dhegystaan waxa ay carruurta kale rabaan waxayna sameeyaan qorshayaal tixgeliya rabitaannadaas.

2PSCR: Waxay u fiirsadaan in dadka kale ay yeelan karaan fikrado ama dareen ka duwan kanilmaha.

2b ■■■

Waxay aqoonsadaan falcelinta shucuureed ee asaasiga ah ee dadka kale iyo sababahooda si sax ah.

Dugsiga Birimada (3-4):

2SB: Waxay baaraan, ku tababartaan fahanka doorarka bulshada iyada oo loo marayo ciyaar. Waxay la qabsadaan doorar iyo dareeno kaladuwani inta lagu jiro ciyarta iska yeelyelida.

2PSCR: Waxay aqoonsadaan siyaabaha lagu badeli karo dabeeccadda si looga jawaaborabitaanka ama baahiyaha qof kale. Waxay xasuuusnaadaan oo raacaan heshiiska ayagoon helin xusuusin dheeraad ah, mararka qaarkood.

2b ■■■

Waxay muujiyaan walaac ku saabsan dareenada dadka kale.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Ilmaha Socod baradka ah (16–36 billood):

1SC: Waxay si iskood ah u magacaabaan una muujiyaan dareeno badan, dadka ay garanayaan, xayawaanada.

2SB: Waxay gartaan marka dadka kale faraxsan yihiin ama murugaysan yihiin waxayna sheegaan shucuurta. (“Mia waa xanaaqsan tahay.”)

2SB: Waxay ogaanan wixa ilmuhi jecel inaysan lamid noqoneyn wax dadka kale jecel yihiin.

2b

Waxay muujiyaan walaac ku saabsan dareenada dadka kale.

2b

Waxay ka falceliyaan tibaaxaha shucuureed ee dadka kale.

Ilmaha yaryar (0–18 billood):

1FC: Waxay ka jawaabaan tilmaamaha wejiga daryeelaha, erayada iyo taabashada.

2SB: Waxay u fiirsadaan muujinta shucuurta dadka waawayn iyo carruurta kale. Waxay sameeyaan tilmaamaha wajiga.

2SB/2IP: Waxay dadka kale ugu jawaabaan dhoola caddeyn iyo shucuur Waxay ka jawaabaan marka qof ooynaayo, xanaaqsan yahay, ama qoslaayo.

2IP: Waxay muujiyaan xiisaha carruurta kale ayaga oo daawanaya oo isku dayaya inay ku daydaan iyaga (sida inay raacaan walaalka ka wayn un raacaan meelaha u dhaw).

6S: Waxay adeegsadasha dareemeyaasha sida (afka, daawashada, qabashada, gaarista meel) si ay u helaan macluumaad ayna u bartaan waxyaabahau dhow.

2b

Waxay ka falceliyaan tibaaxaha shucuureed ee dadka kale.

Halbeega Wacyigelinta Bulshada 4B:

Waxay muujiyaan wacyigelin iyo ixtiraam lamid ah iyo kala duwanaanshaha bulshada, kooxaha dhaqanka iyo bulshada.

WAXBARASHADA DHEXE EE DHALLAANKA

Haddii aan helo caawimaada dadka waawayn, waxaan...

- Awoodaa inaan aqoonsado qaab dadkaas isku midka u yihiiin iyo waxyabaha ay ku kala duwan yihiiin.
- Awoodaa inaan fahmo qiimaha dhaqanada kaladuwan ee fasalka.
- Awoodaa inaan fahmo noocyada kaladuwan ee hadalka iyo xiriirkaa aan hadalka ahayn.

Gobalka Washington Tilmaamaha Hormarka iyo Waxbarashada Dhallaanka (ELDGs)	GOLD®					
	XILIGA DHALASHA ILLAA 1 1-2 SANO 2-3 SANO	DUGSIGA BIRIMADA 3 DUGSIGA XANAANADA-K 4 DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 1AAD FASALKA 2AAD FASALKA 3AAD			
Fasalka 3aad: 2IPO: Waxay facooda kala shaqeeyaan nashaadaadka kooxaha yaryar iyo kuwa kooxaha waawayn. Waxay fahmaan inay jiraan xirfado kaladuwan iyo awoodo kaladuwan oo ay ilmaha isku faca ah leeyihiiin. 2IPO: Waxay fahmaan in ay jiraan aragtiyo kala duwan oo ka dhex jira asxaabta iyo dadka kale. 6SS: Waxay muujiyaan inay xiiso u qabaan dadka kaladuwan ee kunool xaafadooda iyo gobalkooda. 6A: Waxay ku raaxeystaan dhacdooyinka hal abuurka leh, sheeko sheegida iyo akhriyaasha nashaadaadka tiyatarka.	14b Waxay ku dhaqantaa nolosheena dhabta ah (oo ay kujiraan arrimaha bulshada) iyo dhacdooyinka xiisaha leh ayadoo loo maraayo riwaayado iyo dhacdooyin la hagaajiyay oo la qorsheeyey. 13 Waxay iskuduwdaa kala soocida kala sarraynta fudud.					

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Fasalka Zaad:

5SL: Waxay muujiyaan xushmad ku aadan dookhyada luuqada ee dadka kale iyo dabeeecadaha aan hadalka ahayn.

6A: Waxay doortaan inay ku biiraan riwaayado hal abuur leh, sheeko sheegid ama ciyaal baradnimo.

13

Waxay iskuduwdaa kala soocida kala sarraynta fudud.

10b

Waxay wax u dhageystaan si firfircoon marka ay wada sheekaysanayaan, ayagoo adeegsanaaya calaamado aan hadal ahayn si ay u muujiyaan fahamka iyo xiisaha (tusaale ahaan, madax ruxruxida, ayagoo adeegsanaaya tilmaamaha wajiga ee ku habboon).

13

Walxaha kooxaha iyo erayada siyaabo kaladuwan ku salaysan sifooyinka jirka, hawlahaa, iyo ururada kasoo jeedo yahuuda ama fikrada.

Fasalka 1aad:

1SM: Waxat fahmaan sida jirka iyo wajiga u muujiyo shucuurta kaladuwan.

2IPO: Waxay kordhiyan wacyiga dabeeecadaha dadka dhexdooda ah iyo isgaarsiinta.

5SL: Waxay bilaabaan sheeko ku saabsan mawduuca la xiiseynaayo. Waxay ka jawaabaan faallooyinka dadka kale, waxayna waydiyyaan su'aalo wayna ka jawaabaan su'aalaha. Waxay fahmaan dadka kale fahmeen.

6SS: Waxay fahmaan sida qoysaska bulshada ay iskumid u yihiin ayna u kala duwan yihiin.

6A: Waxay ku biiraan riwaayado hal abuur leh, sheeko sheegid, ciyaal baradnimo waxayna ciyaraan ciyarta iska dhigdhiga.

10b

Waxay wax u dhageystaan si firfircoon marka ay wada sheekaysanayaan, ayagoo adeegsanaaya calaamado aan hadal ahayn si ay u muujiyaan fahamka iyo xiisaha (tusaale ahaan, madax ruxruxida, ayagoo adeegsanaaya tilmaamaha wajiga ee ku habboon).

13

Walxaha kooxaha iyo erayada siyaabo kaladuwan ku salaysan sifooyinka jirka, hawlahaa, iyo ururada kasoo jeedo yahuuda ama fikrada.

14b

Waxay abuuraan wada hadal wax ku ool ah, qalab, dhar, muuqaal, iyo saameynta dhawaaqa si ay u taageeraan door ciyaarista.

2b

Waxay garwaaqsadaan in dareenka dadka kale ee ku saabsan xaalad laga yaabo inay ka duwan tahay tooda.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

2b ■■■

Waxay garwaqsadaan in dareenka dadka kale ee ku saabsan xaalad laga yaabo inay ka duwan tahay tooda.

14a ■■■■■

Kooxaha walxaha isku midka ah oo sameeya in ka badan hal sifo isku waqt; waxay baddelaan xeerarka kala soocidda marka la waydiyo waxayna sharaxaan sababaha.

14b ■■■

Waxay qorsheeyaa oo ka gorgortamaan kaalin ka ciyaarka; waxay ku biiraan wada hadal faahfaahsan oo ku saabsan doorarka iyo falalka.

13 ■■■■■

Kooxdu waxay wax ku gashaa hal siyaabo; kadibna dib ay isku uuursadaan ayagoo adeegsanaya sifo kale oo tilmaamaya sababta.

14b ■■■■■

Waxay la falgashaa laba ama in kabadan oo ah carruur inta lagu jiro ciyarta iska yeelida, qoondayn iyo/ama qaadashada doorarka iyo ka doodista falalka.

Dugsiga Xanaanada:

1FC: Waxay ku faanaan barashada iyo aqoonta caadooyinka dhaqanada/isirka. Waxay aqoonsadaan kooxaha kaladuwani ee qowmiyadaha/dhaqanka.

1FC: Waxay ku raaxeystaan inay saaxiidood kala qaybgalaan muusikada iyo nashaadaadka caadooyinka dhaqanka.

2SB: Waxaa kujira carruurta jinsiga kaladuwani leh ama kasoon jeeda meel kaladuwani, ku hadla luuqado kaladuwani, ama qaba baahiyaha gaarka ah.

2IPO: Waxay xiriir la sameeyaan caruruu kale ee goobaha kale.

5R: Waxay fahmaan astaamaha iyo calaamadaha macluumaadka xanbaarsan.

5W: Waxay fahmaan inaan wada xiriiri karno iyo fikradaha astaamaha.

6A: Waxay bartaan codka, tilmaamaha jirka iyo calaamadaha.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Birimada (4-5):

1FC: Waxay ku faanaan hal buurka qoyskooda waxayna dareeyaan dadka kale. Waxay fahmayaan in qoysasku kaladuwan yihiiin.

1FC: Waxay aqoonsadaan ayna xushmeeyaan ayaga iyo dadka kale waxyaabaha ay isku midka ka yihiiin iyo waxyaabaha ay ku kala duwan yihiiin, sida jinsiga, qowmiyada, baahiyaha gaarka ah, dhaqanada, luuqadaha, bulshada iyo qaab qoyska.

1SM/2SB: Waxay shucuuraha la xiriiriyan erayada iyo tilmaamaha wajiga.

2IP: Ku martiqaad carruurta kale inay ku biiraan kooxaha ama nashaadaadka kale.

2PSCR: Waxay awoodaan inay ka hadaan siyaabaha lagu xaliyo dhibaatada ama loo caawiyo ilmo kale, waxayna maanka ku hayaan shakhsiyadda iyo dookhyada ilmahaas.

2PSCR: Waxay u fiirsadaan in dadka kale ay yeelan karaan fikrado ama dareen ka duwan kanilmaha.

5SL: Waxay adeegsadaan erayo si ay ugu qeexaan tallaabooyinka iyo dareenada.

5SL: Waxay muujiyaan aragtidooda gaarka ah, oo ay jecel yihiiin iyo waxa aysan jeclayn ayagoo adeegsanaya erayo, tilmaamo iyo/ama sawirro.

5R: Waxay yaqaanaan in qoraalku micno leeyahay.

6K/6M: Waxay fahmaan fikradaha isku "midka ah" iyo "kuwa kaladuwan" waxayna isla barbardhigaan labo sheey.

6SS: Waxay dadka waydiyyaan su'aalaha ku saabsan isku mid ahaanshaha iyo kaladuwanaanshaha (sida luuqada, naqshada tinta, dharka).

6A: Waxay ku raaxaystaan barashada heesaha iyo ciyaaraha dhaqamada kale.

6A: Waxay fahmaan in qaababka farshaxanka ee kaladuwan (sida qoob ka ciyaarka, muusiga ama rinjiyeynta) loo adeegsan karo sheekada. Waxay adeegsadaan nashaadaadka ciyaarta ee wax ku oolka ah si ay oga qaybqaataan nashaadaadka, sheekooyinka ama dhacdooyinka isku midka ah.

6A: Waxay dareenada iyo rayiga kusoo gudbiyaan farshaxan, muusig, dhaqdhaqaaq iyo jees. Waxay ku faannaan inay dadka kale tusaaan hal abuurkooda gaarka ah ("Fiiri sawirkayga.")

13

Kooxdu waxay wax ku gashaa hal siyaabo; kadibna dib ay isku uruursadaan ayagoo adeegsanaya sifo kale oo tilmaamaya sababta.

14b

Waxay la falgashaa laba ama in kabadan oo ah carruur inta lagu jiro ciyarta iska yeelida, qoondayn iyo/ama qaadashada doorarka iyo ka doodista falalka.

13

Waxay sheyyada ku ridaan kooxahooda ayagoo ku saleynaaya hal sifo tusaale ahaan, midabka, cabirk, ama muuqaalka.

14b

Waxay sameeyaan xaalado la yaqaan ama kuwo mala awaal ah; waxaa laga yaabaa inay adeegsadaan qalab si ay wax kale iskudayaan.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Birimada (3-4):

1FC: Ogoow muhiimadda ay leedahay dabaaldegyada dhaqanka iyo dhaqamada.

2SB/6A: Waxay la heesaan, durbaanaan tumaan, dheelaan, waxayna la sawiraan waxna la jooreeyaan carruurta kale.

2PSCR: Waxay oggolaadaan/la xariiraan carruurta kala duwan.

4NH: Waxay iskudayaan dhaqamada iyo cuntooyinka kaladuwan oo badan.

5SL: Waxay xiriirkha ku sameeyaan luuqada jirka, wajiga, codka iyo erayada marka ay rabaan inay muujiyaan baahiyaha, rayiga, ficolka, iyo dhaqdhaqaaqa dareenada.

6M: Waxay isla bardhigaan cabirka ama culeyska labo shey.

6M: Waxay kala soocaan oo sharraxaan cabbirka, midabka iyo/ama qaabka sheyga.

6S: Waxay u fiirsadaan oo waydiyaan su'aalo ku saabsan waxa ay isku midka ka yihiin iyo ku kala duwan yihiin qaybaha dhirta iyo xayawaanka. Waxay bartaan sida ay u muuqdaan, dabeecadooda iyo dhaqankooda.

6A: Waxay ku ciyaraan boonbilaha ciyarta, xayawaanka carruurtu ku ciyarto iyo dadka.

13 ■■■W

Waxay sheyyada ku ridaan kooxahooda ayagoo ku saleynaaya hal sifo tusaale ahaan, midabka, cabirka, ama muuqaalka.

14b ■■■

Waxay sameeyaan xaalado la yaqaan ama kuwo mala awaal ah; waxaa laga yaabaa inay adeegsadaan qalab si ay wax kale iskudayaan.

8b ■■■W

Waxay raacaan codsiyada fudud ee aan lahayn tilmaamaha.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Ilmaha Socod baradka ah (16–36 billood):

- 1FC: Waxay ku raaxeystaan sheekada, heesaha iyo gabayada ku saabsan dadka kaladuwan iyo dhaqamada kaladuwan.
- 2SB: Waxay gartaan marka dadka kale faraxsan yihii ama murugaysan yihii waxayna sheegaan shucuurta. (“Mia waa xanaaqsan tahay.”)
- 5SL: Waxay ku raaxeystaan barashada erayo cusub waxayna qaataan tookadooda wada sheekaysiga muddada dheer.
- 5SL: Waxay waydiyaan ayna ka jawaabaan su'aalo fudud, oo ku habboon dhaqanka.
- 5SL: Waxay adeegsadaan tilmaamo ama oraahyo si ay dadka kale u tusaan xushmad, inkastoo ay u baahan yihii dhiirigelin dadka waawayn mararka qaarkood.
- 5W: Waxay isticmaalaan astaamaha ama sawirada badelkii luuqada hadalka iyo fikradaha.
- 6M: Waxay si sax ayay iskugu barbardhigaan erayada, sida wayn iyo yar, badan iyo yar.
- 6S: Waxay fiiriyan ayna u qabtaan shey'yaasha si ay u fahmaan waxyabahaay iskumidka ka yihiiyo waxyabaha ay ku kaladuwan yihii.
- 6S: Waxay ogaadaan in dadka iyo xayawaanadu ku kala noolaan karaan meelo kala duwan, sida kallunka biyaha ku nool.
- 6A: Waxay isticmaalaan qalabyo kala duwan si ay u muujiyaan naftooda, sida rinjiga, qalimaanta iyo qalabka muusikada.
- 6A: Waxay ku daydaan dhaqdhaqaqaq kadib markay daawadaan dadka kale oo ciyaaraya ama jeeseeya.

8b

Waxay raacaan codsiyada fudud ee aan lahayn tilmaamaha.

13

Waxay u aadiyaan walxaha isku midka ah.

14a

Waxay aqoonsadaan dadka, walxaha, iyo xayawaanka kujira sawirrada ama muuqaalada.

14b

Waxay ku daydaan falalka dadka kale inta lagu jiro ciyarta; waxayna u adeegsadaan walxaha dhabta ah taageerooyin.

10b

Waxay ka jawaabaan hadalka ayagoo eegaya dhanka qofka hadlaaya; waxayna eegaan calaamadaha ay fahmi karaan marka qofku hadlaayo.

8b

Waxay ka jawaabaan codsiyada fudud ee afka ah oo ay weheliyaan tilmaamo ama cod.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Ilmaha yaryar (0–18 billood):

1FC/1SM/2IA/2IC/5SL: Waxay sameeyaan dhoola caddeyn, dhawaaqyo, dhaqdhaqaqa jirka, tilmaamaha wajiga iyo erayo si ay ula hadlaan daryeelayaasha, dadka waawayn, iyo carruurta kale.

1SM: Waxay muujiyaan oo ka jawaabaan dareenka kala duwan.

2SB: Waxay fahmaan sifooyinka jirka ee dadka kale (sidamadax salaaxista).

2SB/5SL/6K: Waxay u fiirsadaan ayna ficiilada iyo muujinta shucuurta dadka waawayn iyo carruurta kale. Waxay sameeyaan tilmaamaha wajiga, fililada, dhaqdhaqaqa iyo codadka.

2IP: Waxay dadka kale ugu jawaabaan dhoola caddeyn iyo shucuur Waxay ka falceeliyan marka uu qof ooynaayo ama xanaaqsan yahay.

4S: Waxay doorbidaan daryeel bixiyaasha marka lala bardhigo dadka aysan aqoon.

5SL: Waxay isha la raacaan waxa dadka waawayn fiirinayaan ama farta ku taagayaan.

5SL: Waxay soo qaataan ayna farta ku taagaan waxa ay doonayaan.

5SL: Waxay qayb ka qaataan wada hadalka fudud.

6K: Waxay isku aadiyaan shey'yaasha isku midka ah.

6K: Waxay bilaabaan ciyarta aaminaada waxayna ku daydaan ficiilada dadka kale, sida is gedgedinta iyo quudinta boonbilaha.

8b

Waxay raacaan codsiyada fudud ee aan lahayn tilmaamaha.

13

Waxay u aadiyaan walxaha isku midka ah.

14a

Waxay aqoonsadaan dadka, walxaha, iyo xayawaanka kujira sawirrada ama muuqaalada.

14b

Waxay ku daydaan falalka dadka kale inta lagu jiro ciyarta; waxayna u adeegsadaan walxaha dhabta ah taageerooyin.

10b

Waxay ka jawaabaan hadalka ayagoo eegaya dhanka qofka hadlaaya; waxayna eegaan calaamadaha ay fahmi karaan marka qofku hadlaayo.

8b

Waxay ka jawaabaan codsiyada fudud ee afka ah oo ay weheliyaan tilmaamo ama cod.

Halbeega Wacyigelinta Bulshada 4C: Waxay muujiyaan inay fahmayaan kaladuwanaanshaha iyo dhaqamada.

WAXBARASHADA DHEXE EE DHALLAANKA

Haddii aan helo caawimaada dadka waawayn, waxaan...

- Aqoonsan karaa caadooyinka iyo dhaqamada kaladuwan ee ay sameeyaan dadka dhaqamada kaladuwan.
- Aqoonsadaa sida bulshada kaladuwan iyo kooxaha dhaqamada usoo bandhigaan fikradaha kaladuwan.
- Waxay sharaxaan sababta dadka qaar u leeyihii dookhyo (eex).

Gobalka Washington Tilmaamaha Hormarka iyo Waxbarashada Dhallaanka (ELDGs)	<u>GOLD®</u>					
	XILIGA DHALASHA ILLAA 1 1-2 SANO 2-3 SANO	DUGSIGA BIRIMADA 3 DUGSIGA XANAANADA-K 4 DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 1AAD FASALKA 2AAD FASALKA 3AAD			
	2b	Waxay isticmaalaan duruufaha xaaladda iyo waaya aragnimadii hore marka la fasiraayo dareenka qof kale; waxay cabbiraan falcelinta dadka kale si ay u go'aamiyaan jawaabta.				
Fasalka 3aad: 2IPO: Waxay fahmaan in ay jiraan aragtiyo kala duwan oo ka dhex jira asxaabta iyo dadka kale.	3b	Waxay tixgeliyaan siyaabo badan oo ku aadan marka la xalinaayo khilaafaadka.				
	2d	Waxay sameeyaan saaxiibtinimo ku salaysan is aaminaada iyo is kaashiga; waxay fahansan yihiin in saaxiibtinimadu ay wali jiri karto marka khilaafku dhaco.				

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Fasalka 2aad:

1FC: Waxay la wadaagaan qoys ama caado dhaqameed, dheesha, heeso ama muraajacada fasalka, saaxiibbada iyo qoyska.

1FC: Weydiyaan su'aalo ku saabsan taariikhda qoyskooda iyo dhaqankooda.

2d ■ ■

Waxay sameeyaan saaxiibtinimo ku salaysan is aaminaada iyo is kaashiga; waxay fahansan yihii in saaxiibtinimadu ay wali jiri karto marka khilaafku dhaco.

2b ■ ■

Waxay garwaaqsadaan inay dadku la kulmi karaan wax ka badan hal dareen isku waqtii.

2d ■ ■

Waxay sameeyaaan saaxiibtinimo ay ku saleynayaan tayada qofka.

Fasalka 1aad:

1FC: Waxay asxaabta ama dadka waawayn u sheegaan waxyaabaha ku saabsan qoyska ama dhaqanka.

6SS: Waxay fahmaan sida qoysaska bulshada ay iskumid u yihii ayna u kala duwan yihii.

2b ■ ■

Waxay garwaaqsadaan inay dadku la kulmi karaan wax ka badan hal dareen isku waqtii.

2d ■ ■

Waxay sameeyaaan saaxiibtinimo ay ku saleynayaan tayada qofka.

2b ■ ■

Waxay garwaaqsadaan in dareenka dadka kale ee ku saabsan xaalad laga yaabo inay ka duwan tahay tooda.

2d ■ ■

Waxay joogteeyaan saaxiibtinimada muddo dhowr billood ah ama kasii badan; waxay saaxiib la noqdaan ilmaha ay isku ciyarta xiiseeyaan.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Xanaanada:

1FC: Waxay aqoonsadaan caadooyinka iyo dhaqamada qoyska.

1FC: Waxay ku raaxeystaan inay saaxiidood kala qaybgalaan muusikada iyo nashaadaadka caadooyinka dhaqanka.

1SC: Waxay aqoonsadaan oo muujiyaan dookhyada u gaarka ah, waxa ay jecel yihii iyo waxa ay neceb yihii, fikradaha iyo dareenka, haddii ay ku habboon tahay dhaqankailmaha.

2SB: Waxaa kujira carruurta jinsiga kaladuwan leh ama kasoon jeeda meel kaladuwan, ku hadla luuqado kaladuwan, ama qaba baahiyaha gaarka ah.

2PSCR: Waxay dhageystaan fikradaha iyo rabitaanka dadka kale, waxayna la wadaagaan fikradaha iyo rabitaanka u gaarka ah, waxay tixgeliyaan waxa xaqa ah, waxayna soo jeediyaa talooyin siyaabo kala duwan oo lagu xaliyo khilaafaadka.

Dugsiga Birimada (4-5):

1FC: Waxay ku faanaan hal buurka qoyskooda waxayna dareeyaa dadka kale. Waxay fahmayaan in qoysasku kaladuwan yihii.

1FC: Waxay aqoonsadaan ayna xushmeeyaa ayaga iyo dadka kale waxyabaha ay isku midka ka yihii iyo waxyabaha ay ku kala duwan yihii, sida jinsiga, qowmiyada, baahiyaha gaarka ah, dhaqanada, luuqadaha, bulshada iyo qaab qoyska.

2IA: Waxay fahmaan in dadka waawayni ay rabaan in ilmuu sameeyo wax ka duwan waxa ay rabaan inay sameeyaa.

2SB: Waxay dhegystaan waxa ay carruurta kale rabaan waxayna sameeyaa qorshayaal tixgeliyaan rabitaannadaas.

2PSCR: Waxay u fiirsadaan in dadka kale ay yeelan karaan fikrado ama dareen ka duwan kanilmaha.

4NH: Waxay cunaan unto nafaqooyin kaladuwan leh waxayna u cunaan si madaxbanaan.

Waxay iskudayaab untooyinka caafimaadka leh ee dhaqamada kaladuwan.

6SS: Waxay dadka waydiyaan su'aalaha ku saabsan isku mid ahaanshaha iyo kaladuwanaanshaha (sida luuqada, naqshada tinta, dharka).

2b

Waxay garwaqsadaan in dareenka dadka kale ee ku saabsan xaalad laga yaabo inay ka duwan tahay tooda.

2d

Waxay joogteeyaa saaxiibtinimada muddo dhowr billood ah ama kasii badan; waxay saaxiib la noqdaan ilmaha ay isku ciyarta xiiseeyaa.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Birimada (3-4):

1FC: Ogoow muhiimadda ay leedahay dabaaldegyada dhaqanka iyo dhaqamada.

1SC: Waxay yaqaanaan naftooda oo qayb ka ah qoyska, kooxda ruuxiga ah, dhaqanka, bulshada, iyo/ama koox kale oo qoysku ka tirsan yahay.

2SB: Waxay ciyaraan qorsheyaan ayagoo tilmaamaaya doorar kala duwan oo loo baahan yahay iyo cidda buixin doonta doorarkaan, Ka fikiraaya beddelidda doorarka si ay ugu haboonaadaan danaha carruurta ciyaaraya.

2PSCR: Waxay aqoonsadaan siyaabaha lagu badeli karo dabeeccadda si looga jawaaborabitaanka ama baahiyaha qof kale.

4NH: Waxay iskudayaan dhaqamada iyo cuntooyinka kaladuwan oo badan.

Ilmaha Socod baradka ah (16–36 billood):

1FC: Waxay ku raaxeystaan sheekada, heesaha iyo gabayada ku saabsan dadka kaladuwan iyo dhaqamada kaladuwan.

1FC: Waxay muujiyaan inay doorbidaayaan dadka waaweyn iyo kuwa la midka ah ee la yaqaan.

2SB: Waxat billaan inay si habboon ula dhaqmaan xubinaha kamidka ah bulshooyinka kala duwan, sida qoyska, fasalka, deriska, bulshada caqiidada.

2SB: Waxay ogaadan waxa ilmuu jecel inaysan lamid noqoneyn wax dadka kale jecel yihiiin.

Carruurta waxay bartaan xirfadaha aasaasiga ah ayagoo ka jawaabaya tallaabooyinka shucuurta sameynaayana saaxiibo. Xirfadahaan waxay ka caawin doonaan carruurta kartida mustaqbalka inay fahmaan aragtiyaha iyo dookhyada kala duwan.

Ilmaha yaryar (0–18 billood):

1FC/4S: Tus mudnaanta daryeelayaasha koowaad.

Heerka 5 aad: Maamulka Bulshada

UJEEDOOYINKA MUHIIMKA AH:

Shakhsigu wuxuu awood u leeyahay inuu sameeyo doorashooyin badbaado leh oo wax ku ool ah oo ku saabsan hab dhaqanka shaqsiyed iyo kuwa isdhexgalka bulshada.

SABAB: Ayadoo loo maraayo xiriirka dhabta ah ee la isku haleeyn karo waxay carruurtu la leeyihin dadka waawayn ee muhiimka u ah nolashooda, carruurtu waxay baranayaan sida dabeecadooda iyo falalkoodu u saameeyaan dadka kale. Khilaafaadku waa qayb kamid ah xiriir kasta, oo ay ku jiraan carruurta. Ayagoo si firfircoon loo dhiirigelinaayo dhaqanka iyo bulshada isgaarsiinta furan oo daacada ah ku saleysan, dadka waawayn waxay hubiyaan inay miiska saaran yihiin codad iyo aragtiyo kala duwan si loo siiyo faham buuxa oo ku saabsan wixii dhacay, wax laga barto saameynta ay tani ku yeelatay dadka kale, iyo in si wadajir ah looga fikiro suurtagalmimada xalalka iyo xeeladaha horay u socda

Nidaamkaas waxaa kamid ah fahamka sida go'aamada carruurtu maanta gaaraan ay u wargelin doonaan oo saameyn ugu yeelan karaan himilooyinkooda fog iyo guushooda mustaqbalka. Ayadoo taageero laga helaayo dadka waawayn, carruurtu waxay bartaan sida loo dheelitiro oo looga jawaabo baahiyaha iyo doorbidyada degdega ah, iyo sidoo kale tallaabooyinka loo baahan yahay si loo gaaro qorshayaashhooda mustaqbalka muddada fog. Sameynta arrintaas waxaa kamid ah inaad awoodid in aad dib u dhigto qanacsanaanta, wax ka beddelka iyo wax ka-qabashada, sii wadidda hawsha, iyo kobcinta iyo joogteynta xiriirrada iyo xulashooyinka caafimaadka leh.

SIDEE: Marka ay sii koraan oo kobcaan, carruurtu marba marka ka dambaysa waxay noqonayaan kuwo madax banaan oo badanaaba waxay isku arkaan xaalado laga yaabo inaysan joogin qof weyn oo caawin kara xallinta khilaafaadka. Dadka waawayn waxay tusaale u noqon karaan xirfadahaan waxayna sidoo kale waydiin karaan carruurta sida ay uga jawaabikaraan xaaladaha kaladuwan si ay si fiican u fahmaan fikirka carruurta iyo sida gacan looga geysto taageerada hormarinta xirfadda ee sii socota. Waxaa intaad dheer, dadka waawayn waxay carruurta siin karaan fursado ay ku saameyaan qorshe ayna ku xaliyaan dhibaatooyinka, ayagoo sidoo kale u oggolaanaya inay ciyarta door wayn ka qaatan, sameyeanaa go'aano muhiim ah.

Qaababka loo Caawiyo

Waalid ahaan, daryeеле ama macalin ahaan, fadlan:

- Waxay taageeraan oo ay tusaale tusaan carruurta sida loo xaliyo khilaafka si habboon ayagoo laalaaya xukunka, oo muujinaaya xiisaha iyo fikirka xallinta ama xeeladaha imaan kara. Kani waxaa kujira:
 - Dhageysiga si loo fahmo arrinta
 - In maskaxda lagu haayo aragtiyo badan iyo kuwo isku mid ah
 - Tixgelinta ujeedada iyo Saameynta
 - La soco fikradahaaga, dareenkaaga, shucuurta iyo dareenada
 - Aqoonsashada waxa aad dooneyso inay carruurta ka bartana waayo aragnimada
 - Hirgelinta hababka cadaalad soo celinta ah marka qof la dhaawacay jir ahaan iyo/ama dareen ahaan
- Kor u qaadista hormarka xirfadaha fulinta
- Bixinta dookhyo yaryar.
- Sii carruurtu fursado wax ku ool ah si ay wax badan uga bartaan dadka isku midka ah oo ka duwan ayaga ayna dadka ula dhistaan xariiro wanaagsan.

Ilaha Kale:

Xarunta Harvard ee Hormarinta Ilmaha: Xog kooban oo ku saabsan Hawsha Fulinta

Ilmaha Dugsiyada Kobaca Maskaxda

NAEYC: K caawinta carruurta inay bartaan wax wada barashada iyo Wada ciyaarista

Ebar illaa saddex: Tilmaamaha ku saabsan ka caawinta Ilmahaaga inuu dhiso Xariiro

Makhadka Kobcinta Maskaxda Ilmaha: Carruurta u baahan Caawimaad Yarsi Ay u Saameeyaan Saaxiibo

Milicsiga iyo Hannaanka

Sidee ama aad ku baran kartaa dadka kaa duwan si aad qaab macno leh ugu muujisid inaad qiimayneyso soo jeedintooda iyo fikradahooda?

Sidee dareentaa markaad la kulanto isku dhaca ardayga, qoyska ama saaxiibka? Maxaad ugu maleynaysaa inaad sidaas dareento? Majiraan xaalado aad khilaafka u dareento qaab kale?

Sidee dareentaa marka aad isdhexgashaan qof kale oo khilaaf idinkadhexeyay? Majiraan waxyabo aad sameyn karto ama aa isleedahay waxay badeli karaan xiriirkha?

Heerka 5 aad: Tilmaamaha Maamulka Bulshada

Shakhsigu wuxuu awood u leeyahay inuu sameeyo doorashooyin badbaado leh oo wax ku ool ah oo ku saabsan hab dhaqanka shaqsiyed iyo kuwa isdhexgalka bulshada.

Halbeegyada Maamulka Bulshada 5A: Waxay muujiyaan isgaarsiin iyo xirfado bulsheed oo kaladuwan si ay si wax ku ool ah ula falgalaan dadka kale.

WAXBARASHADA DHEXE EE DHALLAANKA

Haddii aan helo caawimaada dadka waawayn, waxaan...

- Awoodi karaa inaan muujiyo xirfadaha dhegeysiga oo habboon.
- Awoodi karaa inaan muujiyo kartida sugida, tookeysiga, iyo inaan dadka kale wax la wadaago.

Gobalka Washington Tilmaamaha Hormarka iyo Waxbarashada Dhallaanka (ELDGs)	<p style="text-align: right;"><u>GOLD®</u></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 33%; text-align: center; padding: 5px;">XILIGA DHALASHA ILLAA 1</td><td style="width: 33%; text-align: center; padding: 5px;">DUGSIGA BIRIMADA 3</td><td style="width: 33%; text-align: center; padding: 5px;">FASALKA 1AAD</td></tr><tr><td style="text-align: center; padding: 5px;">1-2 SANO</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">DUGSIGA XANAANADA-K 4</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">FASALKA 2AAD</td></tr><tr><td style="text-align: center; padding: 5px;">2-3 SANO</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">DUGSIGA XANAANADA</td><td style="text-align: center; padding: 5px;">FASALKA 3AAD</td></tr></table>	XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD	1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD	2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD
XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD								
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD								
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD								
<p>Fasalka 3aad:</p> <p>2IPO: Waxay facooda kala shaqeyyaan nashaadaadka kooxaha yaryar iyo kuwa kooxaha waawayn.</p> <p>2IPO: Waxay caawiyaan dadka kale waxayna sameeyaa go'aano masuuliyad ku dheehan tahay.</p> <p>5SL: Waxay isticmaalaan xirfadaha dhageyesiga si ay fahmaan maclumaaadka ay maqlaan.</p>	<p>3a Si sax ah u dhammaystira is-qimaynta doorka shaqada kooxda.</p> <p>8a Waxay adeegsadaan aqoonta wadahadalka si ay u sharaxaan fikradaha iyo arrimaha ku saabsan mawduuca; una sharraxaan fikradda ugu weyn marka la soo bandhigo maclumaaadka qaabab kala duwan ah ahna hadal; waxay adeegsadaan macnaha guud si ay u fahmaan macnaha suugaanta iyo kan aan ahayn.</p> <p>10a Waxay ku biiraan dood diiradda lagu saaraayo mawduuc gaar ah, oo hore loogu sii diyaariyo wada xaaqoodyada qorshaysan ayadoo la adeegsanaayo ilo badan; sharaxaada fikradaha ku saleysan aqoonta hore iyo maclumaaadka cusub ee laga bartay wada hadalka.</p>									

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

10b

Waxay si xushmad leh uga qayb qaataan wada sheekaysiga oo labada qof ee hadlayaa ay soo bandhigaan oo ay u dhegaystaan doodaha si xushmad leh.

8a

Waxay muujiyaan fahamka mawduuca ayagoo waydiinaya su'aalo caddaynayana iyo ayagoo ka sheekaynaya faaffaahinta wada -hadallada ama macluumaad kale oo afka lagu soo bandhigay.

10a

Waxay isku xiraan fikradaha dadka kale ee la wadaago inta lagu jiro wada hadalka; waxay waydiiyaan su'aalo si ay si wanaagsan ugu fahmaan wada hadalada.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

8a

Waxay muujiyaan fahamka mawduuca ayagoo waydiinaya su'aalo caddaynayana iyo ayagoo ka sheekaynaya faaffaahinta wada -hadallada ama macluumaad kale oo afka lagu soo bandhigay.

10a

Waxay isku xiraan fikradaha dadka kale ee la wadaago inta lagu jiro wada hadalka; waxay waydiiyaan su'aalo si ay si wanaagsan ugu fahmaan wada hadalada.

3a

Waxay dhammaystiraan mashaariicda iskaashiga carruurta kale.

8a

Waxay hubiyaan fahamka agabka lagu soo bandhigay hadalka ayagoo waydiinaaya su'aalo iyo faallo.

10a

Waxay kordhiyaan wada sheekaysiga ayagfoo ka jawaabaya faallooyinka waydiinaayana su'aalaha; sidoo kalena waydiinaaya kana jawaabaaya su'aalaha si loo caddeeyo macluumaadka inta lagu jiro doodaha ku habboon fasalka.

10b

Waxay wax u dhageystaan si firfircoon marka ay wada sheekaysanayaan, ayagoo adeegsanaaya calaamado aan hadal ahayn si ay u muujiyaan fahamka iyo xiisaha (tusaale ahaan, madax ruxruxida, ayagoo adeegsanaaya tilmaamaha wajiga ee ku habboon).

Fasalka 2aad:

2SB: Waxay muujiyaan tixgelin iyo xushmad ay u hayaan dadka kale.

2IPO/2PSCR: Waxay ka qaybgalaan nashaadaadka kooxda iyo waxayna dadka kale ula shaqeeyaa si habboon.

2IPO/5SL: Waxay u dhageystaan dadka kale si taxadar leh waxayna bilaabaan inay fahmaan aragtidooda.

5SL: Waxay muujiyaan fahamka macluumaadka ay maqlaan.

5SL: Waxay ka qaybqaataan wada sheekaysiga ayagoo ku xiraya faallooyinkooda hadallada dadka kale, weydiinaya oo ka jawaabaya su'aalaha si loo uruuriyo macluumaad dheeraad ah ama si qoto dheerna loo fahmo mawduuca.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

8a

Waxay hubiyaan fahamka agabka lagu soo bandhigay hadalka ayagoo waydiinaaya su'aalo iyo faallo.

10a

Waxay kordhiyaan wada sheekaysiga ayagfoo ka jawaabaya faallooyinka waydiinaayana su'aalaha; sidoo kalena waydiinaaya kana jawaabaaya su'aalaha si loo caddeeyo macluumaadka inta lagu jiro doodaha ku habboon fasalka.

10b

Waxay wax u dhageystaan si firfircoon marka ay wada sheekaysanayaan, ayagoo adeegsanaaya calaamado aan hadal ahayn si ay u muujiyaan fahamka iyo xiisaha (tusaale ahaan, madax ruxruxida, ayagoo adeegsanaaya tilmaamaha wajiga ee ku habboon).

3a

Waxay la shaqeeyaan oo la wadaagaan fikradaha iyo agabka qaa bulshadu u aqbali karto.

3b

Waxay dhibaatooyinka bulshada ku xaliyan qaabka wada xaajoodka iyo balanta.

8a

Waxay si wanaagsan oga jawaabaan bayaanada adag, su'aalaha, erayada cusub, sheekooyinka, waxayna waydiyyaan su'aalo marka ay u baahan yihiin.

10a

Waxay ka qaybqaataan wada sheekeysiga adag, dheer oo leh shan ama in ka badan oo iswaydaarsi.

10b

Waxay isticmaalaan luuqaad la aqbali karo waxayna raacaan sharciyada aasaasiga ah inta ay wada hadalka ka sameynayaan dadka kale.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Xanaanada:

1SM: Waxay iska diidaan arrimaha keena xanaaqa waxayna doortaan dabeeecad habboon oo leh jiheyn yar oo wayn.

1SM/2SB: Waxay gacan ka geystaan, la wadaagaan, ay sugaan, tookeysi la sameeyaan lana shaqeeyaan kooxaha.

2SB: Waxay dhageystaan aragtida dadka kale.

2IPO: Waxay soojeediyaa aragtiyo ku aadan waxa ay sameynayaan.

2PSCR: Waxay dhageystaan fikradaha iyo rabitaanka dadka kale, waxayna la wadaagaan fikradaha iyo rabitaanka u gaarka ah, waxay tixgeliyaan waxa xaqa ah, waxayna soo jeediyaa talooyin siyaabo kala duwan oo lagu xaliyo khilaafaadka.

5SL: Waxay wax u dhageystaan waxna u bartaan si taxadar leh.

5SL: Waxay ka qaybqaataan wada sheekaysiga fasalka waxayna raacaan xeerarka wada hadalka (tusaale, barashada sida loo dhegeysto dadka kale iyo marba mar la hadlayo). Waxay xasuustaan oo ka jawaabaan waxa la dhaho.

5SL: Waxay la kulmaan waqtii adag, marka ay faraxsan yihii, sugayaan in mar kale ay wada hadlaan ama ay ka hadlaan qofka kalemawduuciisa.

6SS: Waxay bartaan fikradaha caddaaladda iyo ixtiraamka xuquuqda iyo fikradaha dadka kale.

3a ■■■W

Waxay la shaqeeyaan oo la wadaagaan fikradaha iyo agabka qaa bulshadu u aqbali karto.

3b ■■■W

Waxay dhibaatooyinka bulshada ku xaliyaan qaabka wada xaajoodka iyo balanta.

8a ■■■W

Waxay si wanaagsan oga jawaabaan bayaanada adag, su'aalaha, erayada cusub, sheekooyinka, waxayna waydiyaan su'aalo marka ay u baahan yihii.

10a ■■■W

Waxay ka qaybqaataan wada sheekeysiga adag, dheer oo leh shan ama in ka badan oo iswaydaarsi.

10b ■■■

Waxay isticmaalaan luuqaad la aqbali karo waxayna raacaan sharciyada aasaasiga ah inta ay wada hadalka ka sameynayaan dadka kale.

3a ■■■■■W

Waxay ardayda kale la wadaagaan qalabka marka ay joogaan fasalka iyo banaanka.

1a ■■■■■■■W

Waxay awoodaan inay si ka duwan u eegaan xaaladda ama dib u dhigaan qanacsanaanta.

3b ■■■■■■■W

Waxay soo jeediyaa xalka dhibaatooyinka bulshada.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

3a

Waxay ardayda kale la wadaagaan qalabka marka ay joogaan fasalka iyo banaanka.

1a

Waxay awoodaan inay si ka duwan u eegaan xaaladda ama dib u dhigaan qanacsanaanta.

3b

Waxay soo jeediyaan xalka dhibaatooyinka bulshada.

3a

Waxay qaataan tookadooda.

8a

Waxay si wanaagsan oga jawaabaan bayaanada adag, su'aalaha, erayada cusub, sheekooyinka, waxayna waydiyyaan su'aalo marka ay u baahan yihiiin.

10a

Waxay ku lug yeeshaan wada sheekaysiga ugu yaraan saddex dhan is - weydaarsi.

10b

Waxay isticmaalaan luuqaad la aqballi karo waxayna raacaan sharciyada aasaasiga ah inta ay wada hadalka ka sameynayaan dadka kale; waxay u baahan karaan xasusin.

Dugsiga Birimada (4-5):

2SB: Waxay dhegystaan waxa ay carruurta kale rabaan waxayna sameeyaan qorshayaal tixgeliya rabitaannadaas.

2SB: Waxay isticmaalaan caawimaada dadka waawayn si ay ula wadaagaan ayna sameeyaan tookadooda.

2SB: Waxay sugaan tookadooda ayagoon xanaaqin ama qabsan. Waxaa laga yabaa inay lumiyaan xiisaha shayga ama hawsha kahor intaan la gaarin tookadooda.

5SL: Waxay dhageystaan dadka kale waxayna ka jawaabahaan wada hadalka kooxda muddo yar. Waxay xasuustaan waxa la dhahay waxayna macluumaadka ku helaan dhageysi.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

1a

Waxay awoodaan inay si ka duwan u eegaan xaaladda ama dib u dhigaan qanacsanaanta.

3b

Waxay soo jeediyan xalka dhibaatooyinka bulshada.

3a

Waxay qaataan tookadooda.

8a

Waxay si wanaagsan oga jawaabaan bayaanada adag, su'aalaha, erayada cusub, sheekooyinka, waxayna waydiyaan su'aalo marka ay u baahan yihiin.

10a

Waxay ku lug yeeshaan wada sheekaysiga ugu yaraan saddex dhan is - weydaarsi.

10b

Waxay isticmaalaan luuqaad la aqbalii karo waxayna raacaan sharciyada aasaasiga ah inta ay wada hadalka ka sameynayaan dadka kale; waxay u baahan karaan xasuusin.

10b

Waxay isticmaalaan dhaqdhaqaaqa indhaha, joojinta, iyo xirfadaha fudud ee hadalka marka ay qof la hadlayaal.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Ilmaha Socod baradka ah (16–36 billood):

2IA: Waxay ku raaxeystaan inay daryeel bixiyaaasha la sameeyaan ciyarta tookadoodana qaataan waxayna dadka waawayna u sheegi karaan doorkooda.

2PSCR: Waxaa ku adkaata inay suaan tookadooda. Waxay isticmaalaan caawimaada dadka waawayn si ay ula wadaagaan ayna sameeyaan tookadooda.

5SL: Waxayna qaataan tookadooda wada sheekaysiga muddada dheer.

10b

Waxay isticmaalaan dhaqdhaqaqa indhaha, joojinta, iyo xirfadaha fudud ee hadalka marka ay qof la hadlayaal.

3a

Waxay si wanaagsan ugu jawaabaan dadka kale.

10a

Waxay bilaabaan oo ka qayb qaataan wada sheekaysiga kooban.

Ilmaha yaryar (0–18 billood):

1LL: Waxay bilaabaan inay muujiyaan caajis (oohin, xanaaqsanaan) haddii aysan si wanaagsanu badelmin.

2SB: Waxay tookadooda ka qaataan ciyaaraha bulshada.

5SL: Waxay u jeedsadaan qofka hadlaya, waxayna u fiirsadaan waxa qofka hadlaaya eegaayo ama tilmaamayo.

5SL: Waxay u jeedsadaan, joojiyaan ama la hadlaan marka magacooda lagu hadlo.

5SL: Waxay qayb ka qaataan wada hadalka fudud ama ciyarta hadalka ee dadka waawayn.

5SL: Waxay muujiyaan xiisaha ay u qabaan dadka kale.

6K: Waxay fiiriin gaar ah siiyan waxyabaha ay arkaan iyo dhawaaqyada.

10b

Waxay isticmaalaan dhaqdhaqaqa indhaha, joojinta, iyo xirfadaha fudud ee hadalka marka ay qof la hadlayaal.

3a

Waxay si wanaagsan ugu jawaabaan dadka kale.

10a

Waxay bilaabaan oo ka qayb qaataan wada sheekaysiga kooban.

10b

Waxay ka jawaabaan hadalka ayagoo eegaya dhanka qofka hadlaaya; waxayna eegaan calaamadaha ay fahmi karaan marka qofku hadlaayo.

8a

Waxay muujiyaan xiisaha ay u qabaan dadka kale.

10a

Waxay ka qaybqaataan wada hadalka iswaydaarsiga ah ee dadka waawayn.

Halbeegyada Maamulka Bulshada 5B:

Waxay muujiyaan awooda lagu garto oo loo qaado tallaabooyin lagu xallinaayo khilaafaadka dadka dheddooda siyaabo wax ku ool ah.

WAXBARASHADA DHEXE EE DHALLAANKA

Haddii aan helo caawimaada dadka waawayn, waxaan...

- Awoodaa inaan aqoonsado xaaladaha ay tahay inaan ku aamino dadka waawayn si ay u xaliyaan khilaafaadka.
- Waxay ka jawaabaan tilmaamaha si ay u maareeyaan dareenkayga iyo shucuurtayda inta lagu jiro isdhexgalka dadka kale.
- Waxay xalliyaan khilaafka dadka dheddooda ah si degdeg ah oo taageero leh.

Gobalka Washington Tilmaamaha Hormarka iyo Waxbarashada Dhallaanka (ELDGs)	<u>GOLD®</u>
Fasalka 3aad: 2PSCR: Waxay fahmaan ayna adeegsadaan tallaabooyinka aasaasiga ah ee ku aadan xallinta khilaafaadka.	3b Waxay tixgeliyaan siyaabo badan oo ku aadan marka la xalinaayo khilaafaadka.
Fasalka 2aad: 2SB: Waxay ka hadlaan cadaalad darada uu ilmuu arko waxay tallaabo ka qaadan ilmaha facooda ah. 2IPO: Tixgeli [aragtidaan dadka kale] marka la aqoonsanayo xalalka suurtagalka ah. 2PSCR: Waxay muujiyaan qaababka wanaagsan ee looga hadlo xalka khilaafaadka.	3b Waxay raadsadaan xal ku saleysan sii joogteyn ta xariirka mustaqbalka.
Fasalka 1aad: 1SM: Waxay sharaxan siyaabo aad ula qabsan karto oo u maareyn karto walaaca. Tusaale ahaan, haddii saxiibku uusanrabin inuu mar dambe ciyaaro (walbahaar), casuun qof kale si uu kuula ciyaaro (la qabsado). 2PSCR: Waxay awoodaan inay sheegaan ficoladaqofka kale iyo sida ay u saameeyeen ilmaha ama dadka kale. 2PSCR: Waxay ka fakaraan hababka ugu wanaagsan kahor inta aysan ka falcelin. 2PSCR: Waxay la shaqeeyaan ilmaha facooda ah waxayna si fiican ogaa fakaraan xalalka dhibaatooyinkooda.	3b Waxay raadsadaan xal ku saleysan sii joogteyn ta xariirka mustaqbalka. 3b Waxay dhibaatooyinka bulshada ku xaliyaan qaabka wada xaajoodka iyo balanta.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Xanaanada:

1SM: Waxay iska diidaan arrimaha keena xanaaqa waxayna doortaan dabeeecad habboon oo leh jiheyn yar oo wayn.

1SM: Waxay bilaabaan inay gartaan sida falalkoodu u saameyo dadka kale.

2PSCR: Waxay dhibaatooyinka la xaliyaan go'aanadana la gaaraan carruurta kale.

2PSCR: Waxay dhibaatooyinka qaar la xaliyaan ilmaha facooda ah ayagoon wax caawimaad ah ka helin qof wayn.

2PSCR: Waxay dhageystaan fikradaha iyo rabitaanka dadka kale, waxayna la wadaagaan fikradaha iyo rabitaanka u gaarka ah, waxay tixgeliyaan waxa xaqa ah, waxayna soo jeediyen talooyin siyaabo kala duwan oo lagu xaliyo khilaafaaadka.

2PSCR: Waxay fahmaan fikrada ah in marna aad adigu hoggaamiye tahay marna adigu raacsan tahay.

Dugsiga Birimada (4-5):

1SM: Waxay muujiyaan hal ama laba dareen oo ah doorka waaya aragnimada nolosha. Waxay la qabsadaan doorar iyo dareeno kaladuwani inta lagu jiro ciyarta iska yeelyeelida ilmaha.

1SM: Waxay fishaan cawaaciib xumada dabeeecadooda. Markay helaan caawinaad, waxay tixgeliyaan suurtagalnimada iyo waxayna qorsheeyaa habab wax ku ool ah oo ku aadan dhibaatooyinka.

2IA: Waxay daryeel bixiye ka raadsadaan taageerada dareenka.

2PSCR: Waxay caawimaad ka dalbadaan ilmaha kale ama qof wayn si ay u xaliyaan dhibaatada.

2PSCR: Waxay gaaraan go'aano iyo waxayna dhibaatooyinka la xaliyaan carruurta kale, marka ay caawimaad ka helaan qof wayn.

2PSCR: Waxay u fiirsadaan in dadka kale ay yeelan karaan fikrado ama dareen ka duwan kanilmaha.

2PSCR: Waxay awoodaan inay ka hadaan siyaabaha lagu xaliyo dhibaatada ama loo caawiyo ilmo kale, waxayna maanka ku hayaan shakhsiyadda iyo dookhyada ilmahaas.

3b

Waxay dhibaatooyinka bulshada ku xaliyaan qaabka wada xaajoodka iyo balanta.

3b

Waxay soo jeediyaaan xalka dhibaatooyinka bulshada.

3b

Waxay soo jeediyaaan xalka dhibaatooyinka bulshada.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Birimada (3-4):

2SB: Waxay ka jawaabaan dareenka asxaabta (naxariista).

2PSCR: Waxay aqoonsadaan siyaabaha lagu badeli karo dabeeccadda si looga jawaaborabitaanka ama baahiyaha qof kale. Waxay xasuuusnaadaan oo raacaan heshiiska ayagoon helin xusuusin dheeraad ah, mararka qaarkood.

Ilmaha Socod baradka ah (16–36 billood):

1SC: Waxay raadsadaan deganaanta dadka waaweyn iyagoo muhiim u ah marka ay ku jiraan xaalado cusub ama aan raaxo lahayn, ama marka ay gargaarka u baahan yihiin, ama dareemayaan dareen xoog leh.

1SM: Waxay muujiyaan dareen xoog leh marka ay xanaaqsan yihiin.

1SM: Waxay muujiyaan hal adayg, sida inay amaro siyyaan dadka kale.

1LL: Waxay raadsaan ayna dalbadaan caawimaad marka ay la kulmaan dhibaato.

2PSCR: Waxay isticmaalaan caawimaada dadka waawayn si ay ula wadaagaan ayna sameeyaan tookadooda.

2PSCR: Waxay si habboon oga jawaabaan (inta badan) marka ilmo kale muujiyo rabitaankiisa, sida in lala eego buug.

Ilmaha yaryar (0–18 billood):

2PSCR: Waxay aqbalaan dadka waawayn ee soo galaya arrinta marka ay jiraan muran ku saabsan alaabta carruurtu ku ciyaarto iyo ciyaarta.

3b

Waxay soo jeediyaa xalka dhibaatooyinka bulshada.

3b

Waxay caawimaad waydiistaan dadka waawayn si ay u xaliyaan dhibaatooyinka bulshada.

3b

Waxay muujiyaan dareenka inta khilaafku jiro.

3b

Waxay muujiyaan dareenka inta khilaafku jiro.

Halbeegyada Maamulka Bulshada 5C: Waxay muujiyaan kartida ay ku yeelan karaan xiriir xushmad leh oo caafimaad qaba shakhsiyadka leh aragtiyo kala duwan, dhaqamo, luuqad, taariikh, aqoonsi, iyo karti.

WAXBARASHADA DHEXE EE DHALLAANKA

Haddii aan helo caawimaada dadka waawayn, waxaan...

- Awoodaa inaan aqoonsado tayada wanaagsan ee saaxiibka.
- Awoodaa inaan ku celceliyo isdhexgalka wanaagsan ee dadka kasoo kala jeeda asalka iyo taariikhaha kaladuwan.
- Awoodaa inaan magacaabaa qaabab aan ku noqon karo saaxiib wanaagsan.

Gobalka Washington Tilmaamaha Hormarka iyo Waxbarashada Dhallaanka (ELDGs)	<u>GOLD®</u>
<p>Fasalka 3aad:</p> <p>2SB: Waxay fahmaan qaab xushmada leh ee loola hadlo dadka kale waxayna xushmeeyaan goobta qofka.</p> <p>2SB: Waxay iskudayaan inay naftooda difaacaan.</p> <p>2IPO: Waxay facooda kala shaqeeyaan nashaadaadka kooxaha yaryar iyo kuwa kooxaha waawayn. Waxay fahmaan inay jiraan xirfado kaladuwan iyo awoodo kaladuwan oo ay ilmaha isku faca ah leeyihiiin.</p> <p>2IPO: Waxay fahmaan in ay jiraan aragtiyo kala duwan oo ka dhex jira asxaabta iyo dadka kale.</p> <p>6SS: Waxay arrimaha iyo dhacdooyinka ka fiiriyaan dhinacyo badan.</p>	<p style="text-align: center;">2c </p> <p>Si habsami leh ayay isku beddelaan doorka hoggaamiyaha iyo raacaha si loo joogteeyo ciyarta.</p> <p style="text-align: center;">2d </p> <p>Waxay sameeyaan saaxiibtinimo ku salaysan is aaminaada iyo is kaashiga; waxay fahansan yihiin in saaxiibtinimodu ay wali jiri karto marka khilaafku dhaco.</p>

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Fasalka 2aad:

1FC: Waxay la wadaagaan qoys ama caado dhaqameed, dheesha, heeso ama muraajacada fasalka, saaxiibbada iyo qoyska.

2SB: Waxay muujiyaan tixgelin iyo xushmad ay u hayaan dadka kale.

2SB: Waxay ka hadlaan cadaalad darada uu ilmuu arko waxay tallaabo ka qaadan ilmaha facooda ah.

2IPO: Waxay dadka kale ku casuumaan kooxda.

2IPO: Waxay dhageystaan dadka kale waxayna bilaabaan inay fahmaan aragtidooda.

2PSCR/2IPO: Waxay si habboon oga qaybqaataan ulana shaqeeyaan kooxda.

5SL: Waxay muujiyaan xushmad ku aadan dookhyada luuqada ee dadka kale iyo dabeecadaha aan hadalka ahayn.

2d ■ ■

Waxay sameeyaaan saaxiibtinimo ku salaysan is aaminaada iyo is kaashiga; waxay fahansan yihiin in saaxiibtinimodu ay wali jiri karto marka khilaafku dhaco.

2c ■ ■ W

Waxay kooxda kala shaqeeyaan yoolka wada jirka ah; waxayna ka qaybqaataan ciyarta kooxda ee leh shariyada.

2d ■ ■ ■

Waxay sameeyaaan saaxiibtinimo ay ku saleynayaan tayada qofka.

2c ■ ■ W

Waxay kooxda kala shaqeeyaan yoolka wada jirka ah; waxayna ka qaybqaataan ciyarta kooxda ee leh shariyada.

2d ■ ■ ■

Waxay sameeyaaan saaxiibtinimo ay ku saleynayaan tayada qofka.

2c ■ ■ W

Waxay si wada jir ah ula falgalaan kooxaha afar ama shan carruurta ah.

2d ■ ■ ■

Waxay joogteeyaan saaxiibtinimada muddo dhowr billood ah ama kasii badan; waxay saaxiib la noqdaan ilmaha ay isku ciyarta xiiseeyaan.

Fasalka 1aad:

1FC: Waxay asxaabta ama dadka waawayn u sheegaan waxyaabaha ku saabsan qoyska ama dhaqanka.

1FC: Waxay xariir la yeeshaan qoyska iyo saaxiibada waqtiga ku bixiya tayada ilmaha.

2IPO: Waxay kordhiyaan wacyiga dabeecadaha dadka dhexdooda ah iyo isgaarsiinta.

2IPO: Waxay balaariyaan xirfadaha si ay ula xiriiraan oo ula falgalan asxaabta iyo dadka kale.

2IPO: Waxay si wada shaqeyn leh ula shaqeeyaan dadka kale.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Xanaanada:

1FC: Waxay ku raaxeystaan inay saaxiidood kala qaybgalaan muusikada iyo nashaadaadka caadooyinka dhaqanka.

2SB: Waxay muujiyaan fahamka dareenka dadka kale.

2SB: Waxay dhageystaan aragtida dadka kale.

2SB: Waxay awoodaan inay ogolaadaan goobtaada gaarka ah ("Waxay ku fadhiyaan kursigayga") iyo inay xushmeeyaan goobaha dadka kale.

2SB: Waxaa kujira carruurta jinsiga kaladuwan leh ama kasoon jeeda meel kaladuwan, ku hadla luuqado kaladuwan, ama qaba baahiyaha gaarka ah.

2IPO: Waxay xiriir la sameeyaan carruurta kale ee goobaha kale.

6SS: Waxay bartaan fikradaha caddaaladda iyo ixtiraamka xuquuqda iyo fikradaha dadka kale.

2c   **W**

Waxay si wada jir ah ula falgalaan kooxaha afar ama shan carruurta ah.

2d

Waxay joogteeyaan saaxiibtinimada muddo dhowr billood ah ama kasii badan; waxay saaxiib la noqdaan ilmaha ay isku ciyarta xiiseeyaan.

2c   **W**

Waxay bilaabaan, oo ku biiraan, waxayna joogteeyaan isdhexgal wanaagsan oo lala yeesho koox yar oo ah laba ilaa saddex carruur ah.

2d

Waxay la samaysataa saaxiibtinimo gaar ah ilmo kale, laakiin saaxiibtinimadu waxay socon kartaa muddo kooban.

Dugsiga Birimada (4-5):

1FC: Waxay aqoonsadaan ayna xushmeeyaan ayaga iyo dadka kale waxyabaha ay isku midka ka yihii iyo waxyabaha ay ku kala duwan yihii, sida jinsiga, qowmiyada, baahiyaha gaarka ah, dhaqanada, luuqadaha, bulshada iyo qaab qoyska.

2SB: Waxay awoodaan inay ka fikiran dabeeecadda, inay noqdaan qof iskaashi leh oo aan dhib lahayn. Waxay awoodana inay ka hadlaan siyaabaha ugu wanaagsan ee wax loo qaban karo.

2SB: Waxay daryeelaan carruurta kale marka ay dhaawacmaan ama murugoodaan. Waxay sharaxaan dabeecadahafirkirka carruurta kale.

2SB: Waxay dhegaystaan waxa dadka kale rabaan waxayna sameeyaan qorshayaal tixgeliya rabitaannadaas.

2IP: Waxay la ciyaraan carruurta ay isku da'da yihii iyo kuwa ay kala da'da duwan yihii.

2IP: Waxay la bilaabaan dhaqdhaqaq ilmo kale.

2IP: Ku martiqaad carruurta kale inay ku biiraan kooxaha ama nashaadaadka kale.

2PSCR: Waxay u fiirsadaan in dadka kale ay yeelan karaan fikrado ama dareen ka duwan kanilmaha.

2c   **W**

Waxay bilaabaan, oo ku biiraan, waxayna joogteeyaan isdhexgal wanaagsan oo lala yeesho koox yar oo ah laba ilaa saddex carruur ah.

2d

Waxay la samaysataa saaxiibtinimo gaar ah ilmo kale, laakiin saaxiibtinimadu waxay socon kartaa muddo kooban.

2c   **W**

Waxay isticmaalaan istaraatijiyadaha lagu galoo kooxaha.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Birimada (3-4):

2SB: Waxay la shaqeeyaan dadka kale ayagoo qayb ka ah kooxda.

2SB: Waxay carruurta kale oga sheekeeyaan sheekoooin waxayna siiyaan fursad ay ku sheegaan sheekadooda.

2SB: Way heesaan, garaacaan durbaan iyo/ama waxay la jeesaan dadka kale.

2SB: Waxay ka jawaabaan dareenka asxaabta (naxariista).

2IP: Waxay isdhixgalaan lana ciyaraan carruurta kale. Waxay ka qaybgalaan nashaadaadka kooxda.

2IP: Waxay muujiyaan kalgacal ama u dhowaansho ay la yeelanayaan asxaabta.

2PSCR: Waxay oggolaadaan/la xariiraan carruurta kala duwan.

2c

Waxay isticmaalaan istaraatiijiyadaha lagu galo kooxaha.

2d

Waxay la ciyaraan mid ama labo kamid ah ardayda fasalka.

Ilmaha Socod baradka ah (16–36 billood):

2SB: Waxat ku faraxaan inay arkaan saaxiibbo iyo dad ay yaqaanaan. Waxay leeygiin saaxiib ay doorbidayaan.

2SB: Waxay ogaadaan marka qof maqan yahay ("Aaway Simon?").

2SB: Waxay gartaan marka dadka kale faraxsan yihiin ama murugaysan yihiin waxayna sheegaan shucuurta. ("Mia waa xanaaqsan tahay.")

2SB: Waxay ogaadan waxa ilmuu jecel inaysan lamid noqoneyn wax dadka kale jecel yihiin.

2IP: Waxay si wada jir ah ula ciyaraan carruurta kale, marar.

2IP: Waxay isdhixgalaan ilmaha facooda ah. Waxay muujiyaan xiisaha ay u qabaan ilmaha ayagoo magacooda ku dhawaaqaaya. Waxay aqoonsadaan ayna la joogaan carruurta ay yaqaanaan. Waxay wax ka bartaan ayna canjilaan carruurtakale.

2IP: Waxay bilaabaan inay ilmaha kale ku daraan ciyarta, sida ciyarta jeeska.

2PSCR: Waxay si habboon oga jawaabaan (inta badan) marka ilmo kale muujiyo rabitaankiisa, sida in lala eego buug.

2c

Waxay ku ciyaraan meelaha u dhaw carruurta kale, waxay isticmaalaan isla qalabka ama ficiada isku midka ah.

2d

Waxay raadiyaan saaxiib ay doorbidayaan; waxay muujiyaan farxad marka ay arkaan saaxiib.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Ilmaha yaryar (0–18 billood):

2IC: Waxay bilaabaan inay xiriir la yeeshaan carruur kale oo leh dhawaaqyo, wajiga iyo dhaqdhqaqaqa jirka.

2IC: Waxay ku raaxeystaan is-dhexgalka carruurta kale (oo lagu muujiyo dhaqdhqaqaqyada farxadda leh, dhoola caddaynta, codadka ilmaha, iwm).

2SB/2IP: Waxay dadka kale ugu jawaabaan dhoola caddeyn, qosol iyo shucuur Waxay ka falceliyaan marka uu qof ooynaayo ama xanaaqsan yahay.

2SB: Waxay oggaadaan waxyabaha isku midka ah iyo waxyabaha aan isku midka ahayn.

2IP: Waxay aqoonsadaan carruurta kale, magacyadooda iyo xubnaha qoyskooda.

2IP: Waxay muujiyaan xiisaha carruurta kale ayaga oo daawanaya oo isku dayaya inay ku daydaan iyaga (sida inay raacaan walaalka ka wayn un raacaan meelaha u dhaw).

2c

Waxay ku ciyaraan meelaha u dhaw carruurta kale, waxay isticmaalaan isla qalabka ama ficiada isku midka ah.

2d

Waxay raadiyaan saaxiib ay doorbidayaan; waxay muujiyaan farxad marka ay arkaan saaxiib.

Heerka 6 aad: Ka qaybgalka Bulshada

UJEEDOOYINKA MUHIIMKA AH:

Shakhsiyaadku waxay leeyihiiн awood ay ku tixgeliyaan dadka kale waxayna jecel yihiiн inay gacan ka geystaan fayoobaanta dugsiga iyo bulshada

SABAB: Marka baahida carruurta yaryarsi joogto ah loo dabooo, waxay u badan tahay inay tixgeliyaan xuquuqda iyo baahiyaha dadka kale iyo weliba inay kaalin firfircoon ka qaataan ka -qaybgalka macnaha leh ee qoyska iyo nolosha dugsiga. Carruurta da'daan waxay baranayaan sida loo tixgeliyo aragtiyaha kala duwan, ayagoo la kaashanaya carruurta kale si ay midba midka kale wax uga bartaan una gaaraan yoolal ballaaran. Is-dhexgalyadaan waxay gacan ka geystaan dhisidda dareen isku xirnaan iyo isku tiirsanaan waxtar u leh labadaba shaqsiga iyo kooxda. Marka ay sameynayaan xiriiridaan waxay carruurtu ku bilaabaan inay dareemaan mas'uuliyad iyo farxad ay u qabaan shaqadooda oo ay aqoonsadaan qiimaha hawshooda.

SIDEE: Marka dadka waawayn ee ku jira nolosha carruurta yaryar ay kasooqaybgalaan oo ay mudnaanta siiyan sidii ay u dabooli lahaayeen baahidooda si joogto ah oo la saadaalin karo, carruurtu waxay markaa tixgelin karaan baahida dadka kale. Markay carruurtu sii korayaan oo horumar sameynayaan, dadka waawayn waxay u qaabayn karaan habdhaqankaan carruurta ayagoo sharfaya ballanqaadyadaada, qiraya markaad khalad samaysay, iyo inay aqoonsadaan saameynta ay carruurtu leeyihiiн markay si macno leh uga qaybqaataan baahiyaha kooxda ama qof kale.

Waagii hore, carruurtu waxay u baahan kareen xusuusin badan iyo filashooyin cad oo ku saabsan habraaca guriga, fasalka dhexdiisa iyo bulshada dhexdeeda. Muddo kadib, carruurtu waxay baran doonaan xirfadaha loo baahan yahay si ay u maareeyaan filashooyinkaas ayagoo kaligood ah waxaana laga yaabaa inay xitaa bilaabaan inay iskood wax u qabtaan markay arkaan wax u baahan in la qabto, ayadoon marka hore la weydiin.

Qaababka loo Caawiyo

Waalid ahaan, daryeele ama macalin ahaan, fadlan:

- Waydii su'aalo furan carruurta oo ku dhiirrigeli inay tixgeliyaan baahiyaha iyo aragtiyahadadka kale ayagoo weydiinaya su'aalo ku saabsan sida dadka kale dareemaan iyo sababta.
- Ku martiqaad carruurta inay isla abuuraan xeerarka iyo filashooyinka fudud ee guriga iyo dugsiga, sida habboon.
- Sii carruurta fursado ay ku bartaan inay masuul ka yihiin shaqooyinka fasalka dhexdiisa iyo guriga ayagoo sameynaaya shaqooyin wax ku biirinaya guud ahaan shaqada guriga iyo dugsiga, sida quudinta xayawaanka, miiska dhigista/nadiifinta, iwm.
- U tusaalee carruurta muhiimada ay leedahay in la tixgeliyo dareenka iyo aragtidadadka kale ayadoo lasoo bandhigaayo su'aalo ku saabsan sida qof uu dareemi karo iyo/ama sheegayo sida aad u malaynayso inay dareemi karaan.
- Sii carruurta fursad ay ku ogaadaan wax badan oo ku saabsan shaqooyinka ay dadku ka dhex qabtaan bulshada dhexdeeda iyo inay fahmaan sida ay gacan uga geystaan badbaadinta dadka bulshada. (Waxaa kujiri kara dhaqamada caafimaadka iyo badbaadada ee dukaanka raashinka, maqaayadaha, ilaalada isgoosyada, caafimaadka/ilkaha, baabuurka/baska/baaskiilkha, booliska/dabka).
- Sii carruurtu fursado ay ku tababaraan, ku ciyaraan, ayna iskaga dhigaan inay yihiin dad ka shaqeeya boosaskaas.
- Kor u qaadista hormarka xirfadaha fulinta
- Sii carruurtu fursado si ay ula shaqeeyaan dadka isku midka ah oo ka duwan ayaga ayna dadka ula dhistaan xariiro wanaagsan.
- Sii carruurta fursado ay ku daryeeli karaan bii'ada: ka caawi dib u warshadaynta, dhacdooyinka nadiifinta bulshada, beerbeerista, aqoonsashada siyaabaha dib loogu isticmaalo shayada, waraabinta dhirta.
- Kormeer adeegsashada carruurta ee warbaahintabulshada oo ka caawi carruurta inay doortaan si habboon si ay u taageeraan waxbarashadooda, koritaankooda iyo isku xirkooda (Inay si Muuqaala ah u Wacaan Qaraabada).

Milicsiga iyo Hannaanka

Tixgeli waqtiga marka shaqadaada ama saameyntaada ay u samaysay isbadel togan qof ama wax; sidee arrintaas u dareentay? Sidee dadka kale u arkaan saameyntaada?

Marka ay tahay inaad qaadato go'aan adag, sidee u wajahdaa xaaladda? Yaad ka cadsataa inuu dhibaatada xaaladaas xaliyo?

Sideen u tixgelin karnaa kuwa go'aammadeena ay saamayn ku yeelan doonaan inta lagu jiro go'aan qaadashada? Sideen ugu marti qaadi karnaa inay wadaagaan dareenkooda, fikradooda ama xalalkooda? Saameyn nooceeh ah ayay taasi ku yeelan kartaa hanaanka qaabka go'aan qaadashada?

Ilaha Kale:

[NAEYC: Kocinta Kartida Guusha: Dhiirigelinta Ma'suuliyada Carruurta](#)

[NAEYC: Fariinta Baaga danbaydka: Ka caawinta Ilmahaaga inuu barto masuuliyada](#)

[Common Sense Media: Dib u eeg waxa Ilmahaagu ku sugan yahay](#)

[Common Sense Media: Adeegsashada warbaahinta Ilmaha ee Ebar illaa Sideed jirka ah](#)

[Akhriska Rockets: Caruruuta iyo Warbaahinta: Tallooyinka Waalidiinta](#)

Heerka 6 aad: Tilmaamaha Ka qaybgalka Bulshada

Shakhsigu wuxuu leeyahay awood u ku tixgeliyo dadka kale wuxuuna jecel yahay inuu gacan ka geysto fayoobaanta dugsiga iyo bulshada.

Halbeegyada Ka qaybgalka Bulshada 6A: *Waxay muujiyaan dareenka dugsiga iyo mas'uuliyadda bulshada.*

WAXBARASHADA DHEXE EE DHALLAANKA

Haddii aan helo caawimaada dadka waawayn, waxaan...

- Awoodaa inaan qeexo sida dabeecadaya u saameynayso iskuulka iyo hawlaha bulshada.
- Awoodaa inaan sharaxno ka bixino sida qof walba u leeyahay awoodo u gaar ah oo ka qayb qaadata dareenkooda lahaanshaha.
- Awoodaa inaan muujiyo fahamka in fikradaha iyo aragtiyahaqof walba muhiim u yihiin hawlalka fasalka.

Gobalka Washington

Tilmaamaha Hormarka iyo Waxbarashada Dhallaanka (ELDGs)

GOLD®

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Fasalka 3aad:

2SB: Waxay caawiyaan dadka kale waxayna sameeyaan go'aano masuuliyad ku dheehan tahay.

2IPO: Waxay facooda kala shaqeyyaan nashaadaadka kooxaha yaryar iyo kuwa kooxaha waawayn. Waxay fahmaan inay jiraan xirfado kaladuwani iyo awoodo kaladuwani oo ay ilmaha isku faca ah leeyihiin.

2IPO: Waxay fahmaan in ay jiraan aragtiyo kala duwan oo ka dhex jira asxaabta iyo dadka kale.

6S: Waxay fahmaan sida dadku qayb oga yihiin bii'ada iyo sida ay gacan oga geysan karaan inay abuuraan bii'o caafimaad leh.

6SS: Waxay muujiyaan inay xiiso u qabaan dadka kaladuwani ee kunool xaafadooda iyo gobalkooda.

1a

Waxay muujiyaan dulqaad leh xaddidaad shaqsiyed; waxayna xakameeyaan dareenka ku salaysan sida ay u saamayn doonaan dadka kale.

1b

Waxay muujiyaan fahmida "sharciga wayn" ee la xariira fikirka iyo badqabka, naxariista, xushmada, iyo daryeelida shey'yada iyo agabyada yaala bii'ada.

2d

Waxay sameeyaan saaxiibtinimo ku salaysan is aaminaada iyo is kaashiga;

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

6SS: Waxay arrimaha iyo dhacdooyinka ka fiiriyaan dhinacyo badan.

waxay fahansan yihii in saaxiibtinimadu ay wali jiri karto marka khilaafku dhaco.

Fasalka 2aad:

1SM: Waxay fahmaan oo sharxaan saamaynta shucuurta kaladuwani ku leedahay dadka kale. Tusaale ahaan, faraxsanaanta ayaa laga yaabaa inay dadka kale ka caawiso inay dareemaan farxad, halka walbaaarkuna dadka kale ka dhigi karto inay dareemaan murugo.

2IPO: Waxay dhageystaan dadka kale waxayna bilaabaan inay fahmaan aragtidooda.

6SS: Waxay bartaan sida bulshada maxaliga ah u shaqeeyaan, qaabab badan oo bulshadu isku abaabulaan.

1b   **W**

Waxay fahmaan oo sharxaan sababaha shariyada.

2d

Waxay sameeyaaan saaxiibtinimo ay ku saleynayaan tayada qofka.

Fasalka 1aad:

2IPO: Waxay ka fikiraan sida dhaqankoodu u saameeyo dadka kale.

2IPO: Waxay kordhiyaan wacyiga dabeecadaha dadka dhexdooda ah iyo isgaarsiinta.

6SS: Waxay ka hadlaan qoysaska iyo qaababka qoysasku u nool yihii ogana wada shaqeeyaan xaafada.

6SS: Waxay fahmaan sida qoysaska bulshada ay iskumid u yihii ayna u kala duwan yihii.

1b   **W**

Waxay fahmaan oo sharxaan sababaha shariyada.

2d

Waxay sameeyaaan saaxiibtinimo ay ku saleynayaan tayada qofka.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Xanaanada:

- 1FC: Waxay carruurta yaryar ka caawiyaan waxyabahaaysan kaligood sameyn karin.
 2SB: Waxay u dhaqmaan siyalo ku kala duwan goobaha.
 2SB: Waxaa kujira carruurta jinsiga kaladuwan leh ama kasoon jeeda meel kaladuwan, ku hadla luuqado kaladuwan, ama qaba baahiyaha gaarka ah.
 2SB: Waxay dhageystaan aragtida dadka kale.
 2PSCR: Waxay dhageystaan fikradaha iyo rabitaanka dadka kale, waxayna la wadaagaan fikradaha iyo rabitaanka u gaarka ah, waxay tixgeliyaan wawa xaq ah, waxayna soo jeediyen talooyin siyaabo kala duwan oo lagu xaliyo khilaafadka.
 6SS: Waxay bartaan fikradaha caddaaladda iyo ixtiraamka xuquuqda iyo fikradaha dadka kale.
 6SS: Waxay yaqaanaan dadka sharciyada ka fuliya dugsiga iyo bulshada dhexdeeda sida (maamulaha, macallinka, ilaalada isgoisyada, wadayaasha basaska, dab damiska, iwm.).

Carruurta waxay bartaan xirfadaha aasaasiga ah ayagoo jawaab ka bixinaaya tallaabooyinka shucuurta sameynaayana saaxiibo. Xirfadahaan waxay ka caawin doonaan carruurta kartida mustaqbalkooda inay fahmaan saameynta hab dhaqankoodu ku leeyahay shaqada dugsiga iyo bulshada.

Dugsiga Birimada (4-5):

- 2SB: Waxay habdhakanka ku hagaajiyaan goobo kala duwan (sida adeegsiga codka dibedda ama codka gudaha), mararka qaarkood xusuusiyayaal.
 2SB: Waxay dhegaystaan waxa ay carruurta kale rabaan waxayna sameeyaan qorshayaal tixgeliya rabitaannadaas.
 2PSCR: Waxay u fiirsadaan in dadka kale ay yeelan karaan fikrado ama dareen ka duwan kanilmaha.
 4S: Waxay yaqaanaan xeerarka badbaadada ee gudaha iyo dibaddaba.
 6S: Waxay dusha u ritaaan masuuliyada noolaha, sida quudinta kallunka, waraabinta dhirta, iwm.
 6SS: Waxay dadka waydiyaan su'aalaha ku saabsan isku mid ahaanshaha iyo kaladuwanaanshaha (sida luuqada, naqshada tinta, dharka).

Carruurta waxay bartaan xirfadaha aasaasiga ah ayagoo jawaab ka bixinaaya tallaabooyinka shucuurta sameynaayana saaxiibo. Xirfadahaan waxay ka caawin doonaan carruurta kartida mustaqbalkooda inay fahmaan saameynta hab dhaqankoodu ku leeyahay shaqada dugsiga iyo bulshada.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Birimada (3-4):

1SC: Waxay yaqaanaan naftooda oo qayb ka ah qoyska, kooxda ruuxiga ah, dhaqanka, bulshada, iyo/ama koox kale oo qoysku ka tirsan yahay.

2SB/6SS: Waxay baaraan, ku tababartaan fahanka dooraka bulshada iyada oo loo marayo ciyaar. Waxay la qabsadaan doorar iyo dareeno kaladuwani inta lagu jiro ciyarta iska yeelyeelida. Waxay aqoonsadaan sida qof walba u dhacmaayo.

2PSCR: Waxay oggolaadaan/la xariiraan carruurta kala duwan.

4S: Waxay bilaabaan inay bartaan xeerarka badbaadada ee dhaqdhaqaqyada maalinlaha ahee ilmaha.

Ilmaha Socod baradka ah (16–36 billood):

2SB: Waxat billaan inay si habboon ula dhaqmaan xubinaha kamidka ah bulshooyinka kala duwan, sida qoyska, fasalka, deriska, bulshada caqiidda.

2SB: Waxay ogaadan waxa ilmuhi jecel inaysan lamid noqoneyn wax dadka kale jecel yihii.

4S: Waxay aqoonsadaan xeerarka badbaadada, laakiin had iyo jeer ma raacaan.

6S: Waxay si habboon u wajahaan dhirta iyo xayawaanka, adiga oo aan ku guubaabin dadka waawayn. Waxay muujiyaan walaac haddii xayawaan dhaawacmo ama xanuunsado. Waxau faallo ka bixiyaan waxa ay tahay in la sameeyo si loo kobciyo wax ("Geedkaas wuxuu u baahan yahay biyo").

6SS: Waxay gacan ka geystaan hab socodka guriga iyo fasalka waxayna wax ka ilaaliyaan nadaafadda.

6SS: Waxay fahmaan dooraka kaladuwani ee bulshada.

Carruurta waxay bartaan xirfadaha aasaasiga ah ayagoo jawaab ka bixinaaya tallaabooyinka shucuurta sameynaayana saaxiibo. Xirfadahaan waxay ka caawin doonaan carruurta kartida mustaqballoodaa inay fahmaan saameynta hab dhaqankoodu ku leeyahay shaqada dugsiga iyo bulshada.

Ilmaha yaryar (0–18 billood):

2SB: Waxay la ciyaraan carruurta; waxay oggaadaan waxyabaha isku midka ah iyo waxyabaha aan isku midka ahayn.

6S: Waxay ka jawaabaan tilmaamaha daryeelahae ku saabsan sida loola dhaqmo dadka si habboon.

6S: Waxay ku celiyaan dabeecadaha si ay u ogaadaan sababta iyo saamaynta.

6S/6SS: Waxay muujiyaan xiisaha ay u qabaan dadka, xayawaanka iyo sawirada xayawaanka.

6SS: Waxay muujiyaan jadwalada maalinlaha ah.

Halbeegyada Ka qaybgalka Bulshada 6B: Wuxuu muujiyaa awooda ay u leeyihii inay la shaqeeyaan dadka kale, loo adkeysto, laguna gaaro, loona qiimeeyo yoolalka degsan.

WAXBARASHADA DHEXE EE DHALLAANKA

Haddii aan helo caawimaada dadka waawayn, waxaan...

- Awoodaa inaan ka qaybgalo waxqabadyada asxaabta ka kala socda dhaqamada kala duwan si aan u muujiyo inaan ixtiraamo.
- Awoodaa inaan aqoonsado xubnaha bulshada midba midka kale ugu tiirsan yahay.
- Awoodaa inaan si togan oo ixtiraam leh u dhexgalo hawlaha asaagga ah iyo kooxda iyo isdhexgalka.

Gobalka Washington Tilmaamaha Hormarka iyo Waxbarashada Dhallaanka (ELDGs)	<u>GOLD®</u>					
	XILIGA DHALASHA ILLAA 1 1-2 SANO 2-3 SANO	DUGSIGA BIRIMADA 3 DUGSIGA XANAANADA-K 4 DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 1AAD FASALKA 2AAD FASALKA 3AAD			
Fasalka 3aad: 2SB: Waxay fahmaan qaab xushmada leh ee loola hadlo dadka kale waxayna xushmeeyaan goobta qofka. 2IPO: Waxay fahmaan inay jiraan xirfado kaladuwan iyo awoodo kaladuwan oo ay ilmaha isku faca ah leeyihiiin. 2IPO: Waxay facooda kala shaqeeyaan nashaadaadka kooxaha yaryar iyo kuwa kooxaha waawayn. 6SS: Waxay muujiyaan inay xiiso u qabaan dadka kaladuwan ee kunool xaafadooda iyo gobalkooda.	3a					
Fasalka 2aad: 2SB: Waxay muujiyaan tixgelin, xiiso, iyo xushmad ay u hayaan dadka kale. 2IPO/2PSCR: Waxay ka qaybgalaan nashaadaadka kooxda iyo waxayna dadka kale ula shaqeeyaan si habboon. 5SL: Waxay muujiyaan xushmad ku aadan dookhyada luuqada ee dadka kale iyo dabeecadaha aan hadalka ahayn. 6SS: Waxay bartaan sida bulshada maxaliga ah u shaqeeyaan, qaabab badan oo bulshadu isku abaabulaan.	3A					

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Fasalka 1aad:

- 2IPO: Waxay kordhiyan wacyiga dabeecadaha dadka dhixdooda ah iyo isgaarsiinta.
2IPO: Waxay balaariyaan xirfadaha si ay ula xiriiraan oo ula falgalaan asxaabta iyo dadka kale.
2IPO: Waxay si wada shaqeyn leh ula shaqeeyaan dadka kale.
6SS: Waxay ka hadlaan qoysaska iyo qaababka qoysasku u nool yihii ogana wada shaqeeyaan xaafada.

Dugsiga Xanaanada:

- 1FC: Waxay ku raaxeystaan inay saaxiidood kala qaybgalaan muusikada iyo nashaadaadka caadooyinka dhaqanka.
2SB: Waxay dhageystaan aragtida dadka kale.
2SB: Waxaa kujira carruurta jinsiga kaladuwan leh ama kasoon jeeda meel kaladuwan, ku hadla luuqado kaladuwan, ama qaba baahiyaha gaarka ah.
2IPO: Waxay xiriir la sameeyaan caruruutalee ee goobaha kale.
6SS: Waxay bartaan fikradaha caddaaladda iyo ixtiraamka xuquuqda iyo fikradaha dadka kale.
6SS: Waxay yaqaanaan dadka shariyada ka fuliya dugsiga iyo bulshada dhixdeeda sida (maamulaha, macallinka, ilaalada isgoysyada, wadayaasha basaska, dab damiska, iwm.).

3A ■ ■ W

Waxay la shaqeeyaan oo la wadaagaan fikradaha iyo agabka qaa bulshadu u aqbali karto.

3a ■ ■ W

Waxay la shaqeeyaan oo la wadaagaan fikradaha iyo agabka qaa bulshadu u aqbali karto.

3a ■ ■ ■ W

Waxay ardayda kale la wadaagaan qalabka marka ay joogaan fasalka iyo banaanka.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Birimada (4-5):

1FC: Waxay aqoonsadaan ayna xushmeeyaan ayaga iyo dadka kale waxyabaha ay isku midka ka yihiin iyo waxyabaha ay ku kala duwan yihiin, sida jinsiga, qowmiyada, baahiyaha gaarka ah, dhaqanada, luuqadaha, bulshada iyo qaab qoyska.

2SB: Waxay isticmaalaan caawimaada dadka waawayn si ay ula wadaagaan ayna sameeyaan tookadooda.

2SB: Waxay daryeelaan carruurta kale marka ay dhaawacmaan ama murugoodaan. Waxay sharaxaan dabeecadahafikirka carruurta kale.

2IPO: Ku martiqaad carruurta kale inay ku biiraan kooxaha ama nashaadaadka kale.

2PSCR: Waxay awoodaan inay ka hadaan siyaabaha lagu xaliyo dhibaatada ama loo caawiyo ilmo kale, waxayna maanka ku hayaan shakhsiyadda iyo dookhyada ilmahaas.

6SS: Waxay dadka waydiyaan su'aalaha ku saabsan isku mid ahaanshaha iyo kaladuwanaanshaha (sida luuqada, naqshada tinta, dharka).

6SS: Waxay aqoonsadaan shaqooyinka qaar kamid ah bulshada (karaaniga dukaanka cuntada, darawalka baska, dakhtarka).

Dugsiga Birimada (3-4):

2SB: Waxay la shaqeeyaan dadka kale ayagoo qayb ka ah kooxda.

2SB: Waxay carruurta kale oga sheekeeyaan sheekoojin waxayna siiyan fursad ay ku sheegaan sheekadooda.

2SB: Way heesaan, garaacaan durbaan iyo/ama waxay la jeesaan dadka kale.

2SB: Waxay ka jawaabaan dareenka asxaabta (naxariista).

2IPO: Waxay wax la wadaagaan caruruurta kale waxayna qaataan tookeysigooda.

2IPO: Waxay muujiyaan kalgacial ama u dhowaansho ay la yeelanayaan asxaabta.

2PSCR: Waxay oggolaadaan/la xariiraan carruurta kala duwan.

3a

Waxay ardayda kale la wadaagaan qalabka marka ay joogaan fasalka iyo banaanka.

3a

Waxay qaataan tookadooda.

3a

Waxay qaataan tookadooda.

	XILIGA DHALASHA ILLAA 1		DUGSIGA BIRIMADA 3		FASALKA 1AAD
	1-2 SANO		DUGSIGA XANAANADA-K 4		FASALKA 2AAD
	2-3 SANO		DUGSIGA XANAANADA		FASALKA 3AAD

Ilmaha Socod baradka ah (16–36 billood):

1FC: Waxay ku raaxeystaan sheekada, heesaha iyo gabayada ku saabsan dadka kaladuwan iyo dhaqamada kaladuwan.

2SB: Waxay la ciyaraan carruurta; waxay oggaadaan waxyaabaha isku midka ah iyo waxyaabaha aan isku midka ahayn.

2SB: Waxay tookadooda ka qaataan ciyaraaha bulshada.

2IPO: Waxay bilaabaan inay ilmaha kale ku daraan ciyarta, sida ciyarta jeeska.

2PSCR: Waxay si habboon oga jawaabaan (inta badan) marka ilmo kale muujiyo rabitaankiisa, sida in lala eego buug.

6SS: Waxay fahmaan doorarka kaladuwan ee bulshada.

3a

Waxay si wanaagsan ugu jawaabaan dadka kale.

Ilmaha yaryar (0–18 billood):

6SS: Waxay muujiyaan xiisaha ay u qabaan dadka.

3a

Waxay si wanaagsan ugu jawaabaan dadka kale.

Halbeegyada Ka qaybgalka Bulshada 6C: Waxay si fican oga qaybqaataanhawlaха iskuulka, shaqada, iyo bulshada.

WAXBARASHADA DHEXE EE DHALLAANKA

Haddii aan helo caawimaada dadka waawayn, waxaan...

- Aqoonsan karaa oo aan qaban karaa hawlaха wax ku biirinaya hawlaха fasalkayga—tusaale ahaan, raacitaanka xeerar la dejiyay, tookaysiga, ka fiirsashada dadka kale.
- Aqoonsan karaa xaquuqaha iyo waajibaadyada bulshada.
- Aqoonsan karaa muhiimada ay leedahay daryeelka bii'ada dabiiiciga ah ee aan ku nool nahay.
- Aqoonsan karaa sida dadku u isticmaalaan warbaahinta bulshada oo ah habka la iskula xariiro iyo sida ay oga duwan tahay qaababka kale ee xiriirka.

Gobalka Washington Tilmaamaha Hormarka iyo Waxbarashada Dhallaanka (ELDGs)	GOLD®					
	XILIGA DHALASHA ILLAA 1 1-2 SANO 2-3 SANO	DUGSIGA BIRIMADA 3 DUGSIGA XANAANADA-K 4 DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 1AAD FASALKA 2AAD FASALKA 3AAD			
Fasalka 3aad: 2IPO: Waxay facooda kala shaqeeyaan nashaadaadka kooxaha yaryar iyo kuwa kooxaha waawayn. Waxay fahmaan inay jiraan xirfado kaladuwani iyo awoodo kaladuwani oo ay ilmaha isku faca ah leeyihii. 2SB: Waxay fahmaan qaab xushmada leh ee loola hadlo dadka kale waxayna xushmeeyaan goobta qofka. 4S: Waxay yaqaanaan jawaabaha ku habboon dhibaateyn, cagajuglaynta, xadgudubka iyo waxyeeloyinka. 6S: Waxay fahmaan sida dadku qayb oga yihiin bii'ada iyo sida ay gacan oga geysan karaan inay abuuraan bii'o caafimaad leh.	1b Waxay muujiyaan fahmida “sharciga wayn” ee la xariira fikirka iyo badqabka, naxariista, xushmada, iyo daryeelida shey'yada iyo agabyada yaala bii'ada. 3a Si sax ah u dhammaystira is-qimaynta doorka shaqada kooxda.					
Fasalka 2aad: 2IPO/2PSCR: Waxay si habboon oga qaybqaataan ulana shaqeeyaan kooxaha. 2SB: Waxay muujiyaan tixgelin, xushmad, iyo isbarbardhiga dadka kale. 4NH: Waxay bilaabaan inay fahmaan cawaaqibka xumada dabeecadaha caafimaadka leh iyo xulashooyinka, sida siyaabaha looga hortago xanuuunada. 6SS: Waxay bartaan sida bulshada maxaliga ah u shaqeeyaan, qaabab badan oo bulshadu isku abaabulaan.	3a Waxay dhammaystiraan mashaariicda iskaashiga carruurta kale.					

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Fasalka 1aad:

2IPO: Waxay kordhiyaan wacyiga dabeeecadaha dadka dhexdooda ah iyo isgaarsiinta.

2IPO: Waxay si wada shaqeeyn leh ula shaqeeyaan dadka kale.

4NH: Waxay bilaabaan sida go'aankooda gaarka ah u saameyn karo caafimaadka iyo badqabka hadda iyo kan mustaqbalka.

6S: Waxay bilaabaan inay abuuraan dookhyo madax banaan oo ku aadan caafimaadka bii'ada iyo bulshada, sida si habboon u tuurista qashinka, dib u warsheynta iyo/ama ka fakirada qaababka dib loogu isticmaali karo.

6SS: Waxay ka hadlaan qoysaska iyo qaababka qoysasku u nool yihiin ogana wada shaqeeyaan xaafada.

1b ■ ■ W

Waxay fahmaan oo sharxaan sababaha sharciyada.

3a ■ ■ W

Waxay la shaqeeyaan oo la wadaagaan fikradaha iyo agabka qaa bulshadu u aqbali karto.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Xanaanada:

1FC: Waxay carruurta yaryar ka caawiyaan waxyabahaaysan kaligood sameyn karin.

1SM: Waxay awoodaan inay sugaan--tookaysiga, daryeelida, iwm.

1SM: Waxay badelaan ficillada si ay ula kulmaan waxa looga filaayo meelo iyo xaalado kaladuwan, sida kabaha oo la iskaga siibo guriga, loogana tago iskuulka, iyo in la xirto kabaha roobka.

2SB: Waxay awoodaan inay ogolaadaan goobtaada gaarka ah ("Waxay ku fadhiyaan kursigayga") iyo inay xushmeeyaa goobaha dadka kale.

2SB: Waxay gacan ka geystaan, la wadaagaan, tookeysi la sameeyaan lana shaqeeyaan kooxaha.

4NH: Waxay sameeyaan go'aano wanaagsan oo ku aadan dhaqamada caafimaadka.

4NH: Waxay gacan ka geystaan diyaarinta cuntooyinka iyo cunada fudud.

6S: Waxay bilaabaan inay fahmaan sida waxyabaha ay dadku sameeyaan isbadelaan bii'ada. Waxay aqoonsadaan in ficillada u gaarka ah ay saamaynku leeyihii deegaanka si ka wanaagsan (sida waraabinta dhirta) ama si kasii xun (sida ku tumashada dhirta).

6SS: Waxay bartaan fikradaha caddaaladda iyo ixtiraamka xuquuqda iyo fikradaha dadka kale.

6SS: Waxay yaqaanaan dadka shariyada ka fuliya dugsiga iyo bulshada dhexdeeda sida (maamulaha, macallinka, ilaalada isgoysyada, wadaha basaska, dab damiska, iwm.).

3a   **W**

Waxay la shaqeeyaan oo la wadaagaan fikradaha iyo agabka qaa bulshadu u aqbali karto.

1b **W**

Waxay adeegsadaan xeerarka aasaasiga ah iyo xaaladaha cusub ee la midka ah.

1c   **W**

Waxay qaataan masuuliyada la xariirta caafimaadka.

3a   **W**

Waxay ardayda kale la wadaagaan qalabka marka ay joogaan fasalka iyo banaanka.

1b   **W**

Waxay maamulaan xeerarka fasalka, hab socodyada, iyo kala guurka ayagoo marmar sameynaaya xusuusino.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Dugsiga Birimada (4-5):

2SB: Waxay isticmaalaan caawimaada dadka waawayn si ay ula wadaagaan ayna sameeyaan tookadooda.

2SB: Waxay sugaan tookadooda ayagoon xanaaqin ama qabsan. Waxaa laga yabaa inay lumiyaa xiisaha shayga ama hawsha kahor intaan la gaarin tookadooda.

4DLS: Waxay si fudud u muraajaceeyaan una bartaan waxa la sameeyo marka la sameynaayo hawlaha caadiga ah (sida wakhtiga cuntada, wakhtiga sariirta).

4NH: Waxay gacan ka geystaan diyaarinta cunto fudud oo caafimaad leh waxayna cuntada u adeegtaan si iskood ah marka ay cunto rabaan.

4NH: Waxay yaqaanaan wax oo isticmaalo alaabaha isku daryeelida sida (shanlada iyo cadayga).

4S: Waxay raacaan xeerarka badbaadada ee gudaha iyo dibaddaba.

6S: Waxay dusha u ritaan masuuliyada noolaha, sida quidunt kalluunka, waraabinta dhirta, iwm.

6S: Waxay ka qaybgalaan (ayagoo tilmaamo qof wayn ka helaaya) dhaqdhaqaqyada lagu ilaalinaayo deegaanka, sida qaab habboon qashin u qubida, kaydinta waraaqaha iyo gasacadaha dib loo warshadeeyo, iwm.

6SS: Waxay aqoonsadaan shaqooyinka qaar kamid ah bulshada (karaaniga dukaanka cuntada, darawalka baska, dakhtarka).

1c

Waxay qaataan masuuliyada la xariirta caafimaadka.

3a

Waxay ardayda kale la wadaagaan qalabka marka ay joogaan fasalka iyo banaanka.

1b

Waxay maamulaan xeerarka fasalka, hab socodyada, iyo kala guurka ayagoo marmar sameynaaya xusuusino.

3a

Waxay qaataan tookadooda.

1c

Waxay muujiyan kalsooni si loo daboolo baahiyaha gaarka ah.

	XILIGA DHALASHA ILLAA 1		DUGSIGA BIRIMADA 3		FASALKA 1AAD
	1-2 SANO		DUGSIGA XANAANADA-K 4		FASALKA 2AAD
	2-3 SANO		DUGSIGA XANAANADA		FASALKA 3AAD

Dugsiga Birimada (3-4):

1SC: Waxay yaqaanaan naftooda oo qayb ka ah qoyska, kooxda ruuxiga ah, dhaqanka, bulshada, iyo/ama koox kale oo qoysku ka tirsan yahay.

1SM: Waxay xasuustaan ayna gacan ka geystaan hawl maalmeedka caadiga ah, sida gelitaanka kursiga baabuurka, iyo badelka hal hawl oo kale, oo leh xusuusinta marmar ah.

2IPO: Waxay wax la wadaagaan caruuerta kale waxayna qaataan tookeysigooda.

2SB: Waxay jawaabaan tilmaamaha dadka waaweyn ee ku saabsan iska fogeynta alaabta ama ka taxaddarka.

2SB: Waxay fiiriyaan boosaska shey'yada waxayna gacan ka geystaan in meel la dhigto (sida alaabta carruurtu ku ciyaarto, waxayna ku ridaan weelka saxan dhaqidda).

2SB: Waxay baaraan, ku tababartaan fahanka doorarka bulshada iyada oo loo marayo ciyaar. Waxay la qabsadaan doorar iyo dareeno kaladuwani inta lagu jiro ciyaarta iska yeelyeelida.

2PSCR: Waxay sugaan tookadaan.

4DLS: Way labistaan waxayna gacan ka geystaan iska siibida labiska, waxay iska siibaan jaakadda ayagoo dhigaaya meesha loogu talagalay, waxay bilaabaan inay si iskood ah u sameeyaa baahiyaha musqusha, ayagoo gacmahana dhaqata oo tuwaal u isticmaalaya si ay isku qalajiyan.

4NH: Waxay gacan ka geystaan diyaarinta iyo nadiifinta miiska cuntooyinka. Waxay soo qaataan alaabaha cintada.

4S: Waxay bilaabaan inay bartaan xeerarka badbaadada ee dhaqdhaqaqyada maalinlaha ahee ilmaha.

6SS: Waxay doorka qoyska ku ciyaraan ciyarta, waxayna aqoonsadan sida qof walba u dhaqmaayo una jilaayo qaybtooda waqtiga yar. Waxay ku raaxeystaan doorarka adag.

1b

Waxay maamulaan xeerarka fasalka, hab socodyada, iyo kala guurka ayagoo marmar sameynaaya xusuusino.

3a

Waxay qaataan tookadooda.

1c

Waxay muujiyaan kalsooni si loo daboolo baahiyaha gaarka ah.

1b

Waxay dadka waawayn ka aqbaan tilmaamaha.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Ilmaha Socod baradka ah (16–36 billood):

1FC: Waxay aoonsadaa doorarka qoyska dhexdiisa.

1FC/2SB: Waxay ka qaybgalaan hawlaho qoyska wayna xanaqaan marka aan la raacin jadwalada qoyska ama marka la badelo.

1SM: Waxay xusuustaan oo raacaan jadwalka iyo xeerarka fudud mararka qaarkood.

2SB: Waxay bilaabaan inay si habboon ugu dhaqmaan xubin ahaan ama bulshooyin kala duwan, sida qoyska, fasalka, deriska, bulshada dhaqanka.

2SB: Waxay gacan ka geystaan shaqooyinka fudud ee qoyska ama fasalka bulshada.

2PSCR: Waxaa ku adkaata inay suaan tookadooda. Waxay isticmaalaan caawimaada dadka waawayn si ay ula wadaagaan ayna sameeyaan tookadooda.

4DLS: Waxay doonayaan inay ayagu is daryeelaan. Way labistaan waxay iska siibaan si buuxda (marka laga reebo dharka ku dhegan), waxay dhaqdaan gacmaha wayna qalajiyaan, ayagoo caawimaad helaaya.

4NH: Waxay cuntada ku cunaan qaado, ayagoon helin caawimaad.

4S: Waxay aqoonsadaan xeerarka badbaadada, laakiin had iyo jeer ma raacaan.

6S: Waxay si habboon u wajahaan dhirta iyo xayawaanka, adiga oo aan ku guubaabin dadka waawayn. Waxay muujiyaan walaac haddii xayawaan dhaawacmo ama xanuunsado. Waxau faallo ka bixiyaan waxa ay tahay in la sameeyo si loo kobciyo wax ("Geedkaas wuxuu u baahan yahay biyo").

6SS: Waxay gacan ka geystaan hab socodka guriga iyo fasalka waxayna wax ka ilaaliyaan nadaafadda.

6SS: Waxay fahmaan doorarka kaladuwan ee bulshada.

1c

Waxay muujiyaan kalsooni si loo daboolo baahiyaha gaarka ah.

1b

Waxay dadka waawayn ka aqbaan tilmaamaha.

1c

Waxay rabaan inay naftooda wax u qabtaan.

3a

Waxay si wanaagsan ugu jawaabaan dadka kale.

1b

Waxay ka jawaabaan tilmaamaha daryelahaee ku saabsan sida loola dhaqmo dadka si habboon.

XILIGA DHALASHA ILLAA 1	DUGSIGA BIRIMADA 3	FASALKA 1AAD
1-2 SANO	DUGSIGA XANAANADA-K 4	FASALKA 2AAD
2-3 SANO	DUGSIGA XANAANADA	FASALKA 3AAD

Ilmaha yaryar (0–18 billood):

1SM/6SS: Waxay fahmaan ayna raacaan qawaaniinta iyo jadwalada qaarkood, iyo tilmaamaha fudud.

2SB: Waxay tookadooda ka qaataan ciyaaraha bulshada.

4DLS: Waxay caawimaad ka geystaan labiska, dhar bixista, xafaayada.

4DLS: Waxay dhaqdaan gacmaha wayna qalajiyaa, ayagoo caawimaad helaaya.

4NH: Waxay daryeel bixiyaha ka caawiyaan qabashada dhalada. Waxay soo qaataan koob waxayna cabaan wawa kujira. Waxay cuntada ku cunaan qaado.

6S: Waxay ka jawaabaan tilmaamaha daryelahaee ku saabsan sida loola dhaqmo dadka si habboon.

6SS: Waxay yaqaan meesha qashinku yaalo ama weelka qashinka dib loo warshadeeyo.

1b

Waxay dadka waawayn ka aqbaan tilmaamaha.

1c

Waxay rabaan inay naftooda wax u qabtaan.

3a

Waxay si wanaagsan ugu jawaabaan dadka kale.

1b

Waxay ka jawaabaan tilmaamaha daryelahaee ku saabsan sida loola dhaqmo dadka si habboon.

1c

Waxay muujiyaan baahiyaha iyo rabitaanka; waxayna ka qayb qaataan hawsha marka qof wayn daboolaayo baahiyaha.

**Xog Dheeraad ah A:
10 Ka Astaamood ee ugu sarreeya Dugsiga
Sare ee SEL**

10 Ka Astaamood ee ugu sarreeya Dugsiga Sare ee SEL

*Ka maamul ahaan, waxaa muhiim
ah in la kor loo qaado jawiga
naxariista leh iyo taageerada
bulsho iyo shucuureed. Wuxaad
ogaan doontaa in dugsigaagu ku
socdo wadada saxda ah marka
aad aragto waxyaabahaan:*

Xafiiska Kormeeraha Guud ee Washington
WAXBARASHADA

1. Waxbarashada SEL

- Waxbarasho gaar ah oo ku saabsan waxbarashada bulshada iyo dareenka ayaa lagu bartaa dhammaan fasalada

2. Isdhexgalka SEL

- Waxbarashada SEL waxay hoos timaadaa waxbarashada maalinlaha ah

3. Codka Ardayga

- Codadka ardayga ayaa la qiimeeyaa waana la tixgeliyaa marka go'an la gaaraayo

4. Cimiladu waxay gacan ka geysataa Kobaca SEL

- Fasal kasta iyo dugsiga guud ahaan wuxuu bixiyaa jawi wanaagsan oo taageero bixiya

5. Dadka waawayn ee SEL Taageerooyinka

- Macalimiinta, shaqaalaha taageerada bixiya, iyo qoysaska waxaa la siiyaa fursado ay ku kobciyaan xirfaddooda bulshadeed iyo shucuureed

6. Habdhaqanada Wanaagsan Taageerooyinka

- Dugsigu waxa uu xooga saaraa nidaamyada edbinta wanaagsan iyo caddaaladda dib u soo celinta

7. Iska isdhexgalka Taageerooyinka

- Dugsigu waxa uu bixiyaa taageerooyin isdaba joog ah oo daboolaaya baahida ardayda dhammaatood

8. Qoyska Iskaashatada

- Dugsigu waxa uu kobciyaa xiriirka waxa uuna taageero siiyaa qoysaska

9. Bulshada Iskaashatada

- Dugsigu waxa uu raadiyaa siyaabo ay iskaashi ula yeeshaan bulshadooda si loo kobciyo jawiga taageerada leh

10. SINNAANTA

- Dugsigu waxa uu mudnaanta siinayaan sinnaanta dhammaan hab dhaqanka SEL wuxuuna qirayaa baahiyaha kala duwan ee bulshooyinka iyo qoysaska kala duwan

Xog Dheeraad ah B: Milicsiga SEL ee Gaarka ah

Milicsiga SEL ee Gaarka ah

Ujeedada: Qalabkaan waxaa loogu talagalay dib isku milicsiga. Waa inaan loo adeegsan in lagu qiimeeyo waxqabadka. Maamulayaasha iskuulka, maamulayaasha, xubnaha kooxda SEL, xubnaha shaqaalaha, iyo dadka kale ee waawayn ayaa u adeegsan kara qiimeynta awooda shaqsiyed, ka fikirida sidii loo qaabeyn lahaa awoodahaas marka ay la falgalayaan dadka kale, ayna qorsheeyaan xeelado lagu hormarinaaayyo kobaca dhinacyada la xariira aqoonta bulshada, haddii lagu isticmaalo goob kooxeed, shaqsiyaadku waa inay marka hore si gaar ah u dhameystiraan milicsiga, kadibna ka wada hadlaan mawduucyada guud iyo tusaalooyinka xooga iyo caqabada la hawlgalayaasha ama kooxo yaryar. Shakhsiyadka ayaa ku soo laaban kara dib u milicsigaan sanadka oo dhan si ay dib ugu eegaan hadafyada shaqsiga ayna u calaamadiyaan hormarka.

Halkaan waxaa ku qoran sida loo isticmaalo qalabka:

- Akhri bayaan kasta oo ka fikir xaalado gaar ah oo la xiriira, kadibna naftaada ku qiimee bayaankaan adigoo calaamadeeynaya bokiska ku khuseeya (aad bay u adag tahay way sahlan tahay, ama aad bay kuu fududahay inaad sameyso).
- Marka aad dhameysto, raadi qaababka xooga iyo caqabada. Macluumaadkaan adiga ayaa laguugu talagalay, markaa si sax ah uga jawaab adigoon ku xukumin jawaabaha sida "wanaagsan" ama "aad uma fiicna."
- Akhri jawaabahaaga kadibna ficol ku samee waxyabaha aad baratay. Dardargelinta qoraalka iyo tallaabooyinka lasoo jeediyay ayaa la heli karaa kadib bavaanada dib u milicsida.

	Is Baraarujinta	Aad u adag	Adag	Fudud	Aad u fudud
DAREEN LEH IS BARAARUJINTA	Waxaan Awoodaa inaan fahmo aana magacaabo shucuurtayda hadda.				
	Waxaan u adeegsadaa dib u milicsiga si aan u fahmo qodobbada wax ku biiriya shucuurtayda iyo sida shucuurtaydu ii saameyso aniga.				
	Waxaan fahansanahay in marka shucuurtayda, fikirkayga, iyo eexdaydu ay saamayn ku yeeshaan dabeeecadayda iyo falcelintayda dadka iyo xaaladaha, labadaba si wanaagsa iyo si aan wanaagsaneynba.				
AQOONSASHADA IYO OGGAANSHABA	Waan waxaan aqaaan waaqica ku saabsan awooddayda iyo xadidkayga.				
	Waxaan fahmaa oo ka fikiraa qaababka ay aqoonsigayga u qaabeeyaaan dadka kale iyo isirka, dhaqanka, waayo aragnimada, iyo bi'iada.				
	Waxaan fahmaa oo ka fikiraa qaababka aqoonsigaygu u qaabeeyo aragtidayda, eexda, iyo cuqdadaha.				
FIKIRKA IYO KORITAANKA MASKAXDA	Waxaan aaminsanahay inaan sii wadi doono barashada iyo kor u qaadista xirfadaha si aan si fiican u taageero dhammaan dhallinyarada si ay guul u gaaraan.				
	Waxaan aaminsanahay inaan saameyn ku yeelan karo mustaqbalayga aan kaari karo yoolalkayga.				
	Waan arki karaa sida aan door qiimo leh ugu leeyahay shaqadayda, qoyskayga, iyo bulshadayda.				

Is Maareynta		Aad u adag	Adag	Fudud	Aad u fudud
MAAREYNTA DAREENADA	Waxaan helaa qaabab aan ku maareeyo shucuurta xoogan siyaabo aan si xun u saamayn kuwa kale.				
	Waan ka gudbi karaa wax xataa marka aan dareemo jahwareer. Waan is dejin karaa marka aan dareemo walbahaar ama niyad jab.				
DHIIRIGELINTA, SAMEYNTA FICIL, IYO DEJINTA YOOLKA	Waxaan hayaa filashooyin aad u sareeya oo igu dhiirrigeliya inaan gaaro yoolkayga oo aan dhiirrigeliyo koboca dadka aan hogaamiyo.				
	Waxaan sameeyaa facil iyo isbadel saamayn ku leh arrimaha aniga iyo bulshada waynba muhiimka u ah. Waxaan dejiyaa hadafyo la qiyaasi karo, caqabado leh, oo la gaari karo waxaana hayaa tillaaboooyin cad oo aan ku gaari karo.				
QORSHEYNTA IYO ABAABULIDA	Waxaan wax ka badelaa qorshayaasheyda markaan helo macluumaad cusub iyo xaqiqooyin. Markaa ay jiraan mashquulka dalabyo badan, waxaan adeegsadaa xeelado si aan dib ugu helo diiradda iyo tamarta.				
	Waxaan dhiitiraa shaqdayda waqtiga cusboonaysiinta shaqsiyed.				

Wacyigelinta Bulshada		Aad u adag	Adag	Fudud	Aad u fudud
NAXARIISTA IYO XIISAHA	Waxaan ka fahmi karaa aragtida qofka iyo dareenkiisa tilmaamaha hadalka iyo kuwa aan hadalka ahayn labadaba.				
	Waxaan fiiro gaar ah u yeeshaa dareenka dadka kale waxaana aqoonsadaa sida erayadayda iyo dabeecadaydu u saameeyaan qofkaas.				
	Waxaan u muujiyaa daryeel dadka kale marka aan arko inay si uun wax u gaareen.				
FAHANKA FIKRADA	Waxaan ka shaqeeyaa inaan wax ka barto waaya aragnimada dadka jinsiyadaha, qowmiyadaha, ama dhaqamada kala duwan leh.				
	Waxaan wax ka bartaa dadka leh aragtiyada kaladuwani ee aan hayga lamidka ahayn.				
	Waxaan dadka kale waydiyyaa khibradooda iyo aragtidooda kahor intaanan siin nuqulka dhaadooyinkayga.				
FAHMIDA ARRIMAHAA BULSHADA	Waan fahamsanahay xoogaga nidaamsan, taariikheed, iyo abaabukal ee ka dhix shaqeeyaa dadka.				
	Waan bogaadinayaa oo maamuuusayaa kala duwanaanshaha dhaqameed ee ka dhix jira bulshada dugsiga/goobta shaqada.				
	Waxaan aqoonsanahay awoodaha dhalinyarada iyo qoysaskooda waxaana uarkaa inay yihii shuraako wada jira.				

Xirfadaha Xiriirka		Aad u adag	Adag	Fudud	Aad u fudud
ISGAARSIINTA	Waxaan ahay qof diirada saara dadka kale marka aan dhegeysanaayo dadka kale oo si taxaddar leh ayaan oga firsadaa wixa ay sheegayaan.				
	Waxaan si cad ugu qeexi karaa fikradaha aniga ii muhiim ah siyaabaha dadka kale uga qayb qaadan karo.				
	Waxaan la yeelan karaa sheekoojin daacad ah oo ku saabsan isirkha iyo cunsuriyadda dhalinyarada, qoysaskooda, iyo xubnaha kale ee bulshada.				
DHISIDA XIRIIRADA IYO WADA SHAQEYNTA KOOXDA	Waxaaam si macno leh ula xiriira dhalinyarada, qoysaskooda, asxaabtooda, iyo xubnaha bulshada ee ka soojeeda qowmiyad, dhaqanada, ama dhaqan-dhaqaalaha kala duwan ee ka duwan kuwayga.				
	Waxaan bartaa dadka ii dhaw.				
	Waxaan si wanaagsan ula shaqeeya dadka waxaana abuuraa jawi degan.				
	Waxaan xaqijiijiyaa in qof walba helo fursad uu kusoo bandhigaayo fikirkiisa.				
MAAREYNTA KHILAAFAADKA	Markaan qof ka xumaado, waxaan kala hadlaa sida aan dareemaayo waxaana dhegeystaa aragtidooda.				
	Waxaan si cad u qirayaa khaladaadka naftayda iyo kuwa dadka kaleba waxaana ka shaqeeyaa sidii aan wax u hagaajin lahaa.				
	Waxaan ka shaqayn karaa raaxo daradayda marka aan la tacalaayo isku dhacyada, waxaan dhegeysan karaa dareenka dhinacyada oo dhan, waxaana ka caawin karaa inay fahmaan aragtiyaha kala duwan.				

Sameynta go'aan masuuliyyad ku dheehan tahay		Aad u adag	Adag	Fudud	Aad u fudud
QIIMEYNTA DHIBAATADA	Waxaan soo uruuriyaa macluumaadka muhiimka ah si aan u sahamiyo waxyaabaha sababa dhibaatooyinka aan arko.				
	Waxaan aqoonsaday baahida loo qabo in si joogto ah loo hormaro, in la baaro xaaladda hadda jirta, iyo in la dhiirigeliyo fikirkha cusub ee la xariira bulshada dugsigayga.				
	Waxaan ku lug yeelanayaa dadka kale oo ay saamayneys* si qaab wadajir ah loo baaro dhibaatada kahor intaan la dooran xalka ama aan la bilaabin mashruuc cusub.				
AQOONSASHADA XALALKA	Waxaan ku lug yeelanayaa dadka kale oo ay saamayneys* si ay u abuuraan xalal badan oo aan u saadaaliyo natijada xal kasta ee la xariira dhibaatooyinka waawayn.				
	Waxaan helaa qaabab wax ku ool ah oo ixtiraam leh si aan uga gudbo dhibka, xitaa marka ay timaado qaadashada go'aano laga yaabo inaysan joogto ahayn.				
	Waxaan tixgelinayaa sida xulashadayda loogu arki doono aragtiyada dhalinyarada aan u adeego iyo bulshada ku xeeran.				
DIB U MILICSIGA SAAMEYNTA	Waxaan waqtii u qaataa isfahanka & dib u milicsiga kooxda ee la xariira ujeeddooyinka iyo hannaanka la adeegsaday.				
	Waxaan tixgeliyaa sida go'aanadayda shaqsiyed iyo kuwa xirfadeed ay u saameeyaan nolosha dadka kale.				
	Waxaan ka caawiyaa inaan ka dhigo bulshadayda shaqsiyed iyo xirfadeyda meel wanaagsan.				

*sida shaqaalaha iyo asxaabta, dhalinyarada, qoysaskooda, iyo xubnaha kale ee bulshada - gaar ahaan kuwa taariikh ahaan aan go'aanada la gaaro aan qaybta ka ahayn.

Akhri jawaabahaaga kadibna ficol ku samee waxyaabaha aad baratay.

- Dib u milicso jawaabahaaga iyo aragtaada kasta oo aad ka qabtay geedi socodkaaga hormarka bulshada iyo shucuurtan.

Haddii aad tixgeliso bayaankaas loo calaamadeeyay inay yihiin "kuwo fudud" ama "kuwo aad u fudud" waxay noqon kartaa aagag shaqsi ahaan xoog leh:

 - Sidee bay kartidaan u saameeyaan isdhexgalkaaga dhallinyarada iyo asaaga?
 - Waa maxay kartida xiriirka la leh awoodahaagu?
 - Midkee kamid ah kartidaada ayaa aaminsan tahay inuu kaa caawiyay gaarista yoolalka shaqsiyadeed iyo kuwa wada jirka ah.
 - Kee inta badan ku faraxsan tahay?

Haddii aad tixgeliso bayaankaas loo calaamadeeyay inay yihiin "kuwo adag" ama "kuwo aad u adag" waxay noqon kartaa aagag shaqsi ahaan aad u adag:

 - Sidee kor u qaadista aagaan uga faa'iideysan kartaa is-dhexgalka aan la yeelanayno dhallinyarada iyo asxaabta?
 - Waa maxay caqabadaha xiriirka la leh awoodahaagu?
 - Dooro hal ama laba meelood oo aad rumeysan tahay inay kaa caawin doonaan inaad hormar ka gaarto yoolalka shaqsiyeed iyo kuwa wada jirka ah.
 - Samee xeeladaha aad naftaada ku xasuusiso inaad ku dhaqanto hab dhaqankaan cusub ama aad u soo qaado sidii wax aad kala shaqeyn lahayd lataliye ama tababare.

Markaad fiirinaysa xaaskaaga, majireen waxyaabo kaa yaabiyay? Ma jireen waxyaabo xaqiijiyey waxaad horey u taqaanay?
- Ka gudub baraaruujinta una gudub ficol.**
 Ama shaqsi ahaan, koox yar oo isku fac ah/asxaabtaada ah, ama bulsho dugsi oo buuxa, ka fikir/ka dood oo qor hababka aad ku dhaqaajin karto oo aad ku daydo kartida bulshada iyo shucuurtan oo dhan.
 - Hawlaha shaqaalaha, iskuday qalabkaan CASEL ee kale: [Tusaaleyntha SEL ee loogu talagalay ardayda](#) ama [Baratokoolada Kooxda Milicsiga ee SEL](#).
 Tixgeli waxa adiga iyo asxaabtaada/facaaga aad u baahan tiihiin si aad u kortaan.
 - Waa kuwee aagaga ama odhaahyada sida joogtada ah loo sheego inay yihiin caqabad?
 - Waa maxay noocyada waayo aragnimada waxbarashada, taageerooyinka, ama isbadelada qaab dhismeedyada ama bii'ada caawin kara wax ka qabashada caqabadaha?
 - Qaaabab nooce ah ayaad adiga (iyo kooxdaada yar ama bulshada dugsigu) ugu joogi kartaan dhiirrigelin iyo la xisaabtanka si aad u sii waddaan kobcinta iyo ka fiirsashada kartidaada bulsho iyo shucuureed?

**Xog Dheeraad ah C:
Isku Qiimeynta Fasalka
ee Taageerada SEL**

Isku Qiimeynta Fasalka ee Taageerada SEL

	Waxa badankama aqaan dhaqankan si aan uga hirgeliyo fasalkayga	Dhaqankaan wali laguma soo bandhigin fasalkayga	Dhaqankaan waxaa uu inyar ka jiraasfasalkayga (liis garee tusaalayaasha)	Dhaqankaan wuxuu xoogaa ka jiraasfasalkayga (liis garee tusaalayaasha)	Dhaqankaan wuxuu si buuxda oga jiraasfasalkayga (liis garee tusaalayaasha)
Waxaan ku daraa fikradaha iyo aragtiyadacarruurta ee la xariira dejinta filashooyinka fasalka.					
Waxaan bixiyaa istaraatijiyo ka caawiya carruurta inay la socdaan oo nidaamiyaan dhaqankooda iyo shucuurtooda.					
Waxaan si joogto ah u fulinayaa filashooyinka fasalka, laakiin waxaan tixgeliyaa baahida shaqsi ee ilmo kasta inta aan sidaas samaynaayo.					
Waxaan carruurta siyyaa qalab iyo xeelado ay ku aqbalaan cawaaqibka xumada dabeecadooda iyo xallinta dhibaatooyinka xaaladaha mustaqbalka.					
Waxaan qirayaa dabeecadaha wanaagsanee gaarka ah ee carruurta.					

Waxaan carruurta ku dhiirigelinaya inay dib u eegaan dabeeecadahooda.					
Waxaan codsanayaa in ardaygu wax ku biiryo, ayna bixiyaan xulashooyin macno leh oo ay abuuraan fursad carruurta ayna mas'uul ka noqdaan arrimaha fasalka dhexdiisa.					
Waxaan ka caawiya carruurta inay fahmaan isku xirka u dhexeeya xulashooyinka iyo natijjooyinka suurtagalka ah, waxaan tusaa inay jiraan siyaabo badan oo lagu xaliyo dhibaatada.					
Waxaan muujiyyaa qadarinta aan u hayo ilmo kasta shaqsi ahaan waxaana u abuuraa fursado loogu talagalay dhammaan carruurta in lagu daro oo la mahadiyo.					
Waxaan ku dhiirrigelinaya carruurta inay tixgeliyaan aragtida iyo shucuurta ardayda ay isku fasalka yihiin.					
Waxaan ka caawiya carruurta inay ku celceliyaan dhegeysiga, ka jawaabida iyo wax ka barashada midba midka kale marka ay isla hadlayaan.					
Waxaan ka caawiya carruurta inay fahmaan sida looga dalbato aragtidooda iyo baahidooda dadka waawayn iyo ilmaha ay isku faca yihiin.					

Waxaan ka caawiya carruurta inay gartaan oo nidaamiyaan dareenkooda marka ay wajahayaan caqabado cusub iyo caqabadaha la xariira guusha.					
Waxaan tusaale usoo qaataa xeelado kala duwan, xulasho iyo qalabyo loogu talagalay carruurta si ay u bartaan una xakameeyaan dareenada.					
Waxaan bixiyaa jawaab celin iyo dhiirigelin si aan uga caawiyo carruurta inay ka gudbaan caqabadaha iyo khaladaada.					

La wadaag tusaalooyin kamid ah sida aad dhaqamadaan og a hirgeliso deegaankaaga:

Sidee baad u hubinaysaa in habdhqaankaagu yahay mid loo siman yahay oo ay u dhan yihiin dhammaan carruurta? Liis garee tusaalayaasha qaar.

Maxaad si fiican u sameyn kartaa si loo hubiyo sinaanta iyo wada jirka dhammaan carruurta?

La wadaag fikradahaaga ku saabsan barashada shucuurta bulshada (maxaad ka taqaan? Sidee u aragtaa muhiimada iyo goobaha waxbarashada?)

Tilmaamahaan midkee ayaad dareentaa inay yihiiin awood aad leedahay waana maxay sababta?

Tilmaamahan midkee la halgameysaa ama aad jeceshahay inaad ka shaqayso waana maxay sababta?

Erayada Luuqada

Adkeysiga: Sayniska hormarka aadanaha, adkaysiga waxaa badanaa lagu qeexaaa waddooyinka ama geedi socodyada u horseeda la qabsiga habboon ama hormarka ka muuqda duruufaha waaya aragnimada xun.

<https://www.child-encyclopedia.com/sites/default/files/textes-experts/en/834/resilience-in-development-the-importance-of-early-childhood.pdf>

Ciyaarta: Ciyaartu waa hawl muhiim u ah hormarinta is xakamaynta iyo sidoo kale kor u qaadista luuqada, garashada, iyo kartida bulshada. [Ciyaarta] waxay siisaa [carruurta] fursado ay ku hormariyaan kartida jirka iyo ku raaxeyisiga bannaanka, fahmaan oo macno u yeeshaan adduunkooda, la falgalaan dadka kale, muujiyaa oo xakameeyaan shucuurta, kobciyaan awoodooda astaanta iyo xallinta dhibaatooyinka, iyo ku celcelinta xirfadaha soo baxaya.

<https://www.naeyc.org/resources/pubs/books/spotlight-young-children-exploring-play-a-conversation-about-play>

Dareenka buuxa: fiiro gaar ah u yeelashada arrin gaar ah: ujeedo ahaan, xilligan la joogo iyo si aan xukun lahayn.

<https://www.masterclass.com/classes/jon-kabat-zinn-teaches-mindfulness-and-meditation/chapters/a-guide-to-mindfulness#>

Halbeega: waa erey loo isticmaalo in lagu aqoonsado yoolalka dhisidda xirfadaha gaarka ah oo la qiyaasi karo ee lagu barto heerka waxbarashada shucuurta bulshada (SEL). Heerarka SEL, halbeegyada, iyo tilmaamayaasha ayaa qayb ka ah qaab dhismeedka Gobolka Washington ee SEL, kaas oo si cad

u qeexaya waxbarashada shucuurta bulshada iyo hormarka qaabab la taaban karo oo la fahmi karo loona taageeri karo si ula kac ah.

<https://www.k12.wa.us/sites/default/files/public/studentsupport/sel/pubdocs/Washington%20SEL%20Implementation%20Guide%20with%20CC.pdf>

Hawsha Fulinta: Xirfadaha hawl fulinta waa qaababka maskaxeed ee noo suurtageliya inaan qorsheyno, diirada saarno, xusuusano tilmaamaha, iyo inaan hawlo badan si guul leh u hagno.

<https://developingchild.harvard.edu/science/key-concepts/executive-function/>

Heerka: Heerarka waxbarashada ayaa sharaxaya xirfadaha, dabeecadaha, iyo aqoonta carruurta da'doodu kala duwan tahay iyo heerarka hormarka.

<https://oregonearlylearning.com/parents-families/kindergarten-ready/early-learning-standards/#:~:text=Early%20Learning%20Standards&text=The%20outcomes%20or%20standards%20describe,Social%20and%20Emotional%20Development>

Karti: waxaa loola jeedaa aqoon balaaran, xirfado, iyo sifooyin kala duwan oo lagu dabaqi karo dhammaan tacliinta, shaqada, iyo goobaha bulshada, oo la rumeysan yahay inay lagama maarmaan u tahay guusha dunida maanta ee aanjoogno.

<https://www.k12.wa.us/sites/default/files/public/studentsupport/sel/pubdocs/Washington%20SEL%20Implementation%20Guide%20with%20CC.pdf>

Naqshada Caalamiga ah ee Waxbarashada (UDL): waa qaab dhismeedka lagu hago naqshadaynta bii'ada waxbarashada ee la heli karo oo ku adag dhammaan. Ugu dambeyntii, hadafka UDL waa in la caawiyo ardayda si ay u noqdaan "barayaal khabbiiro ah," kuwaas oo, mid walba si gaar ah, ujeedo iyo dhiirigelin u leeyahay, kheyraad iyo aqoon u leh, iyo istiraatijiyad iyo yool ku saleysan hadaf. UDL waxay ujeedadeedu tahay inay badesho naqshadda deegaanka halkii ay badeli lahayd ardayga. Marka bii'ada si ulakac ah loogu talagalay inay yareeyaan caqabadaha, dhammaan ardaydu waxay ka qayb

qaadan karaan waxbarasho adag oo macno leh.

<https://udlguidelines.cast.org/more/frequently-asked-questions>

Nidaamka Waxbarashada: waa hab ama qaab lagu turjumo, isbarbardhig loogu sameeyo ama lagu dhix socdo heerarka xogta ama xirfadaha ama nuxurka laga badelo hal dhaqan oo loo badelo mid kale.

<https://sites.ed.gov/ous/2012/05/crosswalks/>

Rajo: Rajadu waxay keenaysaa geedi socod fikir garasho leh oo ay weheliso shucuur ah in wax wanaagsan ay dhici doonaan.

(Valle, Heubner, & Suldo, 2004, p. 320).

Ka mid Noqoshada: kamid noqoshada waxay ka kooban tahay qiyamka, siyaasadaha, iyo dhaqamada taageera xaqa ilmo kasta iyo ilmaha yar iyo {qoyskooda}, iyadoon loo eegin kartida, inay ka qaybgalaan waxqabadyo iyo xaalado kaladuwan xubnaha buuxa ee qoysaska, bulshooyinka, iyo bulshada. Natijjooyinka la rabo ee waayo aragnimada loo dhan yahay ee carruurta naafada ah iyo kuwa aan lahayn iyo qoysaskooda waxaa kamid ah dareen lahaansho iyo xubinnimo, xiriir bulsheed oo wanaagsan iyo saaxiibtinimo, iyo hormar iyo waxbarasho si ay u gaaraan awoodooda buuxda.

https://www.naeyc.org/sites/default/files/globally-shared/downloads/PDFs/resources/position-statements/ps_inclusion_dec_naeyc_ec.pdf

Soo celinta Cadaaladda-- badel wax ku ool ah oo loogu talagalay jawaabaha ciqaabta ah ee khaladka. Waxaa dhiirigeliyay dhaqamada dhaqanka, waxay isku keentaa dadka waxyeelladu soo gaartay dadka mas'uulka ka ah waxyeellada ayagoo helaaya bii'o ammaan ah, kor u qaadaya wada hadalka, la xisaabtanka, iyo dareenka bulshada ee xoogan.

<https://www.edutopia.org/blog/restorative-justice-tips-for-schools-fania-davis>

Wax ku oolnimada: aaminaada qofka ee ah inuu guulaysan karo markay fulinayaan hawl gaar ah.

<https://dictionary.cambridge.org/us/dictionary/english/self-efficacy>

Dareenka Lahaanshaha: Lahaanshuu waa dareenka amniga iyo taageerada marka ay jirto dareen aqbalaad, kamid noqoshada, iyo aqoonsi xubin ka tirsan koox gaar ah. Waa marka shaqsi uu deegaankiisa ku xiri karo uuna jeclaan karo bii'ada.

<https://diversity.cornell.edu/belonging/sense-belonging>

Tusaaleyninta: Tusaaleyninta waa hal hab oo dhaqanka lagu barto. Marka qofku u fiirsado dabeecadda qof kale kadibna uu ku daydo habdhaqankaas, waxay tusaaleynayaan dabeecadda. Tan waxaa mararka qaarkood loo yaqaanaa waxbarashada indho indhaynta ama waxbarashada bulshada. Tusaaleyninta waa nooc kamid ah waxbarashada duuga ah oo aan loo baahnay in toos wax loo baro.

<http://psychology.iresearchnet.com/social-psychology/control/modeling-of-behavior/#:~:text=Modeling%20is%20one%20way%20in,direct%20instruction%20need%20not%20occur>

Tusaha: cabirka koritaanka. Qaab dhismeedka SEL ee Washington, tilmaamayaasha ayaa ah kuwa ugu yar uguna saxsan ee lagu qiyaso koboca xirfadaha dareenka bulshada.

<https://www.k12.wa.us/sites/default/files/public/studentsupport/sel/pubdocs/Washington%20SEL%20Implementation%20Guide%20with%20CC.pdf>

Wax ku oolnimada: kartida wax soo saarka natijada loogu talagalay.

<https://dictionary.cambridge.org/us/dictionary/english/efficacy>

Waxbarashada Dhaqanka Ku Habboon: waxbarashada lagu aqoonsado muhiimka oo ay kujiraan dookhyada dhaqanka ardayda ee dhammaan aagga waxbarashada. Astaamaha dhaqanka waxbarashada ku habboon waxaa kamid ah aragtijo togan oo ku aaddan waalidiinta iyo qoysaska; isgaarsiinta filashooyinka sare; waxbarashada macnaha guud ee dhaqanka; waxbarida udub dhexaadka u ah ardayga; waxbarid dhaqameed dhexdhexaadinta ah; dib

u habaynta manhajka; iyo macalin oo ah sida fududeeye.

(*Ladson-Billings, G. (1994). The dreamkeepers: successful teachers of African American children (Macalimiinta guuleystay ee Carruurta Afrikaan Ameerikaanka ah). Daaabacaada Jossey-Bass*)

Dhaqanka Ku Haboon Kobaca: hababka kor u qaadaya kobcinta iyo waxbarashadailmo kasta ee ugu wanaagsan ayadoo loo maraayo xoog-ku saleysan, hab ciyaar ku salaysan oo leh farxad, waxbarasho habboon. Macalimiintu waxay hirgeliyaan habdhaqan ku habboon koritaanka ayagoo aqoonsanaya hantida badan ee dhammaan carruurta yaryar u keenaan barnaamijka waxbarashada dhallaanka sida shaqsiyaadka gaarka ah iyo xubnaha qoysaska iyo bulshooyinka. Dhisida awoodaha ilmo kastaiyo ka taxadarida waxyeelada—arrimaha ilmo kasta sida jirka ilmaha, garashada, caafimaadka iyo fayaqabka dareenka—macalimiintu waxay naqshadeeyaan oo hirgeliyaan bii'ada waxbarashada si ay oga caawiyaan dhammaan carruurta inay gaaraan awoodooda buuxda dhammaan dhinacyada hormarka iyo dhammaan meelaha ay ka kooban yihiin. Dhaqanka ku habboon hormarka ayaa aqoonsada oo taageera qof walba inuu yahay xubin qiimo leh oo ka mid ah bulshada wax baratay. Natijo ahaan, si ay u noqoto mid ku habboon koritaanka, dhaqamadu waa inay ahaadaan kuwo dhaqan ahaan, luuqad ahaan, iyo karti u leh ilmo kasta.

<https://www.naeyc.org/resources/position-statements/dap/definition>

Waxbarashada Shucuurta Bulshada: SEL waa habka ay dhammaan dhalinyarada iyo dadka waawayn u helaan oo ay adeegsadaan aqoonta, xirfadaha, iyo dabeeecadaha si loo hormariyo aqoonsiyada caafimaadka leh, loona maareeyo shucuurta oo loo gaaro himilooyin shaqsiyed iyo mid guud, la dareemo oo loo muujiyo u damqashada dadka kale, loo sameeyo loona ilaaliyo xiriirrada taageera, iyo go'aamo mas'uul ah oo daryeel leh.

<https://casel.org/what-is-sel/>

Waxyabaha Ilaalinta: Arrimaha ilaalintu waa xaalado ama sifoojin shakhsiyadka, qoysaska, bulshooyinka, iyo bulshada wayn ee yareeya

khatarta oo kor u qaada hormarka caafimaadka leh iyo fayoobaanta carruurta, dhallinyarada, iyo qoysaska.

https://www.childwelfare.gov/pubPDFs/protective_factors.pdf

Waxyeelada La ogyahay (Daryeelka/Waxbarashada): nidaamka adeega ilmaha iyo qoyska ee waxyeelada la ogyahay waa mid ay dhammaan dhinacyada ku lugta leh ay gartaan kana jawaabaan saameynta walaaca naxdinta leh ee ku yeeshay dadka xiriirkka la leh nidaamka oo ay ku jiraan carruurta, daryeelayaasha, iyo bixiyaasha adeega. Barnaamijyada iyo wakaaladaha kujira nidaamka noocan oo kale ah waxay sii geliyan oo sii wadaan wacyigelinta ku aadan dhaawacyada, aqoonta, iyo xirfadaha dhaqammada urukooda, dhaqamadooda, iyo siyaasaddooda. Waxay u dhaqmaan ayagoo kaashanaya dhammaan kuwa ku lugta leh ilmaha, ayagoo adeegsanaya sayniska ugu wanaagsan ee la heli karo, si kor loogu qaado badbaadada jirka iyo nafsadda, fududeynta soo kabashada ilmaha iyo qoyska, iyo taageerida awoodooda inay ku sameeyaan kobac. Noqoshada war bixintu waa inay noqotaa qayb muhiim u ah hadafka guud ee nidaamka waxbarashada. Dugsigu waxa uu aqoonsaday waxyeelada la ogyahay inay waxyeelaadaas saameyso aqoonyahannada shaqaynaya, ardayda, qoysaska, bulshooyinka, iyo nidaamyada. Sidaas oowgeed, kaalmada ururka, iskaashiga, iyo dhisida kartida ayaa lagama maarmaan ah.

<https://www.nctsn.org/trauma-informed-care/creating-trauma-informed-systems>

Keerka: eraygaan waxaa lagu qeexaa awooda qofkasi uu qaab wanaagsan ugu maareeyo khibradaha shucuurta.

<http://www.selfinjury.bctr.cornell.edu/perch/resources/what-is-emotion-regulationsinfo-brief.pdf>

Ogeysiiska Sharciiga

Marka laga reebo meelaha lagu xusay, shaqadaan [Xafiiska Kormeeraha Guud ee Waxbarista Dadwaynaha](#) ayaa waxaa lagu ruqsad lagu bixiyay sida ku xusan [Yeerkka Ka Qaybgalinta Hal Abuurka](#).

Ruqsadaha agabka kale oo leh heerar kaladuwaa ee oggolaanshaha isticmaalaaha ayaa si cad loogu tilmaamay agagaarka waxyaabaha gaarka ah ee ku jira agabka.

Ilahaan waxaa laga yaabaa inay ku jiraan lifaaqyada bogagga interneetka ee ay maamulaan dhinacyada saddexaad. Lifaaqyadaan waxaa loo bixiyay si aad ugu habboonaan karto oo kaliya mana aha ama ma tilmaamayaan wax oggolaansho ah ama la socod ah OSPI.

Haddii shaqadaan la waafajiyoo, ogoow isbadelada la taaban karo iyo dib u magcaabida, ka saarista xafiisyyada Washington ee Kormeeraha Guud ee Tilmaamaha Tacliinta Dadwaynaha. Bixi sifooyinka soosocda:

"Ilahaan waxaa laga soo qaataj agabkii asalka ahay ee uu bixiyay Xafiiska Kormeeraha Guud ee Waxbarashada Dadwaynaha. Agabka originaalka ah ayaa laga heli karaa <https://www.k12.wa.us/student-success/resources-subject-area/social-emotional-learning-sel>.

Fadlan hubi in oggolaansho la helay si loo isticmaalo dhammaan walxaha daabacaadaan kujira sida (sawirrada, jaantusyada, qoraalka, iwm.) Ee aysan abuurin shaqaalaha OSPI, deeq bixiyeyaasha, ama qandaraaslayaasha. Oggolaanshahaan waa in loo muujiyaa sida bayaan sifeyn ah sida uu qeexay qofka leh xuquuqda daabacaada. Waa in la cadeeyaa in curiyuhu kamid yahay "marka laga reebo meel kale oo la xuso" marka laga reebo ruqsada furan ee OSPI.

Si aad u hesho maclumaad dheeraad ah, fadlan booqo OSPI Xuquuqda daabacaada iyo Tusaha Ruqsada.

OSPI waxay si isku mid ah u siisaa dhammaan barnaamijiyada iyo adeegyada ayadoo aan sameuyn takoor ku saleysan jinsiga, jinsiyada, caqiidada, diinta, midabka, asalka qaranka, da'da, halyeeynimada sharafta leh oo la sii daayay ama xaalad milatari, jihada galmeda oo ay ku jirto muujinta jinsiga ama aqoonsiga, joogitaanka dareen kasta, maskax, ama naafonimo jireed, ama adeegsiga hagaha eyga tababaraa ama xayaanka u adeega qofka naafada ah. Haddii aad qabto su'aalo iyo cabashooyin takoorka la sheegay waa in lagu hagaajiyyaa Agaasimaha Sinaanta iyo Xuquuqda Madaniga adoo laga wacaaayo 360-725-6162 ama Sanduuqa P.O. 47200 Olympia, WA 98504-7200.

Soo degso xogtaan ku qoran PDF ka oo laga heli karo <https://www.k12.wa.us/sites/default/files/public/OSPI-SEL-Pathways.pdf>. Agabkaan waxaa lagu qaabab kale marka la codsado. La xariir Xarunta Ilaha adoo kala xariiraaya 888-595-3276, TTY 360-664-3631. Fadlan tixraac lambarkaan dukumiintiga si aad u hesho adeeg degdeg ah: - 21-0019.